

Олександр Дем'янюк, Анатолій Кравець

**ВОЛИНСЬКІ ВОЯКИ НА ЗАХИСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ (2014–2017)**

біографічні нариси

Луцьк
2020

*Рекомендовано правлінням Волинської обласної організації
національної спілки краєзнавців України (протокол № 3 від 23 вересня 2020 р.)*

Рецензенти:

ХАРУК Андрій Іванович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних наук, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів);

БОНДАРЕНКО Геннадій Васильович – кандидат історичних наук, професор, професор кафедри документознавства і музейної справи Волинського національного університету ім. Лесі Українки, голова Волинської обласної організації Національної спілки краєзнавців України (м. Луцьк)

Автори щиро завдячують членам клубу «Всесвіт» Луцького педагогічного коледжу Карась Тетяні, Літвінчук Оксані, Ващук Світлані за допомогу у зборі інформації.

Дем'янюк О. Й., Кравець А.І.

Д 32 Волинські вояки на захисті територіальної цілісності України (2014–2017): біографічні нариси / О. Й. Дем'янюк, А.І. Кравець. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2020. – 128 с.

У збірці зібрано й опрацьовано спогади дев'яносто одного учасника антитерористичної операції на сході України, які боронили територіальну цілісність та державний суверенітет у 2014–2017 роках, а потому повернулися до мирного життя. Після вороття додому вони, з власного бойового досвіду, намагаються оцінити складні перипетії функціонування військових підрозділів в умовах проведення АТО, волонтерську діяльність земляків, ставлення місцевого населення до українського війська.

Це видання розраховане на увагу істориків, краєзнавців, дослідників сучасної військової історії Волинського краю, студентів, небайдужих громадян.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	5
Передмова	6
Ангельський Дмитро	7
Бак Василь	9
Безушкевич Сергій	10
Бейчук Михайло	11
Біліч Юрій	12
Борбич Константин	16
Бохман Валентин	17
Бортник Андрій	17
Вакульчук Володимир	19
Вакульчук Олег	20
Величко Юрій	21
Войтович Петро	21
Власюк Микола	22
Гаврось Василь	23
Гаць Андрій	24
Герасимюк Володимир	24
Герасимюк Ігор	26
Герасимюк Руслан	27
Гримайло Тарас	29
Гринюк Володимир	30
Гніровський Олександр	34
Гурич Владислав	35
Гусак Іван	35
Дацюк Андрій	36
Долгушин Віктор	37
Диган Дмитро	39
Домальчук Олександр	40
Дорощук Анатолій	40
Зозуля Віктор	43
Іванов Віталій	43
Іванченко Сергій	46
Іхо Сергій	47
Кічук Олег	48
Коваль Михайло	49
Ковпанько Андрій	51
Криницький Ігор	54
Куліш Віктор	55
Лавренюк Ігор	57
Ліщинський Володимир	59
Лебідь Юрій	59
Лісецький Віталій	60
Ліщук Анатолій	61
Лисенко В'ячеслав	62
Левчук Антон	62
Лящук Максим	63
Мартинюк Іван	66

Мар'яш Олександр	67
Марчук Михайло	68
Мацюк Віктор	69
Мацюк Микола	70
Мельник Роман	71
Мельничук Руслан	71
Мерчук Сергій	72
Несторик Віталій	73
Некрасов Дмитро	74
Нікітюк Андрій	75
Никитюк Сергій	76
Новосад Богдан	77
Папезук Тарас	78
Пащук Петро	78
Пясецький Віталій	79
Раті Михайло	81
Ришко Микола	83
Ройко Степан	84
Романець Віктор	85
Рудик Тарас	86
Савчук Володимир	87
Самчук Тарас	88
Сацін Сергій	94
Сегет Ігор	96
Семенюк Олексій	98
Синюк Олександр	99
Смоленг Роман	100
Суц Анатолій	100
Тарасюк Василь	102
Тітко Ілля	104
Трефілов Володимир	109
Тутейко Сергій	110
Устимчук Юрій	111
Федоришин Андрій	111
Федоришин Олег	112
Федоришин Олександр	113
Цепловський Олександр	113
Цісарук Сергій	114
Чічіна Юрій	115
Ховайло Леонід	116
Швиднюк Анатолій	116
Шевчик Сергій	119
Шевчук Ігор	120
Яконюк Тарас	121
Яцик Борис	122
Список використаної літератури	123
Географічний покажчик	124

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АГС-17 – станковий автоматичний гранатомет
АКС – автомат Калашнікова зі складним прикладом
АТО – антитерористична операція
БТГр – батальйонна тактична група
БТР – бронетранспортер (бойова броньована машина)
БТрО – батальйон територіальної оборони
ВОП – взводний опорний пункт
ДАП – Донецький аеропорт
ДНР – терористична організація «Донецька Народна Республіка»
ДРГ – диверсійно-розвідувальна група
ДШК – крупнокаліберний кулемет Дегтярьова – Шпагіна
ЗГВ – Західна група військ в Німеччині
ЗСУ – Збройні сили України
ІПС – інспектор прикордонної служби
КПЗ – камера попереднього затримання
ЛАП – Луганський аеропорт
ЛНР – терористична організація «Луганська Народна Республіка»
НГУ – Національна гвардія України
НЗФ – незаконні збройні формування
ОАЕМБ – окремий аеромобільний батальйон
ОАМБр – окрема аеромобільна бригада
ОБМПСП – окрема бригада морської піхоти спеціального призначення
ОБПК – оперативно-бойова прикордонна комендатура
ОГПБр – окрема гірсько-піхотна бригада
ОГШБр – окрема гірсько-штурмова бригада
ОДШБр – окрема десантно-штурмова бригада
ОМБр – окрема механізована бригада
ОРБ – окремий розвідувальний батальйон
ОШБ – окрема штурмовий батальйон
ПТКР – протитанкова керована ракета
РПГ – ручний протитанковий гранатомет
РПК – ручний кулемет Калашнікова
СВД – снайперська гвинтівка Драгунова
СПГ – станковий протитанковий гранатомет
ТЗМ – транспортно-заряджаюча машина

ПЕРЕДМОВА

Події, які навесні 2014 року розпочалися на сході України й невдовзі переросли у бойові дії регулярних підрозділів Збройних сил України та Російської Федерації, стали несподіванкою для більшості пересічних громадян нашої держави. Частина патріотично налаштованих українських чоловіків і жінок, які пройшли Революцію Гідності, стали на захист державного суверенітету й територіальної цілісності України.

Волиняни не стояли осторонь цих важливих для свідомих громадян процесів. Наші земляки поповнювали лави добровольчих та регулярних військових формувань, які боронили Українську державу на території Донеччини й Луганщини. Перші значні бойові втрати в російсько-українській війні також були серед волинян. 51-ша окрема механізована бригада (місце постійної дислокації – м. Володимир-Волинський) 22 травня 2014 року поблизу Волновахи втратила сімнадцятьох бійців. Ці втрати були надто болючими – вони засвідчили тогочасний стан українського війська.

Безумовно за минулі потому роки ЗСУ зміцнилися, поповнилися сучасною зброєю та висококваліфікованими військовослужбовцями. У цьому переконують результати бойових зіткнень в зоні АТО / ООС, в яких українські офіцери, сержанти та солдати засвідчили свої високі професійні вміння та військову доблесть.

Брали участь волиняни в бойових діях у найгарячіших точках на сході України в рамках проведення антитерористичної операції – Луганський аеропорт, Донецький аеропорт, бої за Іловайськ, Дебальцеве, Савур-Могили тощо. Від початку збройної боротьби понад двісті волинян загинуло, боронячи територіальну цілісність України. Сьогодні, фактично, немає військового підрозділу, де би не служили волинські чоловіки.

Запропонована читачеві збірка біографічних нарисів дозволяє, крізь призму спогадів вояків-волинян, які перебували на сході України в 2014–2017 роках і повернулися до цивільного життя, поглянути на складні проблеми сучасного українського державотворення.

СОЛДАТ
Ангельський
Дмитро
Анатолійович

Ангельський Дмитро Анатолійович (позивний «Ангел») народився с. Гайове Ківерцівського району Волинської області 14 вересня 1990 р.

Строкову службу проходив у Житомирській області в м. Новоград-Волинський в інженерному полку з 22 листопада 2008 р. військове звання солдат, посада моторист.

Служба в АТО з 31 серпня 2014 р. – 5 вересня 2015 р.

Обставини мобілізації Д. Ангельський описує так: «До мене зателефонували і сказали приїхати до військкомату і там повідомили, що через день забирають в АТО. Проходив військово-професійну підготовку, два місяця у Львівській області на Яворівському полігоні. Був командиром відділення».

Служив у 80-й окремій аеромобільній бригаді (ОАМБр), третій батальйон, 7 рота. Військова посада помічник гранатометника, військове звання солдат. А пізніше нас перевели у 122-й окремий батальйон 81-ї ОАМБр.

Є нагороди за оборону Донецького аеропорту, пам'ятна медаль від 122-го окремого аеромобільного батальйону, медаль учасника АТО.

Першою операцією була оборона Донецького аеропорту. Д. Ангельський згадує: «Нашу роту відправили 6 січня у смт. Піски там ми були одну ніч. Потім я потрапив у першу групу яка відправлялася у ДАП. Проїжджаючи через блокпост сепаратистів нас обшукували для того, щоб ми не перевезли багато боєприпасів бо дозволялось тільки один магазин до автомата. Там було багато репортерів, також російських військових. Тоді нас проводжали колоною до Донецького аеропорту. Під час руху ми розділилися на дві частини, одна поїхала до нового терміналу, а друга на вишку. Я потрапив на метеовишку. Коли я був на вищці то я там побачив, що все зруйновано і переважно не було де ховатися від ворожих куль. Ми збирали в мішки сміття і робили собі

укриття, і зайняли свої оборонні позиції. На другий день було дуже холодно температура опустилася до мінус 30 градусів. При такій температурі замерзало усе, що в нас було. Щоб напиться води ми розбивали замерзлі баклажки і розтоплювали лід. Сепаратисти хотіли зруйнувати вишку, бо з неї було дуже добре видно новий термінал і його територію. Але ми захищали хоча нам було важко. Впродовж трьох днів по вищі стріляли сепаратисти з танку намагаючись її звалити. Коли вишка впала то багато людей постраждало отримавши травми. Приїхавши до нас нова ротація забрала поранених і поміняли тих людей які були там вже трохи часу. Тоді сепаратисти поставили нам ультиматум якщо ми до вечора не покинемо вишку то вони підуть на нас штурмом. Після цього я зателефонував дружині і сказав, що я її люблю, думаючи що не виживу. Але наказу командирів відступати не було. І ми готувались до вечора укріпляючи свої позиції. Ранком ми побачили що до нас їде велика кількість БТРів і танків. Вони мали відбити сепаратистів від нового терміналу і вишки. Але через великий туман і сильне укріплення позицій сепаратистів вони не змогли їх відбити. І наші зазнали великих втрат. Ті що вижили прийшли до нас. Тоді наш командир сказав, що ми підемо на штурм. Зібравши все необхідне пішли на штурм позицій сепаратистів. Коли ми йшли вперед, нас накривали мінами, ми бігли і падали в ями від мін, щоб спастися від осколків. Було дуже важко і страшно. Я не можу передати словами як там все відбувалося. Нашого командира поранили і ми відступили на вишку. Після того нас поміняли».

Друга операція була в Авдіївці, де захищали місто, щоб сепаратисти не прорвалися далі. Мав справу з різними видами озброєння, серед яких: АГС, ДШК, гранатомет, автомат АКС, СВД – снайпера. Рівень підготовки у нас був добрий. Воювали з російськими найманцями та військовими.

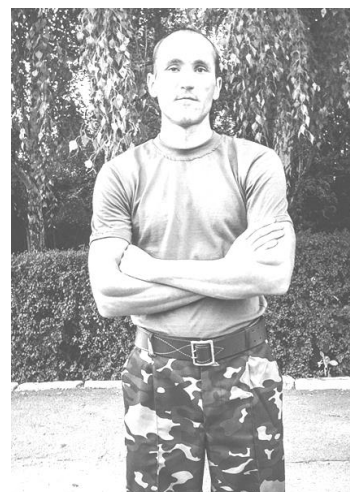
Місцеве населення було різне, були такі які допомагали нам, не було прояву ворожого ставлення до нас. Вони зрозуміли, що ми не такі погані як про нас розказують.

Нас забезпечували всім необхідним волонтери це форма, взуття, їжа, але перед виїздом в АТО ми купували все самі. Добрим було й медичне забезпечення.

Найважливішим під час перебування в зоні проведення АТО було повернутися додому. Найбільше підтримували дружина, церква і побратими.

Після повернення з АТО Д. Ангельський зазначив: «Мої друзі і сім'я ставляться до того, що я брав участь в АТО задовільно. Я дуже змінився після повернення, часто згадую про це. Мені найбільше запам'яталося, що ми були дружні, підтримували один одного у важкий час».

СОЛДАТ
Бак
Василь
Анатолійович

Бак Василь Анатолійович народився в с. Прилісне Маневицького району 6 червня 1987 р. Коли йому виповнилося 3 роки, пішов до дитячого садка «Колобок». У 1993 р. поповнив ряди першокласників Прилісненської школи. Про свою першу вчительку Шумік Галину Анатоліївну згадує з теплотою. В 2005 р. закінчив Прилісненську ЗОШ I-III ст. Після закінчення школи з 2005 р. по 2007 р. працював на торфобрикетному заводі «Сойне». Кілька років працював за кордоном.

Коли 21 листопада 2013 р. люди вперше зібралися на Майдані на мітинг, Василь не був осторонь, а став активним учасником районних, а пізніше і обласних мітингів.

Коли почалася війна на сході нашої країни, не став чекати повістки з військкомату (в армії він не був), а записався добровольцем.

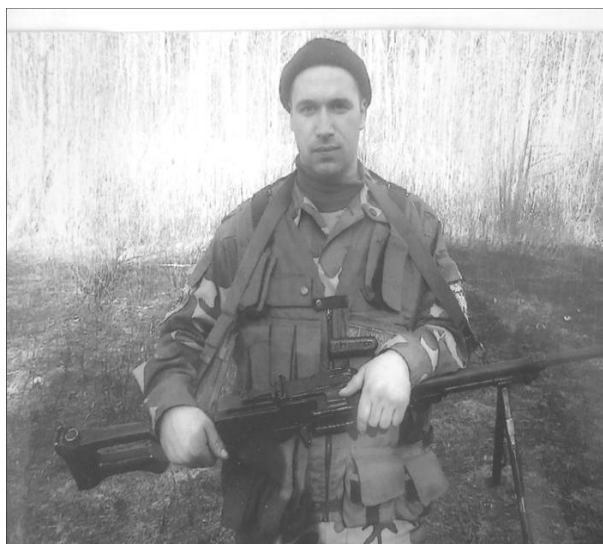
30 серпня 2014 р. призваний добровольцем Маневицьким військкоматом. Три дні був у Луцьку, чекав поки сформується група. В складі 1-го БТрО «Волинь» з 44 солдатів вирушив у Чернігівську область виконувати свій обов'язок – охороняти кордон. Після цього були в Ізюмі – початок зони АТО.

З 24 вересня в м. Слов'янську опановував ази водіння БТР. Після цього декілька днів ніс службу в Дебальцевому на блокпостах. Службу проходив неподалік села Ольховатка біля Дебальцевого, в місці дислокації штабу. В обов'язки входила перевірка автотранспорту на наявність зброї. Були випадки затримання людей, які займалися терористичною діяльністю, що були передані в СБУ. За вісім кілометрів знаходився перший блокпост терористів.

Ставлення місцевого населення до бійців АТО дружнє, миролюбиве. Бійці допомагали жителям продуктами харчування. Забезпеченню військовим обмундируванням, теплими речами й харчами завдячували здебільшого волонтерам.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

солдат
Безушкевич
Сергій
Васильович

Безушкевич Сергій народився в с. Личани Ківерцівського району 22 жовтня 1983 р. Тут здобув середню освіту. Строкову службу проходив у прикордонних військах, в Криму у Фаросі, рядовий.

У червні 2014 р. мобілізований до лав Збройних сил України. Проходив службу в зоні АТО, спочатку в Донецькій, потім в Луганській області. Був кулеметником окремої бойової прикордонної застави «Луцьк», пройшов Іловайський котел. Захищав кордон України у селах Мар'їнка, Василівка, Перемога, Амвросіївка. 15 серпня 2014 р. повернувся додому, в рідну частину. Продовжив службу в Луцькому прикордонному загоні. Навчався в Хмельницькій прикордонній академії.

На фронті навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

СОЛДАТ Бейчук Михайло

Бейчук Михайло народився в с. Маяки Луцького району 18 лютого 1992 р. Згодом переїхав до Луцька де закінчив школу № 15. Навчався в ЛВПУ № 9 на слюсаря по ремонту автомобілів. До призиву працював у групі швидкого реагування «Феміда-Інтер».

Був мобілізований 5 червня 2014 р. Проходив військово-професійну підготовку у Володимирі-Волинському.

До 24 вересня 2014 р. служив на Чернігівському кордоні, охороняючи її від ворога. З 24 вересня їхній загін відправили самі гарячі точки на сході України. Михайло 3 місяці відслужив на Дебальцівському плацдармі, потім Горлівка, Попасне. Демобілізований 11 червня 2015 р.

Там, на сході України, атмосфера була напружена, в період затишшя тим більше – мало чого можна чекати. Основним оберегом був хрестик.

солдат
Біліч
Юрій
Михайлович

Біліч Юрій Михайлович (позивний «Вчитель») народився в с. Борщівка Ковельського району Волинської області 10 листопада 1975 р. Проживав у с. Великий Порськ Ковельського району. Має вищу освіту, вчитель географії. Строкову службу проходив у 1993–1995 рр. у внутрішніх військах МВС у м. Макіївка Донецької обл.

Про події на Майдані говорить: «Я з великою повагою ставлюся до тих, хто вистояв на Майдані, вклоняюсь перед Небесною Сотнею, які є справжніми патріотами і гідними синами і доньками неньки України».

Військовик вважає, що в Криму українці вкотре довели, що ми сильна духом і вільна нація, що наша міць не в зброї, а в любові і гордості за свою державу. Він оптиміст і вірить, що кров, яка пролилась в Україні – не даремна, й живе з надією про краще майбутнє, хоча б заради дітей.

На схід України мобілізований 20 березня 2015 р., інспектор прикордонної служби 3 категорії, гранатометник.

Розпочав службу у військовій частині 2418 (полігон Великі Мости, Львівська область) – 3 квітня – 18 квітня 2015 р.

Службу в АТО проходив у складі оперативно-бойової прикордонної комендатури (ОБПК) «Галицькі леви» Львівського прикордонного загону гранатометником на блокпост «Константинівка» (3 км. від м. Мар'янка). 21 квітня 2015 р. пройшов ротацію з ОБПК-1 м. Орманець Черкаської обл. в смт. Велика Новосілка, де безпосередньо розташовувався штаб комендатури.

Біліч Ю. зазначає, що прикордонні війська – це війська оборонного типу, тому їхнім завданням було не допущення провокацій, проникнення на контрольовану територію громадян РФ, в тому числі громадян

м. Донецька, які проживали за лінією розмежування і не мали допуску в сектор «Б».

На озброєнні ОБПК було 2 БТР, кулемети ДШК, РПК, установка АГС, гвинтівки СВД і кожен з бійців мав щонайменше поняття як користуватися цією зброєю у випадку бою чи загибелі товариша. На сході України Ю. Біліч досконало оволодів АК-74, РПГ-7.

Військовик вважає, що рівень підготовки за два тижні не може бути надто високим, коли більше половини перший раз мали справу зі зброєю, яку нам довірили. Але дух був бойовий, бо всі добре усвідомлювали «ніхто крім нас».

Про ворога військовик згадує: «За даними розвідки це були в основному донецькі ополченці і так звані «казачки». Напередодні 9 травня комендатура була приведена в бойову готовність в зв'язку з черговою провокацією. Надійшла інформація, що в районі Новомихайлівки можливий прорив ДРГ противника. ОРГ, у складі якого був я, «Гоцул», «Шульц», і «Сержант» вирушили в заданий район. В сутінках ночі ми їхали з вимкненими фарами, зрідка вмикала ближнє світло, щоб не видати себе раніше часу, так от ми прогавили поворот і вже були за кількасот метрів від блокпоста «сепарів» і с. Оленівка, але в останню мить побачили дорожній знак села з надписом «Проїзд заборонено». «Козачки», мабуть, не подумали, що ми так нагло в'їдемо на їх територію й можливо прийняли за своїх і ці секунди врятували нам життя».

Юрій Михайлович вважає, що «не інакше як вбивством і викраденням можна назвати наступний факт. Наші сусіди з 28-ї бригади, УРАЛом виїхали, щоб заготовити дров. За 1.5 км від позиції вони потрапили під обстріл ДРГ. Пострілом із «Мухи» було знесено брезентове покриття на кузові машини, де знаходилося 3 бійців, які загинули відразу. Ще один був за кермом, котрого ймовірно контузило після вибуху, забрали в полон і на тій же машині втекли з місця злочину. Пізніше знайшли їхнє «лігво», все вказувало на те, що їм терміново потрібно було тікати. Казали, що хлопці хотіли якось домовитись, але ймовірно того четвертого розстріляли».

Наші хлопці на КПП «Березно» взяли у полон офіцера СБ РФ. Наш товариш «Дед» заговорив російською і той прийняв його за свого, оскільки ніяких розпізнавальних знаків на формі не було. При ньому

було посвідчення офіцера СБ, паспорт громадянина РФ і пістолет ПМ з набоями. Його передали СБУ, а яка його доля військовик не знає. Він ніколи не розумів людей, які вбивають за гроші, ілюзію і фальшиві ідеї, а ставлення одне – віддячити тим же – вбивати, але безплатно.

Ю. Біліч розповідає, «що настрої населення були різні, одні розуміли, що ми виконуємо свій обов'язок і ми не є найманці, нам теж не потрібна ця війна, інші звинувачували називали загарбниками, тому, що ми їх не пускаємо до рідних в Донецьк. Були люди, які ставилися з повагою, а можливо із співчуттям, приносили продукти, фрукти, овочі. Але після випадку, коли нашим бійцям «подарували» банку меду в якій була граната, стали трохи обережніше ставитися до таких благочинних акцій».

Були і прояви ворожого ставлення. Так, на прохання зняти георгієвську стрічку, відразу стаєш зрадником, бандерівцем або фашистом.

Погляди місцевого населення мінялися звичайно, але тоді коли прийде біда. Після чергового обстрілу Мар'їнки 26 червня о 2 годині до блокпоста під'їхала машина. Ю. Біліч з товаришем добре знали водія, він часто возив воду в Красногорівку, Мар'їнку, але в цей момент в салоні автомобіля лежав його батько з розірваним животом від осколка. Він просив пропустити в лікарню до Волновахи. І ми розуміли це і співчували як люди, але як військовослужбовці ми не мали права порушити наказ. Відповідальність взяв на себе командир застави «Мирний», а вранці зі сльозами на очах він дякував, що врятували батька. Приходила жінка і просила дати щось поїсти, бо там за лінією двоє неповнолітніх дітей голодних. Ділилися зі своїми сухпайками, бо після тих слів вже «кусочок в горло не ліз».

Матеріальне забезпечення в ДПСУ було кращим трохи ніж в ЗСУ. Видавали форму і спорядження, але все одно для власної безпеки мусили щось докуповувати або з дому висилати. У вояків був свій кухар «Медвідь», котрий готував їжу на 25 осіб і жодного разу не було такого, щоб хлопці, котрі йшли в нічну варту чи приходили зранку і не попили гарячого чаю. Жили в бліндажах, які облаштовували самі для себе, в кожному була буржуйка. Зробили свій душ, поблизу був ставок.

Командир відділення «ГСС» мав зв'язок з луцькими волонтерами, котрі прислали засоби гігієни, нижню білизну, шкарпетки.

Тернопільські волонтери прислали 10 комплектів форми. Медичне обслуговування було якісним, хоча деяких медикаментів не видавали, але більшість із них він сам пробивав через знайомих і волонтерів.

Атмосфера була напруженою, а в період затишшя тим більше, мало чого можна чекати. Весь час носив із собою медальйон ікони Божої Матері, хрестик і молитовник, який нам дав священник перед від'їздом.

Молитовне місце було, ми самі його облаштували, а обов'язки священника чи то військового капелана виконував наш товариш «ГЕГ», котрий облаштував капличку іконами та свічками. Коли страшно, тоді починаєш вірити.

Навіть в АТО без «показухи» не обходилося, а все через те, що на кожного бійця два командири.

На сьогоднішній день ми спроможні дати відсіч ворогові, бо маємо достатньо досвіду. Ми на своїй землі, перемога буде за нами. Що маємо – те маємо. Усвідомлювати те, що все це насправді. Віра в те, що в дома чекають.

Із 187 бійців комендатури всі повернулися, двоє були поранені під час мінометного обстрілу на КПП «Березно».

Ю. Біліч резюмує: «Я не люблю фіксувати події в своєму житті, та й не було у мене такої можливості. А спогади залишилися самі найсвітліші, вкотре переконався, що бойові друзі – це друзі на все життя. Мій побратим «Старий» – мій земляк, чи не єдина людина з яким ми ділилися всім, підстраховували один одного. Хоч і бачимось рідко, але завжди підтримаємо зв'язок».

старший лейтенант
Борбич
Костянтин
Федотович

Борбич Костянтин Федотович народився с. Тоболи Камінь-Каширського району 24 жовтня 1965 р. У 1972 р. пішов в перший клас Тоболівської середньої школи, яку закінчив у 1982 р. Після закінчення школи навчався в Камінь-Каширській автошколі ДТСААФ та одночасно працював кіномеханіком Камінь-Каширської кімережі. В 1983-1985 роках проходив строкову військову службу в Чехословаччині. В 1994 р. закінчив Брянський технологічний інститут та здобув спеціальність інженера лісового господарства.

У 1993 р. був обраний головою Тоболівської сільської ради де 21 рік працює і по даний час.

11 квітня 2014 р. відповідно до Указу Президента «Про часткову мобілізацію» був призваний до Збройних сил України в 51-шу ОМБр, яка дислокується в місті Володимирі-Волинському на посаду заступника командира автомобільної роти по роботі з особовим складом, має військове звання старший лейтенант. Проходив бойове злагодження в Рівненському учбовому центрі та на полігоні «Широкий лан» Миколаївської області. Після чого був скерований у Донецьку область де брав безпосередню участь у антитерористичній операції.

К. Борбич зауважив: «Я переконався, що з початку цих подій, це не було АТО, це – війна, яку вже давно пора оголосити і вживати конкретних дій. Молодим майбутнім воїнам, хочу побажати, бути мудрими, мужніми, знати, що це їхній обов'язок і ні в якому разі не здаватися, ні морально, ні фізично. Віра в те, що все це не даремно, що нам є за що боротися і що виборювати. Мої рідні, друзі, дуже хвилювалися за мене, але найголовніше підтримували як могли, що мені дуже допомагало. Пам'ять не стерти, і цей досить складний період в моєму житті, час від часу нагадує про себе».

**сержант
Бохман
Валентин
Олегович**

Бохман Валентин Олегович народився в с. Чемерин Ківерцівського району 20 січня 1991 р.

Був мобілізований 12 квітня 2014 р. Службу проходив в 51-й ОМБр, сержант, заступник командира взводу. Воював на сході у Донецькій області біля Савур-Могили, в м. Петровськ, с. Степанівка, с. Мануйлівка.

Рівень підготовки був різний, але бойовий дух, любов до Батьківщини, допомагали вести боротьбу проти ворога. На фронті мав фото рідних, натільний хрестик, вони служили оберегами й талісманами.

В. Бохман переконаний, що «з початку цих подій, це не було АТО, це – війна, яку вже давно пора оголосити і вживати конкретних дій. Рідні друзі, дуже хвилювалися за мене, але найголовніше підтримували як могли, що мені дуже допомагало. Це досить складний період в моєму житті, час від часу нагадує про себе».

**солдат
Бортник
Андрій
Олександрович**

Бортник Андрій Олександрович народився в с. Кукли Маневицького району 30 серпня 1995 р. У 2013 р. закінчив Маневицький

професійний ліцей та здобув професію «столяр-будівельник, верстатник». Строкову службу не проходив.

З початку 2015 р. розпочав службу в ЗСУ, звання солдат. за час служби був на таких посадах: номер обслуги ДШК, навідник ДШК, водій механік ЗІЛ-131, старший водій кулеметного взводу, командир відділення.

У лютому 2015 р. підписав контракт із 14-ою ОМБр. У листопаді 2015 р. був переведений у 24-ту ОМБр у зв'язку з міжнародними навчаннями на Яворівському полігоні, в яких брали участь США, Канада, Литва та Україна.

Проходив навчання: зима-весна 2015 р. на трьох військових полігонах (Рівненський полігон, полігон «Широкий лан» у Миколаївській області, «Черкаське» у Дніпропетровській області).

У зоні АТО був на захисті Маріуполя, Чечарлик, Новоселівки, Волновахи, Новотроїцька, Донецької області, Луганської області, Кримська, Тошківки, Новотошківська, Сокольників.

Андрій Бортник згадує: «Ми протистояли бойовикам так званих ДНР та ЛНР. Про місцевих скажу так – були різні випадки: одні допомагали нам і ми допомагали їм. А були такі, які перешкоджали нам. Навіть були спроби замінювати наші пости, наводили на нас артилерію».

Військовик ділиться враженнями: «Забезпечення наше, хотілося бажати кращого. Не завжди вистачає води, особливо літом. З продуктами теж бувають проблеми, дрова не підвозять, доводиться іти у заміновані посадки, ризикуючи власним життям та життям товаришів, заготовляти дрова, щоб зігріти бліндаж або зготувати їжу. Рівень матеріального забезпечення змінився лише тим, що підняли зарплату у кілька разів (це з 2016 р.). З початку моєї служби волонтери дуже допомагали, але з часом все менше і менше. Медичне забезпечення в основному волонтерське. Завжди напружена атмосфера, так як і в періоди затишшя ворог неодноразово обстрілював наші позиції».

На фронті у А. Бортника був талісман – малий собака, зняв не одну розтяжку, отримав три поранення, але на жаль загинув від осколка.

Військовослужбовець А. Бортник каже: «Коли я ішов до Збройних Сил України – я був патріотом, але командування ЗСУ мій патріотизм просто знищило. Скажу прямо – я розчарувався в своїй державі. Найбільшим випробовуванням була смерть товаришів, та думка про те,

чи не я наступний. Ніхто не підтримував мене краще ніж близькі мені люди. Мій напарник закрив мене від кулі снайпера. Дякувати Богу залишився живий, на жаль були випадки поранення та смерті товаришів».

солдат
**Вакульчук
Володимир
Григорович**

Вакульчук Володимир Григорович народився в с. Метельне Ківерцівського району 30 травня 1976 р. Закінчив загальноосвітню школу I-III ст. смт Олика. У 1994 р. призвали до лав Збройних Сил України, служив зв'язківцем у Полтаві.

Третього березня 2015 р. отримав повістку про мобілізацію, а 10 був викликаний телефонним дзвінком до військкомату. За розподілом потрапив до Полтави в навчальну частину за спеціальністю «радист лінійного зв'язку».

З 17 вересня 2015 р. брав безпосередню участь в антитерористичній операції в районі Донецької та Луганської областей у складі 17-ї аеромобільної артилерійської дивізії

З 11 грудня артилерійська дивізія у складі трьох батарей була виведена із зони АТО і передислокована на Миколаївщину на навчальний полігон «Широкий лан» для бойового злагодження.

солдат
Вакульчук
Олег
Романович

Вакульчук Олег Романович народився в с. Метельне Ківерцівського району 26 січня 1990 р. Закінчив Рівненський гуманітарний коледж за спеціальністю юрист. Строкову службу проходив у місті Десна Чернігівської області.

1 лютого 2015 р. мобілізований до лав Збройних сил України у с. Старичі Львівська обл. сапер (5-та навчальна танкова рота).

На сході України воював на території Донецької та Луганської областей. За період свого перебування на сході України помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами. Допомогали священики, які іноді приїжджали в розташування частини.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

СОЛДАТ
Величко
Юрій
Анатолійович

Величко Юрій Анатолійович (позивний «Єгер») народився в с. Рудники Маневицького району Волинської області 30 серпня 1990 р. У с. Рудники здобув середню освіту. Строкову службу проходив на посаді водія в місті Херсон від 07 жовтня 2008 р. до 7 жовтня 2009 р., солдат.

У січня 2015 р. був мобілізований у Збройні сили України, оператор, навідник протитанкового відділення. Впродовж трьох місяців проходив військово-професійну підготовку на полігоні м. Кіровоград. На сході України воював на території Донецької та Луганської областей.

Матеріальне забезпечення в ЗСУ було задовільним, видавали форму і спорядження, але все одно для власної безпеки мушили щось докупувати, або з дому висилати. Жили в бліндажах, які облаштовували самі: в кожному була буржуйка, зробили свій душ.

Спогади залишилися самі найсвітліші, вкотре переконався, що бойові друзі – це друзі на все життя.

СОЛДАТ
Войтович
Петро
Анатолійович

Войтович Петро Анатолійович народився в с. Липне Ківерцівського району 9 липня 1991 р. Навчався в Липненській школі з 1997 по 2008 р.

Для участі в АТО був призваний 28 травня 2014 р. в місто Володимир-Волинський, стрілець 51-ї ОМБр, в/ч А2331. За організаційно-штатною структурою бригада входила до складу 13-го армійського корпусу Сухопутних військ України.

У Володимир-Волинську впродовж двох місяців проходив військово-професійну підготовку, а далі служив у Конотопі Сумської області з 19 жовтня 2014 р. по 26 грудня 2014 р.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

СОЛДАТ
Власюк
Микола
Сергійович

Власюк Микола Сергійович народився в с. Ватин Горохівського району. Тут здобув середню освіту. Строкову службу проходив на посаді водія в містах Шепетівка, Одеса, Кривий Ріг.

У 2014 р. мобілізований до лав Збройних сил України у 80-ту ОДШБр – стрілець–номер обслуги гранатометного відділення. Впродовж півтора місяця проходив військово-професійну підготовку на полігоні «Перлявка» Житомирської області.

На сході України воював на території Донецької та Луганської областей в складі 80-ї ОДШБр. Частина операцій здійснювали спільно з підрозділами 128-ї ОГПБр. За словами Миколи, нашим воякам протистояли росіяни, можливо чеченці.

Місцеве населення не мало однозначного ставлення до українського війська. Військовик вважає, що половина місцевих жителів були раді бачити тут Збройні сили України. За період свого перебування

на сході України він помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами, друзями, друзями друзів. У період свого перебування на фронті, Микола помітив незадовільне медичне обслуговування. Допомогали священики, які іноді приїжджали в розташування частини. Серед оберегів мав рідну землю, іконки, хрестик.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу. Найбільше позитивне враження на військовика справив його екіпаж 332-го БТР-80.

СОЛДАТ
Гаврось
Василь
Володимирович

Гаврось Василь Володимирович народився в с. Мельники Шацького району 26 лютого 1987 р.

Брав участь у АТО на сході України в складі 51-ї ОМБр. Службу проходив у с. Олександрівка Донецької області.

Були прояви ворожого ставлення місцевого населення, але з часом ставлення змінювалося, бо люди зрозуміли хто насправді є їхніми захисниками.

Матеріально-технічне забезпечення було на достатньому рівні. Отримували допомогу від волонтерів. Медичне забезпечення доволі слабке.

Із оберегів були: натільний хрестик, фотокартка сім'ї.

Найважчим під час перебування в зоні проведення АТО була довготривала розлука з рідними. Рідні, друзі, побратими найбільше підтримувала під час проходження служби.

солдат
Гаць
Андрій
Андрійович

Гаць Андрій Андрійович народився в с. Зубильне Локачинського району 19 серпня 1994 р. У с. Зубильне здобув освіту.

Проходив військово-професійну підготовку на полігоні, перед відправленням на схід. Службу проходив в м. Дебальцеве Донецької області, в першому батальйоні територіальної оборони.

Мав фото рідних та звичайно ж натільний хрестик, вони й служили для мене оберегами й талісманами.

старшина
Герасимюк
Володимир
Ананійович

Герасимюк Володимир Ананійович (позивний «Знахар») народився в с. Студин Рожищенського району 14 листопада 1969 р. У с. Студин здобув середню освіту. Строкову службу проходив з 12 травня 1988 р. до

2 травня 1990 р. (Росія, Амурська область м. Завітінськ), військово звання старшина(зв'язківець). Після демобілізації працював завідувачим клубу села Студин.

На службу до Збройних сил України потрапив за 4 хвилину мобілізації 12 березня 2015 р. Командир 4 відділення 28 ОМБ. Проходив військово-професійну підготовку у «Десні» з 13 березня 2015 р. – 28 квітня 2015 р.

1 ротація – 2 травня – 15 вересня 2015 р. Донецька обл., Велико-Новоселівський р-н, с. Андріївка, пізніше Мар'їнка.

2 ротація – 15 вересня 2015 р. Станично-Луганський р-н, с. Червоний Жовтень, потім Щастя. 31 березня 2016 р. – демобілізація.

Брав участь в обороні Мар'їнки. В ЗСУ високий моральний дух, достатньо кваліфікована підготовка. Основний ворог «Російські Козаки», найманці РФ, місцеві наймані сепаратисти. Доказами про участь росіян у війні, були вилучені супровідні документи, які належали громадянам РФ.

Різні настрої населення, частина підтримували Збройні сили України, інші різко негативно ставилися. Це пояснюється тим, що населення отримує неправдиву інформацію від російських ЗМІ, тощо.

Були люди, які не тільки позитивно відносились до українських військових, а й допомагали нам, одним із таких людей був Сергій Васильович – місцевий фермер с. Андріївка.

Неодноразово зустрічалися прояви ворожого ставлення, зокрема людьми старшого віку. Відразу при прибутті на позиції, населення ставилося вороже, але з часом ставлення змінювалося, бо люди зрозуміли хто насправді є їхніми захисниками.

Матеріально-технічне забезпечення було на достатньому рівні. Отримували допомогу від волонтерів. Медичне забезпечення доволі слабке доводилось самим комплектувати аптечки.

Під час затишшя і бойових операцій атмосфера не змінювалася постійно під напругою, кожен з побратимів був готовий в будь-який час стати до зброї на захист своїх позицій.

Основною традицією, яка збереглася і після демобілізації – 14 жовтня зустріч побратимів.

Із оберегів були: натільний хрест, лялька-оберіг – яку виготовила маленька донька, фотокартка сім'ї.

Армія готова до подальшого ведення війни. Однозначно війна закінчиться нашою перемогою, поверненням своїх територій. Держава достатньо належним чином оцінює службу.

Найважчим під час перебування в АТО була довготривала розлука з рідними. Підтримка рідних, друзів і побратимів найбільше підтримувала під час проходження служби. Звісно були поранені і загиблі.

Знаєте як кажуть: «Хто не жив у наметі або землянці, той не зрозуміє цінність домашнього затишку», звичайно змінилися думки ми стали більше цінувати дім, рідних.

Запам'яталось дуже багато, але один найсильніший, спогад коли ми заступили на позиції в одному селі Донецької області, побачивши становище місцевого населення намагалися хоч якось допомогти, ділились їжею тощо. І я побачив маленьку дівчинку простягнув їй баночку згущеного молока і кажу в мене донечка такого ж віку як ти. Дівчинка запитала, а як звати вашу дочку, а потім зняла із свого волосся два бантика і сказала передати моїй дочці. Це дуже вразило мене і усіх присутніх які там були, зараз моя донька одягає ті два жовто-блакитних бантики, а я лише згадую ту щирю маленьку дівчинку, яка віддала мені чи не найдорожчу свою річ.

солдат
Герасимюк
Ігор
Леонідович

Герасимюк Ігор Леонідович народився в с. Студин Рожищенського району 10 червня 1996 р. Тут здобув середню освіту. Проживав у с. Семереньки Локачинського району, працював автомеханіком.

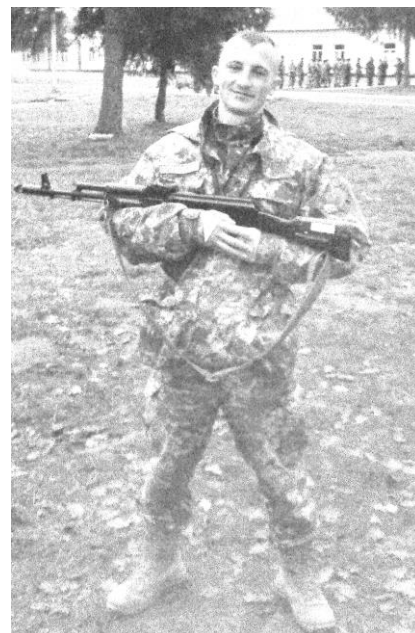
Добровольцем пішов на службу в ЗСУ, військовослужбовець 14-ї ОМБр. Проходив військово-професійну підготовку у Володимирі-Волинському. 1 ротація – с. Червоний Жовтень Станично-Луганського району Луганська області.

У ЗСУ високий моральний дух, достатньо кваліфікована підготовка. Вороги це військові РФ, місцеві наймані сепаратисти. Місцеве населення до нас відносилось по-різному, більшість підтримує.

Матеріально-технічне забезпечення нормальне. Медичне забезпечення доволі слабке. Обереги були: натільний хрест, малюнки дітей, різні іграшки, які передавали від дітей. Найбільше підтримували рідні, побратими, думка про те, що скоро усе закінчиться. Багато чого зрозумів, більше став цінувати друзів, рідних, свій дім.

Герасимюк І. запам'ятав, як, заступивши на позиції, там де до демобілізації готувалися деякі бійці, бачив, як один із бійців, який мав уже їхати додому, прощався із своїм бойовим другом собакою «Пуля», вони увесь день і усю ніч провели разом, оскільки «Пуля» залишалася і надалі нести службу.

**старший сержант
Герасимюк
Руслан
Володимирович**

Герасимюк Руслан Володимирович народився в с. Студин Рожищенського району 25 вересня 1993 р. Тут здобув середню освіту, потім закінчив ЗВО (інженер-механік).

Доброволець, службу проходив у 43-й ОМБр, старший сержант Впродовж 5 листопада 2015 р. – 28 грудня 2015 р. проходив військово-професійну підготовку на полігоні Яворів «Старичі».

На сході України воював на території Авдіївки, бої з «Кантіміровською дивізією» під аеропортом. В підрозділі був надзвичайно високий моральний дух, достатньо кваліфікована підготовка.

Основний ворог «Кантіміровська дивізія», найманці РФ, місцеві наймані сепаратисти. Доказами були вилучені супровідні документи, які належали громадянам РФ. Місцеве населення по відношенню до нас, в основному мали позитивні настрої, адже пройшло багато часу і ті поняття які у них були закладені стосовно українських військових розвіялися. Але є люди, які навіть побачивши усе на власні очі, будуть продовжувати довіряти своїм поняттям, навіть якщо вони не правильні.

У нас виникла доволі дивна традиція. Завжди після ведення вогню усі замазані як «поросята» і пізніше уже сформувався традиція, навіть, якщо не вимазалися, то після бою вимазували обличчя один одному.

Обереги: натільний хрест, лялька-оберіг – яку виготовила маленька сестричка.

Армія готова до ведення війни, адже усі бійці рішуче налаштовані. Війна закінчиться нашою перемогою, іншого варіанту немає.

Найважчим під час перебування в АТО є довготривале розтавання з рідними, і звичайно відсутність сну, там взагалі не спиш. Але ж відсутність сну це не біда, біда коли ти не знаєш заради чого прокидатися вранці, тож там підтримка потрібна як ніколи. Деякі звички змінилися, перебуваючи тут, ти усвідомлюєш цінність життя і цінність своїх рідних.

Найсильнішим спогадом на даний момент є перша зустріч із моєю бойовою технікою, коли ти розумієш, що цей бездушний предмет на довгий час буде твоїм товаришем.

Ще одним із сильних спогадів є коли ми тільки їхали заступати на позиції, приїхали у одне село Луганської області побачили стареньку бабусю, яка поклонила нам і зі сльозами на очах дякувала нам промовляючи: «Синочки хай вас Бог збереже...», тоді я, як і мої побратими зрозуміли, що ми не маємо права здаватись, адже у нас вірять.

солдат
Гримайло
Тарас

Гримайло Тарас народився в с. Лобачівка Горохівського району 2 листопада 1993 р.

Перебував на сході України з кінця травня 2014 р. до 31 серпня 2014 р. Приймав участь в бойових діях у зоні АТО з 18 червня по 31 серпня 2014 р. Приймав участь у бойових діях у Маріуполі, Донецьку, Савур-Могилі, Старобешевому, Іловайську. Був поранений, лікувався у Луцькому військовому госпіталі.

Місцеве населення налякане, весь час насторожені, але настрої різні. До деяких людей зверталися по допомогу, а дехто сам її пропонував. Але люди дуже обережно ставляться не лише до бійців, але й один до одного. Побут різноманітний, велику роль грала допомога волонтерів.

Найцінніше, що я мав з собою це фото сім'ї. Зберіг фотографії своїх побратимів, спогадів багато про побратимів.

майор
Гринюк
Володимир
Володимирович

Герой України Гринюк Володимир Володимирович народився в м. Ківерці Волинської області 14 жовтня 1986 р. Закінчив Ківерцівську ЗОШ № 3, потім – Луцький педагогічний коледж, де отримав відразу дві спеціальності – хореографа і викладача інформатики. Після проходження строкової служби у лавах ЗСУ вирішив продовжити службу і закінчив Академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного у Львові. Після закінчення Академії був скерований для проходження подальшої служби у 30-у ОМБр 8-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗСУ, яка дислокується у місті Новограді-Волинському Житомирської області.

Володимир Гринюк розповів про бій, що не стихав дев'ять годин, про те, яку ціну ми заплатили за війну «по карті», а не за даними розвідки, а також ставлення держави до тих, хто п'ять років тому отримав важкі поранення. 18 лютого виповнилось п'ять років з дня виходу сил АТО з Дебальцевого Донецької області. Тамтешні бої стали однією з ключових подій у протистоянні на Донбасі. Дебальцеве було окуповано російською армією і бойовиками в лютому 2015 р., після того, як армія РФ вдруге, після Іловайська, пішла на пряме вторгнення в Україну. Найгостріша фаза протистояння тривала з 25 січня до 18 лютого 2015 р. У той час Володимир Гринюк був командиром механізованої роти механізованого батальйону 30-ї ОМБр. Його підрозділ захопив і утримував частину Логвинова, вів бій у Вуглегірську, на рахунок військових спалені БТР ворога та більше сотні виведених з оточення бійців. Бої за Дебальцеве були п'ять років тому. Час стирає

спогади? Час пройшов, а спогади лишаються. Тим більше, час від часу телефонує дружина Льоши Буслаєва. До війни він був бізнесменом, на фронт пішов добровольцем. Під час важкого артилерійського обстрілу зник безвісти та був впізнаний через декілька місяців. 6 лютого було п'ять років, як він загинув, а нещодавно привезли ще один фрагмент його тіла. Уявіть, як це важко для його родини. Вони поховали чоловіка, батька, а тепер знову треба його перепоховати... Там досі працює Червоний Хрест, знаходять фрагмент тіл, вивчають ДНК. Повертають сім'ям... На Дебальцевському напрямку була велика кількість «двохсотих», «трьохсотих». В Україні відзначають п'яту річницю виходу сил АТО з Дебальцевого Чи можна було уникнути таких втрат? На мою думку, така кількість загиблих була тому, що в боях брали участь механізовані підрозділи. Їх не вчили війні в містах, а там - Дебальцеве, Вуглегірськ, Рідкодуб... Бої за міста були. Піхоту вчили обороні в окопах, переходу до наступу. Діям в місті не навчали, ми ж не спецпідрозділи, але нас кидали без підготовки. Мені здається, що можна було утримати Дебальцеве. На мою думку, помилкою були великі відстані між взводними опорними пунктами (ВОП), на деяких ділянках було 15-17 км. Це не стримувало противника. В штабах звикли дивитися по картах, думали: «О! Тут річка тече. Поставимо ВОП біля моста». Я приїхав - річки нема. Русло давно висохло. Значить, десь не була проведена розвідка місцевості. В мене є свої думки, але генерали, які планували ту операцію, скажуть: «Хто ти такий, щоб про це говорити». Як відрізнялися реальні втрати від того, про що говорили в новинах? 12 лютого мене поранили, осколочками трохи посипало. Я в госпіталь попав сотим за рахунком, так зареєстрували. А по телебаченню говорили: «втратили п'ятьох». І це не всіх ще «трьохсотих» на той час забрали з Дебальцевого. З одного боку, це вірно. Влада не показувала втрати - не було паніки. З іншого боку треба було розповідати, що ми там воюємо. Масштаби були грандіозні

У містечку Рідкодуб потрапило в оточення понад сто військових. Ми вивели їх звідти. На самому початку операції втратили два танки - один загруз (була тепла погода, ґрунт розтанув), другий підірвався на мінному полі. Ми зайшли на вулиці, але з автоматами проти техніки не попреш. З того боку були «бехи» (БМП), МТЛБ з зенітними комплексами. Артилерія вела щільний вогонь, по нас працювали снайпери. Там потрібно було пройти всього-на-всього дві вулиці, але довелося людей

«положити», щоб до наших дійти. За той день у нас було два «двохсотих», сім «трьохсотих». Але вивели тоді 106 осіб. І є дані, що наш підрозділ (в ньому було приблизно сорок військових) «вальнув» 74 «сепара». Думаю, показник не поганий, зважаючи, що ми були в наступі, а вони в обороні. Бій йшов з сьомої ранку до четвертої дня. Без перерв. Невеличкі «паузи» були, коли треба було магазини перезарядити. Це, умовно, можна порівняти з марафоном. З кожним «кілометром» все важче, важче, важче. Хвилини здаються вічністю. Виснажувалися. Ми дуже мало спали в ті дні, режим був: о 4 ранку виїхали, о 12 ночі повернулись. І морально було важко: один – «двохсотий», інший – «трьохсотий». Хто знає, що завтра буде?

Одні допомагали відстрілюватися, іншим треба було свої речі зібрати. У кожного були свої цінності. Там були росіяни? Російська техніка? Я гадаю, що то не фермери свої комбайни повиводили. У Логвінове були танкісти-буряти, перегукувались з нашими: «Добре працюєте. Давайте з нами по 100 грамів!» Одного дня я з ворогом спілкувався через пагорб, вони кричали з кавказьким акцентом: «Здавайтесь, а то ми вас грохнемо» - «Добре. Йдіть сюди, поговоримо». Вони вилазили, ми їх обстрілювали. Що з ними говорити? По різному бувало. Було таке, що ми приходили, а вони сидять на ганку, перезаряджаються. Ми: «Бажаємо здоров'я!», і вони тихо: «Треба зброю класти?» – «Кладіть». Полонені, що нам попадались, були з військовими квитками так званих «ЛНР» та «ДНР». Були командири розвідвзводів, були прості бійці. Хтось мовчав, хтось починав плакати: «Я не сепар. Я за вас». Але ми допити не вели.

Коли Петро Порошенко вручав мені орден, то казав: «Ви дуже молодий офіцер. Я вагався – вручати нагороду, чи ні. Мене переконав Віктор Муженко (на той час головнокомандувач ЗСУ)».

Я для себе зробив висновки, що солдат, сержант, прапорщик, лейтенант (я на той час був старшим лейтенантом) не достойні нагороди «Герой України». Хоча, були бійці, які знищували 2-3 танки з РПГ, були сержанти, які виводили людей з оточення. Для мене – кожен Герой. І що для мене та нагорода? Пільг немає ніяких, крім того, що пам'ятник – безкоштовно, оркестр – безкоштовно. Додавили мені двадцять метрів до службового житла, яке я з боями отримував. Постійним житлом не забезпечують. Так чого не вручити цю нагороду

всім, хто там був? Чому не дати всім орден «За мужність?». Збитків для держави не буде! Держава допомагає тим, хто отримав важкі поранення? Ми просимо: «Дайте роботу військовому, який втратив ноги у боях. Він що, не зможе працювати в бібліотеці? З документами?» Ні. Поставили питання: чи доцільно офіцерів з важкими пораненнями тримати на посадах. Звільнили багатьох з тих, хто обмежено придатні до служби. У мене був старшина, після важкого поранення повернувся в армію, він спортсмен, бере участь у «Битві нескорених», марафонець. Він багато чому може навчити бойовий склад, але держава каже: «Не потрібен на бойових посадах». Іноді здається, що держава допомагає лише тим, хто для неї потрібен тільки в цей конкретний момент.

Старший лейтенант В. Гринюк приймав участь в антитерористичній операції на сході України. Підпорядкований йому підрозділ знищив велику кількість бронетехніки та живої сили російських бойовиків. 10-11 лютого 2015 р. під час зачистки с. Логвинове Артемівського району Донецької області завдяки сміливості та блискавичним рішучим діям офіцера штурмова група захопила частину населеного пункту, при цьому особисто офіцер знищив 3 одиниці бронетехніки та до 30 російських бойовиків. Під час проведення операції отримав поранення, але продовжив керувати зведеним підрозділом.

Указом Президента України Петра Порошенка № 166/2015 від 23 березня 2015 р. «За виняткову мужність, героїзм і незламність духу, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України старшому лейтенанту Володимиру Володимировичу Гринюку присвоєно звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка».

сержант
**Гніровський
Олександр
Олегович**

Гніровський Олександр Олегович народився в с. Ватинець Горохівського району 12 вересня 1989 р. У 1991 р. родина переїхала в м. Нововолинськ. У 1996 р. пішов в перший клас ЗОШ №1. Згодом школу перейменували в Нововолинський колегіум. У 2006 р. закінчив Нововолинський колегіум із золотою медаллю. З 2006 р. по 2010 р. навчався у Національному авіаційному університеті на факультеті «Системи управління». В 2010–2013 рр. навчався в Національному гірничому університеті м. Дніпропетровська. У 2010–2011 рр. служив в ЗСУ. Від 2013 р. працював в шахтоуправлінні «Нововолинське».

10 квітня 2014 р. мобілізований до ЗСУ й скерований до 128-ї ОГШБр. На сході України перебував у Луганському аеропорті.

Місцеве населення до нас відносилось по різному, більшість підтримувало. Матеріально-технічне забезпечення нашого підрозділу було нормальне. Медичне забезпечення доволі слабке. Мав оберіг – натільний хрест.

Найважчим під час перебування в зоні АТО стало довготривале розтавання з рідними, а ще, було важко зібратися з думками, щоб пережити усе. Найбільше підтримували рідні, побратими, віра в те, що скоро усе закінчиться.

Багато чого зрозумів, більше став цінувати друзів, рідних, свій дім.

СОЛДАТ
Гурич
Владислав

Гурич Владислав народився у м. Луцьку 18 березня 1994 р. Навчався в ЗОШ І-ІІІ ст. смт Олика. Закінчивши 9 класів, Владислав продовжив навчання у Шацькому лісовому коледжі. Потому працював у Звірівському лісництві Ківерцівського району.

У жовтні 2013 р. пішов на контрактну службу в армію у 80-ту АМШБр. З березня 2014 р. бригаду відправили в зону АТО – в Луганську та Донецьку області.

Приймав участь в боях за місто Слов'янськ, в Луганському аеропорту, хлопці стояли до останнього – не здавалися. Всі хлопці не мали належної бойової зброї, без бронезилетів та касок, але стояли стійко до кінця.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

старший матрос
Гусак
Іван
Васильович

Гусак Іван Васильович народився в с. Липне Ківерцівського району 17 січня 1986 р. Закінчив місцеву школу.

30 серпня 2014 р. був мобілізований, старший матрос. Проходив військово-професійну підготовку у Львівській області.

Учасник бойових дій, володіє різними видами зброї, але зброя була далеко не в найкращому стані. Рівень підготовки військових був низький, тому що більшість тих хлопців, які були тоді мобілізовані, ніколи не тримали в руках зброю, але бойовий дух та патріотичний настрій допомагали особливо в тяжкі хвилини.

Місцеве населення налякане, весь час насторожені, але настрої різні, дехто може пожартувати навіть. В основному так, до деяких людей зверталися по допомогу, а дехто сам її пропонував (продукти). Але люди дуже обережно ставляться не лише до бійців, але й один до одного. Гадаю тому, що вони не до кінця розуміють даної ситуації.

Побут, середовище, атмосфера різноманітна, форму купував сам, зброю якусь дали. Велику роль грала допомога волонтерів. Медичне обслуговування було, але для всіх його було замало.

Військовик говорить, що на період затишшя атмосфера була не погана, хлопці, які зі мною служили виявились досить веселими та мужніми, свою мужність вони проявляли і в бойових діях. Найцінніше, що я мав з собою це – фото сім'ї.

Української церкви не було жодної. На час мого перебування в зоні АТО, всі свої надії я покладав лише на Бога.

Зберіг фотографії своїх побратимів, спогадів багато, про побратимів, а особливо про капітана.

**старшина
Дацюк
Андрій
Іванович**

Дацюк Андрій Іванович (позивний «Батя») народився в с. Береськ Рожищенського району 30 грудня 1977 р.

Проживав у с. Студин Рожищенського району. Строкову службу проходив у м. Харків у 1996–1997 рр., військове звання старшина.

На службу до ЗСУ потрапив під час четвертої хвилі мобілізації. Проходив військово-професійну підготовку в навчальному центрі, що у «Старичах» на Львівщині з лютого 2015 р. до березня 2015 р. На сході України воював на території Широкіного, Талаківки, Маріуполя. Був оператором протитанкової керованої ракети (ПТКР), яка призначена для ураження танків та інших броньованих цілей.

В ЗСУ був високий моральний дух, достатня підготовка. Основним ворогом були найманці РФ, місцеві сепаратисти.

Настрої у місцевого населення було різне, в основному позитивне ставлення до ЗСУ. Багато місцевих жителів допомагали нам чим могли. Деякі жителі до нас неодноразово проявляли вороже ставлення.

Матеріально-технічне забезпечення було на нормальному рівні, а медичне забезпечення слабке, не вистачало медикаментів.

Оберегом був натільний хрест, час від часу приїздив священник.

Велика шана нашому командиру, із позивним «Ярик», завдяки вірним його діям в складних ситуаціях вдалося зберегти багато життів.

Найважчим під час перебування в зоні проведення АТО стало довготривале розтавання з рідними. Найбільше підтримували рідні: син, дружина, побратими, віра у те, що скоро усе закінчиться.

Найсильнішим спогадом став момент, коли в одному з донецьких сіл, діти підготували нам концерт. Усіх здивувало що маленькі діти розказували віршики українською мовою.

**офіцер
Долгушин
Віктор
Анатолійович**

Долгушин Віктор Анатолійович народився в смт Романів, Житомирської області 5 жовтня 1984 р. Тут здобув середню освіту, потім

навчався у вузі. Має вищу юридичну освіту, експерт-криміналіст, закінчив військову кафедру. Строкову службу проходив в Житомирському військовому інституті радіосистем.

Служба в зоні проведення АТО тривала від жовтня 2014 р. до червня 2015 р., військова спеціальність – старший навідник. Перед відправленням в зону АТО не проходив навчання, відправили з роботи – з МВС. Службу проходив в механізованих військах. Брав участь в обороні траси Донецьк – Маріуполь, довелося мати справу з СПГ та ПКТ.

Поряд із нами несла службу Національна гвардія, про рівень бойової підготовки можна сказати, що був на середньому рівні, а моральний дух був високим. Нашим ворогами були найманці з ДНР, а також військові РФ. За час перебування на службі, ворогів більше став зневажати.

Настрої місцевого населення були різними. В зоні АТО були люди, які нам допомагали. Вони приносили їжу та дозволяли брати воду. Також були люди ворожого ставлення. Місцеве населення стало більш зневіреним.

Наше матеріально-технічне забезпечення було на середньому рівні. Від волонтерів отримували продукти, одяг і медикаменти.

В період бойових операцій атмосфера була поганою, але всі були дружними. Фронтіві традиції не сформувались. Для мене талісманом був тризуб, багато спілкувались із священиком.

Ставлення до АТО взагалі змінилося, то не АТО (антитерористична операція), а йде війна. Комусь вигідно, щоб це продовжувалось, тому що це великі гроші, в цьому зацікавлені політики і не спішать, щоб це все закінчувалось.

Під час АТО найважчим було поранення побратимів і холод. Також найважчим було те, що нас 10 чоловік поселили жити в кімнату 5 на 5, ми там спали один біля одного, умови були жахливі. Жили в одному відділі міліції, ходили в душ в КПЗ.

В. Долгушин згадує: «Під час проходження служби найбільше підтримували рідні та друзі. Але особливої підтримки мені не треба було, сказали їхати, то я поїхав. Я порадив би бійцям триматись до кінця і виконувати свої обов'язки. Особисто мені підтримувати бойовий дух допомагала думка про любов до Батьківщини, патріотизм.

Моя сім'я та друзі ставилися негативно до АТО і до того, що брав участь. За час служби змінились звички, поведінка та ставлення до життя сім'ї. Про АТО взагалі не думаю, це просто робота, зробив своє і забувся як страшний сон. Бажання повернутися в АТО як такого то немає, я вже там був два рази, нехай ідуть ті, хто ще жодного разу там не був.

Події АТО фіксували моментами на телефон. Запам'ятались детально усі місяці проведенні в зоні АТО. Пам'ятаю як ми з побратимами вночі стояли на блокпості, була ніч, в 23:30 неподалік пролунав постріл, то ми за 10 секунд одягнули броніки, перезарядили автомати і готові були приймати вогонь, а це виявилось палили якесь сміття і стрельнула дифлофоска».

Найбільше запам'яталося те, що люди цивільні, а саме мешканці Луганської області допомагали, пригощали чаєм, навіть один житель дав 5 кг м'яса, заколов свиню, то ми на блокпості вночі жарили шашлики.

Враження справили всі побратими, з якими проходив службу в АТО. Там людина взагалі міняється, на громадянина одна, а там повністю відкрита.

солдат Диган Дмитро Іванович

Диган Дмитро Іванович народився с. Хрінники Демидівського району Рівненської області 17 березня 1995 р.

Службу проходив в Рівненській 55-й бригаді зв'язку, військове звання солдат. Брав участь в воєнних діях в Луганській області.

Матеріально-технічне забезпечення нормальне. Медичне забезпечення слабке. Оберегом був натільний хрест.

«Багато чого зрозумів, більше став цінувати друзів, рідних, свій дім», говорить військовик.

солдат
**Домальчук
Олександр
Володимирович**

Домальчук Олександр Володимирович народився в с. Угриничі Любешівського району 20 листопада 1984 р.

Брав участь в бойових діях в зоні АТО у Донецькій області, Докучаєвському районі смт. Оленівка. Був у полоні в росіян.

капітан
**Дорощук
Анатолій
Васильович**

Подаємо спогади Анатолія Васильовича Дорощука.

Я, Дорощук Анатолій Васильович, капітан запасу, в результаті третьої хвилі мобілізації 3 серпня 2014 р. був направлений військкоматом для проходження служби в складі Луцького прикордонного загону. Спочатку, як і всіх мобілізованих, нас направили на посилення північного кордону з Республікою Білорусь, так як прогнозували потенційну небезпеку вторгнення російських військ через північний кордон. Далі, коли зменшилась така загроза, бо Білорусія категорично не мала наміру пропускати на свою територію російські війська, в складі прикордонного загону почали організовувати підрозділи для відправки на Схід.

Зокрема, було сформовано дві оперативно – бойові прикордонні комендатури: «Луцьк-1», «Луцьк-2». Мене було призначено командиром підрозділу вогневої підтримки ОБПК «Луцьк-2», куди входило 30 бійців і зосереджена була основна зброя комендатури: «БТР», ПЗРК «Ігла», комплекси «Фатот», гранатомети АГС-17, кулемети ДШК. Протягом січня та початку лютого 2015 р. військовослужбовці проходили навчання в різних закладах та бойове злагодження на полігоні. Зокрема, я проходив навчання в Академії прикордонних військ в місті Хмельницьку та на полігоні в місті Володимир-Волинському.

25 лютого в складі першої групи був направлений для проходження служби в сектор «В» зони АТО, де ми замінили бійців такої ж прикордонної комендатури «Мукачево». Базувалась комендатура в шахтарському селищі Курахівка Донецької області в приміщенні закритої колись української школи. Службу проходили у визначених кожному конкретних місцях. Я, заступав спочатку старшим КРП «Костянтинівка», а пізніше – КРП «Мар'їнка». Мар'їнка – трагічні та героїчні сторінки нової української історії. Районний центр Донецької області практично з'єднаний з самим Донецьком з північно – західної сторони. В ході боїв він переходив з рук в руки. На даний час – крайня перед Донецьком межа підконтрольної Україні території, обмежена лінією оборони та блокпостами. Шостий блокпост «Шістка» знаходиться в західній частині «Мар'їнки» на запорізькій трасі в'їзду в Донецьк. Далі – «сіра зона» і наступний вже ворожий блокпост на в'їзді в Донецьк.

Пагорб дороги. Довкола скошене соняшникове поле. Повалені велетенські опори ліній електропередач на Донецьк. Розірвані кабелі діаметром до 5 см вздовж електроопор. Все в вирвах і осколках. З боку від блокпосту валяються двигун та ще якісь запчастини автомобіля, в якому терорист-смертник підірвав сам себе, розірвав на шматки двох наших бійців: сержанта і старшого лейтенанта. На відстані менше півкілометра – лісопосадка, з якої будь – якої миті може вдарити снайпер. Але з тактичної точки зору «Шостий» блокпост – прекрасно розміщений опорний пункт, адже він на пагорбі, а «сепари» і Донецьк внизу. Тому й не дивно, що майже в кожному репортажі новин з зони АТО є зведення про атаки та спроби захоплення Мар'їнки. Саме тут ворог у 2015 р. здійснив масову атаку, щоб захопити місто, створити «нове

Дебальцево» в напрямку Мар'їнка, Курахове, Селідове, Піски. Але місто наше. Всі блокпости стоять.

3 червня 2015 р. крім кількатисячного контингенту живої сили ударних груп ворог зосередив всі наявні види озброєнь, від звичайних автоматів до танків, самохідних артилерійських установок «Градів», «Ураганів», «Буратіно». В небі постійно висіли безпілотники. Бій був таким, що деякої миті було не видно, що коїться навколо. В районі 8-9 годин склалося враження, що Мар'їнка, яка була зліва від нас – захоплена, настільки щільний в місті йшов вогонь. «Мар'їнський або Курахівський котел» планувався для захоплення Курахівської ТЕЦ, яка повністю постачає енергією Донецьку область, так як ТЕЦ «Щастя» – Луганську. Дякуючи Богу та злагодженим діям наших військових, до вечора 3 червня вдалося не тільки зупинити наступ, але й вибити ворога з захоплених позицій та знову звільнити місто. Зачистка тривала ще протягом 4 червня. Зокрема було звільнено приміщення Мар'їнського РВВС, де за стінами засіла укріплена група бойовиків. Основний удар при обороні прийняла на себе 28 Одеська окрема механізована бригада в злагодженні з іншими бойовими підрозділами.

Ворог поніс дуже великі втрати. Близько 200 вбитими та більше півтисячі пораненими. Наші втрати були приблизно в десять разів менше, але також були. Багатьох військовослужбовців за оборону Мар'їнки було представлено до урядових нагород та заохочень. В тому числі всю підпорядковану мені зміну.

Всередині червня нам оголосили наказ про ротацію. Нас змінила та прийшла на наші позиції комендатура «Чернігів». Протягом тижня проходила передача позицій. Ще протягом тижня нас поетапно в складі 3-х груп вивели на Волинь. В кінці липня на початку серпня всіх було демобілізовано. Весь наш підрозділ виконавши завдання повернувся додому цілими та неушкодженими. За це велика дяка богу, та рідним, землякам, що молись за нас.

СОЛДАТ
Зозуля
Віктор

Зозуля Віктор народився в с. Пітушків Млинівського району Рівненської області 23 лютого 1970 р. Здобув середню освіту, потім навчався у коледжі в смт Клевань, механізатор широкого профілю. Строкову службу проходив з 1988 по 2000 р. у військах ПВО, був водієм.

У вересні 2014 р. був мобілізований до зони АТО. Спочатку був у Луцькому прикордонному загоні, згодом Оршанець – навчальний центр Чернівецької області. Далі була Донецька область, Велика Новосілка. Бригада стояла на кордоні Донецької області, охороняючи наші рубежі.

Місцеве населення не мало однозначного ставлення до українського війська. Військовик вважає, що половина місцевих жителів були раді бачити тут Збройні сили України. За період свого перебування на сході України він помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами, друзями.

СОЛДАТ
Іванов
Віталій
Петрович

Іванов Віталій Петрович народився в с. Борщівка Ковельського району 19 березня 1997 р. Освіта середня-спеціальна, закінчив

Овадівський професійний ліцей за професією тракторист-водій. Працював на фірмі філії ТзОВ «Волинь зерно-продукт». Строкову службу проходив у м. Київ (військова частина А0139) від 18 квітня 2017 р. до 27 березня 2018 р.

Добровільно під час служби вирішив захищати нашу державу від ворога. Та по завершенню строкової служби 27 березня 2018 р. підписав контракт. Так став контрактником ЗСУ, військова посада водій БТР-80. Проходив військово-професійну підготовку на Гончарівському полігоні (Чернігівщина), навчання тривали 2 тижні. Проходив службу у 101-й бригаді охорони Генерального штабу Збройних Сил України.

Отримав подяку, за старанність, проявлену ініціативу та високі показники під час виконання бойового завдання з охорони та оборони базового табору «Світязь» у квітні 2018 р.

В. Іванов згадує: «Ми друга лінія, охороняли штаб. Наша бригада пройшла Дебальцево є загиблі 10 солдатів і офіцерів. Мав справу з такими видами озброєння та військової техніки як: БТР-80, ЗУ-23, РПГ-7в, АК-74, ДШК. З нами несли службу такі військові підрозділи: 24-та ОМБр, «Альфа» (спецпідрозділ СБУ).

Наша бригада дуже добре підготовлена. Фізично і морально сюди вже не беруть кого попало. Всі проходять навчання коли сюди ідуть. Морально ми теж підтримуємо один одного бо по – іншому не можна. Ми тримаємося разом, разом ми сила. До нас приїзять волонтери які нас матеріально і духовно підтримують. Наша бригада дуже вдячна тим людям які піклуються за нас.

Ворог, постійно обстрілює нас з градів, ураганів і мінометів. Ми відстрілюємося тільки з дозволу офіцера. Пригадується, я ще не служив на сході, мені хлопці розповідали. В один з днів хлопці із нашої бригади їхали машиною. В машину попав снаряд дехто з хлопців загинув. А один з цієї групи солдат, що потрапив в полон був поранений. Він знесилений ледь дістався до сепарів на блок-пост, але він не знав куди іде, поранення давало про себе знати. Він був дуже худорлявий і маленького зросту. Росіяни що були на посту, були старші по віку. Вони завезли його в лікарню надали першу допомогу. Потім потримали деякий час і відпустили, сказали якщо ще раз зайде на їхню територію то розстріляють.

Війна мені вже набридла. Складається враження, що ця війна ніколи, ніколи не закінчиться. Моє ставлення до противника вороже й негативне. Через цю безглузду війну, гине багато наших українських хлопців. З російської сторони гине не менше людей. Чому не можна домовитися якимсь мирним шляхом, ми ж не в середньовіччі живемо».

Все матеріально-технічне забезпечення видавала військова частина. Спорядження, харчування є цілком нормальні. Приїзять волонтери, і теж привозять все необхідне. Побутові умови не дуже, але і кращого тут не буде. Це війна і ми мусимо жити в тих умовах які є.

Хотілось більше відмітити волонтерів, вони надавали велику допомогу: продукти, медикаменти, теплий одяг і багато іншого для тих складних умов.

Атмосфера в якій відбувалося проходження служби, немає затишшя, постійно проходять обстріли, кожного дня стріляють. Буває звичайно, що день, два не стріляють, а так кожного дня. Тому ми постійно в бойовій готовності.

Традицій в нас немає, хіба коли в когось з наших день народження, то ми даруємо імениннику подарунок і всі разом святкуємо. Мій оберіг це хрестик. У нас є капличка, але ходимо ми туди, на жаль, рідко, бо немає часу і можливості. Навіть релігійні свята ми не можемо гарно по християнські відсвяткувати. Релігійні свята в нас проходять як звичайні будні дні.

Наша армія повністю готова до ведення війни. В нас є все необхідне техніка, озброєння, солдати. За час ведення війни армія змінилася в кращу сторону. Якби нам дали наказ стріляти, а не інколи відстрілюватися, то ми б і за тиждень вигнали тих недругів, нашим воїнам тільки наказ дати і війна закінчиться.

Іванов В. Зауважує: «Я патріот своєї держави, завжди підтримував хлопців які служать тут захищають нашу землю від ворогів. А також глибоко шаную тих, хто віддав життя за спокій у нашій країні. Я дуже радий що теж взяв участь у війні, я з гордістю можу сказати, я воїн АТО!

Найбільше підтримувало під час проходження служби це те, що дома нас чекають батьки, друзі. Ми воюємо за свою землю, захищаємо Батьківщину, ми приймали присягу, тому маємо бути вірними захисниками нашої неньки України».

У 2015 році загинуло 10 військових з нашого підрозділу, вони загинули під Дебальцево. В той день вони їхали на двох БТР і їх оточили, частина згоріли, а частина попали під обстріл «Градів».

Наш бойовий дух, завжди підтримували рідні, близькі, друзі. Вдома всі з нетерпінням чекають повернення додому. Це і підтримує бойовий дух.

Військовик зізнається: «Близькі родичі були проти, щоб я йшов на війну, але це не дивно вони переживають за моє життя. Мама дуже переживала, казали навіщо я підписав контракт, навіщо мені це потрібно. Зараз вже спокійніше, вони змирилися з моїм рішенням і підтримують мене. Чекають мого повернення додому, моляться за мене. Друзі теж підтримують моє рішення і підтримують».

Будучи на війні, я тільки став нічого не боятися, більш витриваліший і сміливіший.

Я хочу повернутися сюди, тільки в іншу бригаду. Я хочу потрапити в 30-ту ОМБр або в 95-ту АМШБр. Ці бригади на передовій лінії».

солдат
Іванченко
Сергій
Миколайович

Іванченко Сергій Миколайович народився в с.Октябрь Джанкойського району Автономної Республіки Крим 22 червня 1981 р. У 2006 р. отримав середню освіту в ЗОШ І-ІІ ст. с.Берестяне, Ківерцівського району.

5 листопада 2014 р. був мобілізований до лав ЗСУ. 13 листопада 2015 р. – демобілізований.

Рівень підготовки був різний, були бійці які знали на цій справі, а дехто зовсім не був підготовлений, та загалом навчання, бойовий дух, любов до Батьківщини, допомагали вести боротьбу проти ворога

Військовик на власному досвіді переконався в тому, що російські війська були готові до ведення війни.

Побут, середовище, атмосфера, не скажу, що все було досить добре, але жити можна, часом вистачало всього, а було й таке, що одяг зношувався, не було достатнього харчування, але дякувати Богу була допомога волонтерів це нас рятувало. Було трохи і медичного забезпечення у нас самих (щось найчастіше вживане) та були медичні працівники, які як могли надавали допомогу, хоча її не завжди було достатньо.

Мав фото рідних та звичайно ж натільний хрестик, вони й служили для мене оберегами й талісманами.

Іванченко С. наголошує: «Найближче коло мої рідні, друзі, дуже хвилювалися за мене, але найголовніше підтримували як могли, що мені дуже допомагало. Я намагаюся жити так, як жив до мобілізації, але ж пам'ять не стерти, і цей досить складний період в моєму житті, час від часу нагадує про себе».

СОЛДАТ
Іхо
Сергій
Миколайович

Іхо Сергій Миколайович народився 18 червня 1985 р.

У 2014 р. мобілізували в ЗСУ. Службу проходив у 14-й ОМБр, 5-й батареї, 2-го дивізіону. Був у підрозділі розвідником. Перебував у Донецькій, Луганській областях. Також брав участь у боях під Волновахою і Дачним.

Атмосфера в якій відбувалося проходження служби, немає затишшя, постійно проходять обстріли, кожного дня стріляють. Ми постійно в бойовій готовності. Мав оберіг – хрестик.

молодший сержант
Кічук
Олег
Борисович

Кічук Олег Борисович (позивний «Дед») народився в м. Луцьку 27 вересня 1970 р. Навчався в м. Луцьку, де здобув середню освіту. Строкову службу проходив у 1988-1990 рр. у Львові, молодший сержант, потім навчався у вузі. Отримав вищу юридичну освіту. Працював у поліції на посаді, начальник Луцького відділу поліції. Впродовж двох тижнів проходив військово-професійну підготовку у Сокиричах.

У листопаді 2014 р. мобілізований до лав ЗСУ, демобілізований в грудні 2014 р. На сході України проходив службу у Краматорську, Держинську Донецької області. Стояли на блокпостах, обороняли підконтрольні Україні території. На озброєнні у нас було: АКСУ-74, РПГ-7, кулемети, снайперські гвинтівки.

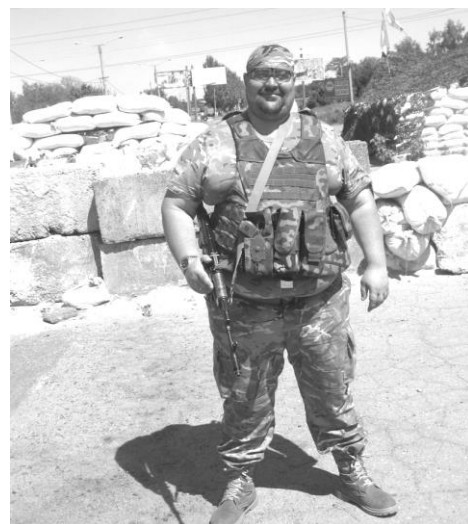
У нашому підрозділі були усі добровольці, високий рівень бойової підготовки кожного бійця. Ми затримували осіб, які воювали на стороні сепаратистів і передавали СБУ. Моє ставлення до місцевого населення не змінилось, поваги до них не було, повага була лише до того місцевого населення, що підтримує Україну. ЗСУ підтримувало місцеве населення, а місцеві 50/50, частина підтримувала Україну, частина ні. Це зумовлено навіюванням певних стереотипів зі сторони РФ. Серед місцевого

населення в зоні АТО були люди, які нам допомагали. Були й прояви ворожого ставлення від населення.

Наш побут, це хороше матеріально-технічне забезпечення, частину нам надала держава, допомагали волонтери, знайомі, друзі. Волонтерська допомога до нас приходила з Ковеля, Луцька та місцеве населення чим могли, тим допомагали. Медичне забезпечення було хорошим.

Кічук О. каже: «Мої рідні мене завжди підтримували і завжди були зі мною, мав сімейне фото. Найближче моє коло це рідні, друзі, які завжди ставились позитивно, до того, що я брав участь у зоні АТО. Я почав більше цінувати родину. Події які відбувалися на фронті, фіксував, є фото та відео. Багато в мене зберіглося фотографій. Пам'ятаю усе від першого до останнього дня, кожен спогад про АТО є цінним для мене».

**старшина
Коваль
Михайло
Васильович**

Коваль Михайло Васильович народився в м. Нова Каховка Херсонської області 29 вересня 1977 р. Проживав у Луцьку. Строкову службу проходив у м. Київ (в/ч 3030) у 1996-1997 рр. Навчався у Київській Національній академії міністерства внутрішніх справ України, юрист, посада – інспектор СРПП № 4 Луцького РВП ЛВП ГУНП у Волинській області. Спеціальне звання – майор поліції, військове звання – старшина.

Проходив навчання на базі УППМ «школа міліції», с. Сокиричі, Ківерцівського району. Перед від'їздом в зону АТО, Канадською місією

нам було проведено курс першої медичної допомоги при пораненнях та евакуації, після чого ми отримали аптечки першої медичної допомоги.

Неодноразово писав рапорт, щоб потрапити у зведений загін МВС у Волинській області та 13 листопада 2014 р. у складі зведеного загону відбув на проходження служби в Донецькій області, службу ніс на блокпості міста Барвінкового, Харківської області. Після чого, вдруге 29 травня 2015 р. в тому ж загоні відбув у складі зведеного загону до міста Краматорська Донецької області.

Проводили «зачистки» звільнених міст та сіл, Донецької та Луганської області, по виявленню наркотичних засобів, зброї, вибухівки та розшукуваних осіб за скоєння будь-якого роду злочинів, а також виявлення диверсійних груп, осіб, які підтримували та будь-якими можливостями допомагали сепаратистам. Неподалік блокпосту базувався військовий аеродром, батальйон «Айдар».

Під час несення служби в Донецькій області моральний дух завжди був піднятий. Були віддані справі та жили з надією швидкого закінчення війни та повернення на рідну Волинь, де завжди чекали рідні та друзі, які підтримували бойовий дух підрозділу.

Зі слів мешканців міста Краматорська, ми дізнавались, що під час окупації вище міста, так звані терористи наймали до себе в армію мирних людей, яких заставляли воювати на своєму боці, а при відмові забирали та поміщали в підвали, де їх катували.

Наш підрозділ неодноразово затримував злочинців, які в подальшому були передані працівникам служби безпеки України. Подальша доля затриманих невідома.

Настрій населення дуже відрізняється: одні за перехід в Росію, інші (більшість) залишаються на боці України. Неодноразово прибували до блокпосту люди та викрикували брудні вислови в бік українського народу.

Формою, теплим одягом, захисним спорядженням, харчуванням були забезпечені в повному обсязі, так як купували її ми за власні кошти раніше. В першу ротацію проживали на блокпосту під шляхопроводом, і коли вдарили сильні морози нас було евакуйовано в м. Барвінкове, в закинутий гуртожиток місцевого ПТУ.

До нас приїздив священник з Української Православної церкви з смт Маневичі, який провів богослужіння та привіз продукти харчування,

а саме: суміші борщу, які були зроблені власноручно дітьми волинських шкіл та малюнки школярів.

Завжди з собою були фото близьких, які зігривали у скрутні часи.

Коваль М. повідомив: «Рідні відносились двояко про те чому я там, вони дуже переживали, бідкались, але знали мою позицію, тому не робили опір. Жінка та батьки щиро підтримували, допомагали у зборах, діти, звісно переживали, свої почуття проявляли через сльози, не розуміли, дуже просили нікуди не їхати, але все ж таки, самі сказали: «Хто, як не ти». Мене дуже вразила фраза меншої доньки: «Тато, ти для мене герой». Ці слова не давали мені спокою, я просто не мав права її підвести. Хотілось, щоб війна закінчилась, не хотілось би, ще раз пережити ці події.

Пригадую, під час перебування в АТО, ми відвідали дитячий будинок в місті Краматорську, де під час відвідування подарували дітям солодощі. Діти влаштували нам концерт. Згодом, малеча привезла на блокпост власно виготовлений пиріг».

солдат
Ковпанько
Андрій
В'ячеславович

Ковпанько Андрій В'ячеславович народився в с.Вовковиї Демидівського району Рівненської області 11 грудня 1995 р. Одразу після завершення строкової служби став контрактником, бо мріяв бути військовим, але чи знав, що доведеться отак воювати.

Службу проходив в механізованій бригаді у Новоград-Волинську. Військовик згадує ту пору: «17 січня, увечері, до мене подзвонив мій взводний і сказав, що оголошено тривогу, потрібно терміново прибути до частини.

Деякий час ми проходили бойову підготовку та готувалися до виїзду. Згодом потрапили до с. Ушомир Житомирської області, охороняли склади зі зброєю. Там побули два місяці, а з 1 березня нас одразу кинули до міста, де був полігону «Широкий Лан», що на Миколаївщині. Тут ми знову проходили військову підготовку, вправлялися в стрільбі. Звідси направили в Новобогданівку, де знову навчалися, але на бойові позиції ще не виїжджали, стояли з метою виїзду на підмогу, якщо раптом наблизиться ворог. Коли на сході почало ставати гарячіше – переїхали в Мирне, а звідси, 26 липня, поїхали у село Степанівка Донецької області. Отут і почалося. Коли в'їхали в село, то худоба ходила відв'язана, горіли будинки. Людей багато не було, більшість виїхали хто куди, але в основному втікали до Росії. Залишилися тільки старі люди, які уже не хотіли залишати свої обжиті домівки. Під час нашого перебування там ми зрозуміли, що люди більш прихильні до Росії, аніж до нас, вони так і говорили: «Чого ви приїхали сюди? Це через вас, бандерівців, тут таке коїться». Показували нам непристойні жести, нецензурно висловлювалися, а деякі, навпаки вітали, раділи, казали: «Молодці, що приїхали, вже хоч тепер взялася влада за розум і ви захищаєте нас». Люди допомагали чим могли: закрутками, салом, питною водою, бо нам до Степанівки, а це за 10 км від кордону з Росією, не могли доставити ні харчів, ні боєприпасів, ні підмоги. Аби врятувати корів, коней, свиней випускали їх на вулиці, щоб вони могли знайти собі якийсь харч і не здохнути з голоду. Проте і на такій «свободі» їх чекала смерть, бо їх розривало снарядами і вони гнили на сонці, створюючи такий нестерпний запах, що дихати було неможливо. А закопати їх ми не могли, бо обстріли були настільки щільними, що й голови висунути не можна було. Наші дві машини знешкодили відразу, осколками посікло дві ТЗМ-ки. Як почали обстрілювати «Градами», то ми втратили всі свої бойові машини, крім моєї. Перші п'ять днів з нами була 95-та бригада десантників. Після тижня перебування в селі нашу батарею розділили, одна половина залишилася в Степанівці, а друга – пробивала шлях 95-й. Спочатку обстрілювали тільки вночі з мінометів, бувало разів п'ять за ніч накриють, а коли ми пробіли для десантників кордон, щоб вони змогли вирушити на Красний Луч, то нашу бригаду уже обстрілювали постійно і з мінометів, і з «Градів», вишукували нас безпілотниками. Таке робилося,

що літературною мовою не скажеш. Бувало так, що навіть вийти не можна було надвір, тільки свист та вибухи чути було. Мусили ховатися в льохи або в підвали, бо там і сховатися ніде було. Нас зовсім розбомбили, ми повинні були виїхати із зони обстрілу. На щастя не довелося ховати своїх бойових побратимів і всі залишилися живими. Тож отримали команду відступати, бо останні дні нас обстрілювали цілодобово і без перестанку: поки перезаряджали міномети – стріляли «Градами», поки перезаряджали «Гради» – гатили мінометами. Ми навіть відсіч не могли дати. Коли виїхали – направилися в Сонячне Запорізької області, там була наша база. Побачивши, що нас мало, техніка втрачена, воювати нікому – відправили по домам (надали 10 днів відпустки).

Через тиждень відпустки я звернувся до лікарні, турбувало серце. Коли на це все надивишся, переживеш, то й годі говорити про психологічний стан, його просто нема, а ліків не було ніяких окрім анальгіну, бинтів і слабеньких антибіотиків. Можливо, якби було якесь заспокійливе, то було б легше знести весь той кривавий жах. Серце почав відчувати частіше після того, як діставали з погребу людей у Степанівці.

По рації повідомили, що потрібна допомога. Під час обстрілу снаряд попав в льох і завалив його, там було п'ятеро людей. Від вибуху загорілися матраци, на яких спали ті люди, і бідолашні почали горіти там живцем і душитися димом. Коли діставали – ішов дощ, борсаючись у багні розбирали ті блоки і цеглини, а вони такі гарячі, що в руки не можна було взяти. Коли дістали першого, він був найближче до вибуху, його шкіра залишилася на наших руках, ще одного дістали, то в нього був пульс, а решта – неживі.

Найбільше чого хочеться – спокою, аби мир був усюди і не було війни. Це настільки страшно, що не вистачає слів, аби описати побачене і пережите. А перемоги не буде доти, доки наші генерали «зливатимуть» нас на великі гроші. Вони наживаються на наших смертях і це не пусті слова, я знаю це на власному досвіді, адже коли ми доповідали про своє місце знаходження і казали, що бачимо ворога, якого можемо знищити нам наказували просто спостерігати, а за хвилин п'ять ворог уже прицільно стріляв туди, де ми знаходилися, тож висновок зробити нескладно. Нас молодих і недосвідчених посилають у саме пекло, як живе м'ясо, бо знають, що ми за браком досвіду будемо безвідмовно

виконувати усі накази, а загони добровольців у складі яких бували бійці, тримають в тилу, бо ці люди просто робитимуть свою роботу – захищатимуть українців, нищитимуть ворога і не виконуватимуть сумнівних наказів. Доки буде таке свавілля – ми не бачитимемо перемоги».

Андрій сказав ці слова настільки впевнено, твердо та по-чоловічому і з таким відчутним болем у його розтоптаному війною серці. Незважаючи на перенесену хворобу, хлопця визнали здоровим і повернули до служби, яка знову триватиме у нескінченному нервовому напруженні його рідних і близьких, і не дозволить Андрієвому серцю бути у спокої. Проте сила його духу варта поваги, він – захисник Вітчизни, і цим багато сказано.

солдат
Криницький
Ігор
Іванович

Криницький Ігор Іванович народився в с. Новосілки Турійського району 17 січня 1992 р. Здобув середню спеціальну освіту, слюсар. Строкову службу проходив у м. Біла Церква, солдат.

Упродовж 6 квітня 2014 р. – 15 листопада 2015 р. (звільнили з полону) проходив службу на сході України, займав сержантську посаду, командир відділення бронетанкової техніки. Впродовж трьох місяців проходив військово-професійну підготовку на полігоні, спочатку у Рівному, потім у Миколаєві. Нагороджений медаллю за участь у бойових діях. Основний ворог з ким доводилось воювати, це бригада ВДВ РФ. Криницький І. каже: «Я з ними говорив і їх бачив».

У Донецьку перебував три місяці, умови терпимі. Всім необхідним нас забезпечували волонтери. З кожним днем перебування на службі, рівень матеріального забезпечення покращувався. Забезпечували харчуванням, засобами гігієни та одягом. Допомагала вся Україна. Медичне забезпечення було кваліфікованим. Мав свої обереги – натільний хрестик, іконка, фото мами, коханої дівчини. Були у нас молитовні місця, куди приходив священник.

Також Криницький І. згадує: «Найбільше запам'яталось, коли автобус із мирним населенням оточили російські солдати, а ми відстоювали його, і у цій бойовій операції наша команда перемогла. Ми врятували мирних жителів від полону.

З нашого підрозділу, загинуло приблизно людей 20, оскільки вони потрапили в «гарячий котел». Нам не вистачало військової техніки, необхідно більше броні (бойової техніки)».

Рідні, друзі говорили, що він справжній захисник України, допомагали чим могли. Його односельчани вважають його Героєм, а родина ним пишається. Після перебування на сході України Ігор став більш рішучим, безстрашним, старається не згадувати проведений час в зоні проведення АТО.

Поряд із цим, військовик, якщо буде потрібно, готовий стати на захист Батьківщини, знову повернутися на службу.

У пам'яті Ігоря закарбувалося, як вороги приставили пістолет до скроні, коли потрапив у полон.

**солдат
Куліш
Віктор
В'ячеславович**

Куліш Віктор В'ячеславович народився в с. Білосток Луцького району 11 серпня 1991 р. Середня-спеціальна освіта, землевпорядник, водій. Строкову службу проходив м. Біла Церква, 72-а ОМБр, водій.

Мобілізований до лав ЗСУ 9 квітня 2014 р., військова спеціальність: водій-електромонтер.

Перед відправленням в зону АТО проходив навчання на Рівненському, згодом – Миколаївському полігонах. Служив у 51-й ОМБр. Місце дислокації – с. Березове Донецької області. Брав участь в обороні траси Донецьк – Маріуполь. Поряд несли службу підрозділи Національної гвардії України.

Рівень бойової підготовки був на середньому рівні, а моральний дух був високим. Довелося протистояти з ДНР, воювати проти військ РФ. Військовик вважає, що це саме вони, тому що професійно вели прицільний вогонь. Відомі факти масових вбивств та викрадень людей з боку ворога. Брав у полон п'ятьох бійців ДНР. За час перебування на службі став більше зневажати противника.

Настрої місцевого населення були різними. В зоні АТО були люди, які допомагали українським військовим. Вони приносили їжу та дозволяли брати воду. Були люди ворожого ставлення, місцеве населення стало більше зневіреними.

Матеріально-технічне забезпечення було на середньому рівні, упродовж служби, поступово змінювалося на краще. Від волонтерів отримували продукти, берці, спальні мішки, медикаменти. Медичне забезпечення та обслуговування було поганим.

Фронтіві традиції у 2014 р. ще не сформувалися. Оберегом для В. Куліша були хрестик, іконки та ладанка.

Великим випробуванням під час АТО були поранення та смерть наших побратимів. Під час проходження служби найбільше підтримувала думка про рідних та віра.

Куліш В. каже: «Був свідком навіть не одного героїчного вчинку. Серед моїх побратимів були пораненні та загиблі. Найсильнішим спогадом залишився той факт, коли ми брали у полон бійців ДНР. Найбільше враження під час перебування в зоні проведення АТО справив мій командир, майор Морушак.

Моя сім'я та друзі ставилися позитивно до АТО і до того, що я брав участь. За час служби змінились деякі звички, поведінка та ставлення до життя, сім'ї. Про час проведений в АТО згадую, коли дивлюсь новини».

солдат
Лавренюк
Ігор
Ігорович

Лавренюк Ігор Ігорович народився в с. Вишневе Демидівського району Рівненської області у 1992 р.

Мобілізований до Збройних Сил України 10 квітня 2014 р. Він був направлений у розташування 51-ї ОМБр. Згодом цю бригаду перевели на Тучинський полігон, де він місяць проходив навчання, а згодом їх почали формувати на схід. Попали до Маріуполя, потім бригаду обстріляли під Волновахою, було дуже багато загиблих солдат, після цього їх почали перебазовувати до Миколаївської області на Широколанівський полігон. Потому їх скерували в Луганську область, в самий епіцентр страшних подій на кордоні з Російською Федерацією.

Коли йшли бої, 51-шу ОМБр прикомандирували до 72-ої ОМБр. У той час 72-га ОМБр була повністю розгромлена та перебувала в цілковитому оточенні. Тоді Ігорю подзвонив товариш з Бокійми Млинівського району, який служив у 72-й ОМБр, і сказав «до ранку не виживемо». Проте, бійці 51-ї ОМБр, прорвавши кільце і визволивши бойових товаришів, самі опинилися в оточенні. Вони відстрілювалися, 10 днів не було ніякої підмоги, закінчилися харчі, не було питної води, а врешті – закінчилися боєприпаси. Техніку усю розгромили «Гради» з території Росії. Сепаратисти, у свою чергу, обстрілювали мінометами з населеного пункту. Вони не могли стріляти і провокувати, бо отримали наказ тільки оборонятися. А як оборонятися, коли «Град» стріляє на 40 кілометрів, в результаті чого згоряє все. В бік населеного пункту теж заборонялося стріляти, адже там мирне населення. Коли оборонятися було нічим – сепаратисти поставили умову: «Або здається, або повне знищення».

Військовик із жалем згадує про ті події: «Сорок чоловік із їхньої бригади взяли у полон, били, особливо Ігоря, адже він навідник гаубиці. Спершу солдатів відвезли до Свердловська. Потім переправили через кордон, де з ними працювала ФСБ, були пропозиції перейти на бік Росії, отримати статус біженців, проте хлопці відмовилися. Так як серед них не було офіцерів, великої цінності для агресора українські бійці не мали. Їх було передано прикордонникам, а звідти доправлено до військової частини у Запоріжжі, де почалося ще більше пекло. Хлопців звинуватили у дезертирстві, адже вони перетинали кордон, тікали. Всім їм надали адвоката, ведеться слідство. Але проблема у тому, що усі хлопці хворі, кожен має контузію, їх потрібно лікувати, надати психологічну допомогу. Такої допомоги вони на разі не отримують».

Все пережите не дає ночами спати. Коли хоч трішки заснуть, розповідає мама Ігоря, то як хтось крикне крізь сон: «Гради», усі автоматично під ліжками. Коли Ігоря відкинуло вибуховою хвилею, він не міг підвести голови, бо був дуже інтенсивний обстріл, а поруч лежав товариш, якому вибухом розірвало живіт і він запихав нутроці руками назад; п'ятеро хлопців, стрибнувши до гаубиці, аби відстрілюватися, згоріли живцем. Невже після такого можна оговтатися, це ж на все життя.

Ігор телефонував мамі, говорив, що офіцер дозволив їм піти до церкви, бо вони про це просили. Хлопці поставили свічки за упокій товаришів, а ще казав, що вдячний за бронезилет – він двічі рятував йому життя.

Хлопець не боїться казати правду, у тій же соціальній мережі є запис розмови Ігоря з товаришем, де він описує ту безвихідну ситуацію. Найбільше вразили його слова: «Якщо є на землі пекло, то воно тут». Зрештою кожен може прослухати цю розмову сам і зробити висновок.

солдат
**Ліщинський
Володимир
Сергійович**

Ліщинський Володимир Сергійович народився в с.Рогізне Демидівського району Рівненської області 16 листопада 1994 р.

Військову службу проходив по контракту з 31 липня 2013 р. Служив у 80-1 ОАМБр. Перебував у Донецькій і Луганській областях, приймав участь в боях за Луганський аеропорт, брав участь у визволені Лутугіно, Новосвітлівки, Хрящуватого.

У підрозділі, в якому служив В. Ліщинський, був високий моральний дух, достатньо кваліфікована підготовка. Українським бійцям протистояли російські війська та місцеві наймані сепаратисти.

Найважчим випробуванням під час перебування в зоні АТО була втрата друзів. Допомогала триматися в складних умовах підтримка рідних, побратимів. Мав оберег – натільний хрестик.

У житті змінилось багато, почав більше цінувати дружбу, зрозумів як сильно любив рідних.

солдат
**Лебідь
Юрій**

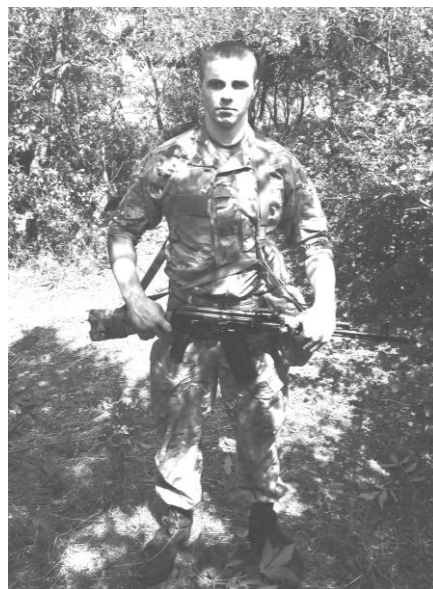
Лебідь Юрій народився в с.Метельне Ківерцівського району 6 травня 1978 р. Закінчив місцеву ЗОШ. Пройшов строкову службу. Після

демобілізації з лав ЗСУ Юрій відразу пішов на контрактну службу у прикордонні війська України – Луцький прикордонний загін.

Коли терористи ступили на землю Донбасу та Луганщини – став на захист суверенітету держави. Спочатку його бригаду скерували в Чернігівську область для набуття досвіду у бойових діях. Потім направили на схід. Охороняв із побратимами кордон біля населеного пункту Станиця Луганська. Лебідь Юрій нагороджений трьома медалями.

Життя бійця змінилося – колись не так страшно уявляв собі війну. Основним випробуванням для нього стали реальні військові дії. Під час боїв, рятували думки, про дім, родину. Будучи учасником бойових дій, в житті багато чого змінилося.

солдат
Лісецький
Віталій
Володимирович

Лісецький Віталій Володимирович (позивний «ВДВ») народився в с. Холопичі Локачинського району 5 березня 1995 р. Строкову службу проходив у м. Полтава у 2015 р.

На схід пішов добровольцем у 2016 р. Служив кулеметником у 394-му батальйоні охорони оперативного командування «Захід».

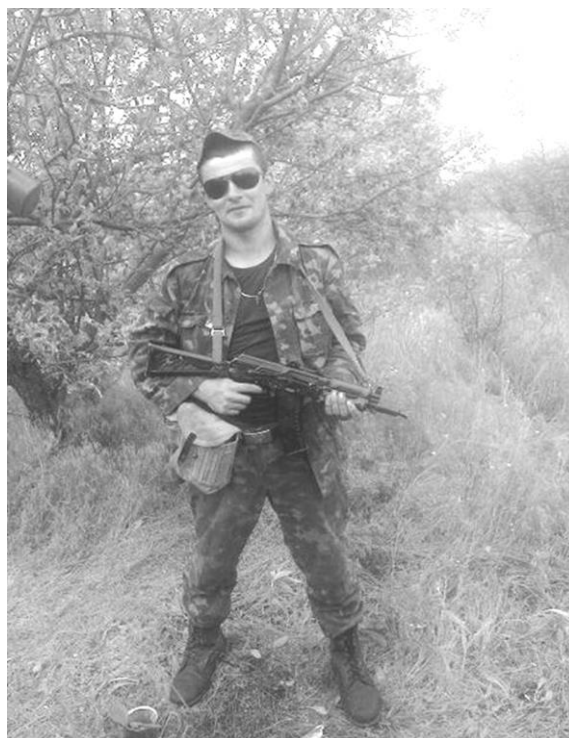
Проходив військово-професійну підготовку на полігоні «Тучинський» на Рівненщині. Дислокація в зоні АТО – Попасна, Прохідне, Станиця-Луганська. Оборона штабу «Луганський». На озброєнні були: АКС, кулемет «Максім», РПГ, гранати Ф1.

У підрозділі був високий моральний дух, достатньо кваліфікована підготовка. По інший бік барикад були російські війська та місцеві найманці.

Військовик згадує: «Є одна річ, але це швидше не можна назвати традицією, просто усі бійці після бойових виходів, повернувшись, дзвонять або пишуть своїм рідним. Оберегом був натільний хрест. Перед відправленням у зону АТО мали можливість спілкуватись зі священником. Часто він перед бойовим завданням благословляв.

Рідні завжди переживають, хоч були і проти, але поважають вибір. Моляться і чекають на повернення. В житті змінилось багато, тут більше цінується дружба, розумієш як сильно ти любиш рідних».

**солдат
Ліщук
Анатолій
Іванович**

Ліщук Анатолій Іванович народився в с.Оленине Камінь-Каширського району 29 січня 1991 р.

Мобілізований 11 квітня 2014 р. Проходив одномісячну військово-професійну підготовку в Рівному. Потім у складі 51-ї ОМБр був направлений в Дніпропетровськ. Після трагедії під Волновахою, були перекинуті на три дні в м. Миколаїв. Після цього частина бригада була направлена під Дніпропетровськ, біля кордону з Донеччиною, де служив на пропускному пункті.

старший лейтенант
Лисеко
В'ячеслав

Лисенко В'ячеслав народився в смт Цумань Ківерцівського району 17 лютого 1966 р. Офіцер митної служби.

Призваний в зону АТО 15 січня 2015 р. Проходив військово-професійну підготовку на полігонах у Житомирі, Миколаєві. Військове звання старший лейтенант. Брав участь у звільненні Авдіївки, Мар'їнки.

Були забезпечені матеріально-технічно добре, частину надала держава, допомагали волонтери, знайомі, друзі. Медичне забезпечення було хорошим. Мав обереги та талісман, які зберігає їх до сьогодні.

Військовик згадує: «Військовий дух підтримувала думка, що я захищаю свою Батьківщину. Найближче моє коло це рідні, друзі, які завжди ставились позитивно, до того, що я брав участь у зоні АТО. Я почав більше цінувати родину».

солдат
Левчук
Антон
Анатолійович

Левчук Антон Анатолійович народився в м. Ковель 23 листопада 1991 р. Навчався в загальноосвітній школі I-III ст. № 2 у м. Ковель. Після

закінчення школи навчався в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки.

У 2014 р. мобілізований до лав ЗСУ, службу проходив на сході України. Був біля Донецька – 1-й дивізіон, 2-га батарея, старший навідник.

Згадує, що завжди з собою були фото близьких, які зігрівали у скрутні часи. Рідні відносились двояко про те чому я там, вони дуже переживали, бідкались, але знали мою позицію, тому не чинили опору.

СОЛДАТ Лящук Максим

Максим Лящук – мобілізований борець 51-ї ОМБр Сухопутних військ ЗСУ. Він розповідає: «Я навчався, а потім мене мобілізували. Моя підготовка – це рік строкової служби перед мобілізацією, іншої підготовки не було. Три місяці я був зі своїми побратимами на Сході України, був і в Луганську, і в Іловайську. Наша бригада воювала в усіх гарячих точках, ми завжди були на передовій.

Щодо обмундирування – усе дуже складно. Каску дали залізну таку, яка годиться лише для того, щоб юшку в ній готувати. А потім, я приїхав у відпустку додому і мені сім'я подарувала нормальну каску, кевларову німецьку. Форму дали, але місяць пройшов і вона вже зносилася, тому довелося купити самому, я взяв британську, то її і досі ношу. А так, одиниці хто мав нормальне обмундирування. Щодо бронжилету, то мені держава дала його за день до від'їзду з Миколаївського полігону. На

той час ще стояли блокпости. Дали бронезилети повністю лише двом блокпостам і половині третього. Сам бронезилет з повною боєкомплектацією важить до 30 кілограмів.

Стосовно харчування, то не було нічого, от, як були на місці дислокації, то взяли припаси, а далі, коли закінчувалися, то десь по дорозі було наберемо сухих пайків згідно з нормами на тижнів два, і жили так на них місяць-півтора. З водою теж були проблеми, шукали, де могли. Раз біля одного села була водонапірна башта, у ній була зелена вода, жаби плавали, але нічого – іншої не було – ми її набирали, і щось на ній готували. Втім, були і такі, хто жирував, але не ділилися. Одного разу ми мали англійські сухі пайки, на них 5 днів трималися. Там була гумка, якась баламутка-енергетик, чай, кава, усього багато, але по-мінімуму і ним не наїдаєшся. Не те що нашим: взяв тушонку, каші та й наївся, а ще кусок сала і нормально себе відчуваєш.

Було таке, що коли ми заїжджали в Луганську область, то вслід нам місцеві кричали, щоб ми забиралися звідси. Однак після зачистки населеного пункту, нам люди дякували. А коли поверталися, то квіти кидали, хрестили нас люди на дорогу, аби Бог благословив.

Після того, як ми приїжджали туди, спілкувалися з людьми, то вони потім починали розуміти, що ми не звірі, а захисники. Бо ж сепаратисти грабували місцеве населення, забирали машини, обкрадали людей.

Одного разу взяли полоненого, який вночі ходив біля нас у військовій формі, це був росіянин, акцент у нього був їхній і української зовсім не розумів. То його годували, як було холодно – дали ковдру накритися, він з нами від куль, обстрілів разом ховався. Потім приїхала луганська міліція і його забрали.

Не всі росіяни погані, були й нормальні люди. Наприклад, одного разу навіть допомогли: казали в той напрямок не йдіть, а в інший, ми і йшли, але думали, що зараз кулі полетять у спину, однак ні, все нормально, а той інший сектор накривало «Градами».

Згадуючи як виривався з Іловайського котла й події після цього, каже: «Ми встали о четвертій ранку, перед селом вже були російські БТри. Ми думали, що вже все домовлено про наш вихід, тому зібрали колону й виїхали. Проїжджаємо перше оточення і нам росіяни кажуть, що їдьте, все нормально, підняли руки з кулеметами, мовляв, дорога вільна, не чіпатимемо. Так ми пройшли перше оточення. Далі було друге.

В колоні рухалося 77 машин і, раптом, почався бій, стріляли з усіх боків і ті, які щойно нас пропускали. Ми різко рвонули в інший бік, а там танк стоїть і БМП, з усіх сторін ведуться кулеметні обстріли, потім вже і «Урагани», «Гради» почали бити. Від їхніх снарядів були в землі такі воронки, що аж вище пояса. Наш командир дороги не знав, але знав напрямок. Їхали полями, ровами, ледь не перевернулися, було таке, що хлопців в машині порвалися клеми, то вони їх руками тримали, їх било током, але вони тримали, аби ми не заглухли.

Так нам вдалося доїхати до якогось села біля м. Комсомольськ і почали ходити по хатах й питати, де стоять наші, куди нам рухатися, а кругом – пусто. Втім, в одній домівці був чоловік і він нам підказав, як вибратися. Ми розвідкою пішли в тому напрямку, нас підібрали свої, то от так дивом і вибралися.

Потім я бачив свого товариша, то він розповідав, що три дні вибирався звідти пішки: йшли вночі «зеленкою», аби їх не побачили, нічого не їли, не пили.

Дійсно, наших воїнів представили до нагород за те, що розбили колону агресора під Іловайськом, але достойні не всі. Пригадую, коли на нас їхала колона, то ми знищили три машини, одну підбили і нашого комбата за це представили до нагороди. Але насправді було так: почався бій і комбат з кількома військовими, пішов в окопи. От, якби нас було б 17-20 людей, то ми б стійко тримали позиції, але нас лишилося тільки 12 чоловіків, важко було вести бій. Подібна ситуація була і з командиром дивізіону, який ховався по окопах, коли був важкий бій, то і його теж представили до нагород. Втім, ще одну нагороду дають військовому, який був за пушкою, був навідником. То він дійсно заслужив нагороду, адже показав, що не варто ховатися, а треба воювати. Ну, відсіч ми дали і розбили колону агресора.

Дивує ще одне: на сьогоднішній день, наші відзнаки, за те, що ми розбили одну й іншу колону, забирають собі то полк «Азов», то «Донецьк», як так!? Я цього зрозуміти не можу.

Зараз активно йде мова щодо розформування нашої бригади. Нас цим лякають, мовляв, пишіть заяви на перевід, а як цього не зробите, то будете копати окопи. Але ні я, ні мої хлопці цього робити не будуть, адже я не довіряю іншим, я впевнений у своїх побратимах, що вони мене зможуть прикрити. Так не робиться, бо, якщо відбувається

розформування бригади, то тоді всіх відправляють на демобілізацію, адже Президент сказав, що має мінятися як і особовий склад, так і офіцери. А насправді, штаб не змінився, люди служать ті ж, лише на місця вбитих призвали нових, які їх замінили. Ми не писатимемо примусово заяву на перевід, навіть, якщо нас прийдуть і пов'яжуть у прокуратуру, то ми всі зберемося і туди підемо разом».

Військовик підсумовує свій перебування на сході України: «Спочатку було страшно, що аж тіпало, а потім звикаєш. Коли йде бій, то адреналін зашкалює, страху не відчуваєш, а вже потім приходиться розуміння що відбулося, яка небезпека нависала. Найбільша підтримка в бою – це підтримка від товаришів. Щоб триматися духом, «щоб дах не з'їхав», то ми постійно жартували, з усього, навіть, коли обстріл був. Ми намагалися в усьому знайти позитив. Своїм рідним ми не казали де є, а лише говорили, що в нас усе нормально, що ми в тилу відпочиваємо».

солдат
Мартинюк
Іван
Петрович

Мартинюк Іван Петрович народився в с. Карасин Камінь-Каширського району 4 червня 1967 р. Закінчив школу в 1983 р. і цього ж року поступив у Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки на факультет «Фізичне виховання». По закінченню – працював вчителем фізкультури в Карасинській школі. На військову службу був

призваний у жовтні 1988 р., яку проходив у Москві. У віці 46 років вийшов на пенсію.

У серпні 2014 р. був призваний у третій хвилі мобілізації. Службу проходив в Донецькій області. Матеріальне забезпечення було різне. Медичне обслуговування було так само різне, щось було, чогось не вистачало. Атмосфера була напруженою, а в період затишшя тим більше, мало чого можна чекати. Основним оберегом був хрестик.

солдат
Мар'яш
Олександр
Петрович

Мар'яш Олександр Петрович народився в с. Городище-2 Луцького району 10 червня 1995 р.

4 лютого 2014 р. підписав контракт на строкову службу. І тоді потрапив у 24-ту ОМБр (м. Яворів). 12 березня 2014 р. вже був на першому блокпості у Полтавській області і з того часу він перебував у зоні проведення АТО. Захищаючи рідну землю, побував на сході країни, а саме у Лутугіно, Новосвітлівці, Іловайську і ще багатьох містах і селищах. Картини того відрізка часу залишаться в його пам'яті назавжди.

солдат
**Марчук
Михайло
Володимирович**

Марчук Михайло Володимирович народився в м. Луцьку 5 грудня 1997 р. Середня спеціальна освіта, маляр-штукатур.

Потрапив на службу в зону проведення АТО добровольцем 1 вересня 2016 р. в 95-ту ОДШБр. Військова спеціальність: старший навідник. Перед відправленням в зону АТО проходив навчання на Житомирському полігоні. Дислокація в зоні АТО – с. Березове Донецької області. Брав участь в обороні траси Донецьк – Маріуполь. Довелося мати справу з СПГ та ПКТ.

Військовик згадує: «Поряд із нами несла службу Національна гвардія України. Про рівень бойової підготовки можна сказати, що був на середньому рівні, а моральний дух був високим. Довелося протистояти бійцями з ДНР, воював проти військ РФ. Вважаю, що це саме вони, тому що військові ведуть прицільний вогонь.

Настрої населення були різними, в зоні АТО були люди, які нам допомагали, були люди ворожого ставлення. Від волонтерів отримували продукти, одяг та медикаменти. Талісманом мав тризуб.

За час служби змінились звички, поведінка та ставлення до життя, сім'ї. Бажання повернутися в АТО не маю, але якщо потрібно буде, то піду. Запам'ятались детально усі місяці проведенні в зоні АТО».

СОЛДАТ
Мацюк
Віктор
Іванович

Мацюк Віктор Іванович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 4 січня 1982 р.

4 лютого 2015 р. підписав контракт на службу в ЗСУ. Військове звання солдат, учасник бойових дій.

Різні настрої були в місцевого населення, кожен веде себе так, як бачить цю ситуацію. Траплялися поодинокі випадки коли хтось можливо і хотів допомогти, а як, якщо вони самі не знають, що їх чекає завтра. Ті хто за Росію чи за ЛНР / ДНР, до нас привітно зовсім не ставилися.

Атмосфера, як на війні, звичайно, якщо навколо таке діється, то знайдеться хтось, хто цією ситуацією користується (крадіжки, пограбування). Не серед наших бійців – серед місцевого населення, військових формувань противника і т.д.

У нас був девіз: «Один за всіх і всі за одного». Оберегом був лише натільний хрестик.

Велике випробування, це коли ідуть бойові дії, та бачити як руйнуються будинки, різні споруди, калічаються та помирають люди, не важливо свої це чи вороги. Декілька побратимів були поранені під час бойових дій.

Як кажуть рідні, у Віктора став жорсткіший характер, планує знову повернутися в зону бойових дій. Зберігає фотографії тих подій.

солдат
Мацюк
Микола
Петрович

Мацюк Микола Петрович народився в с. Городище Ківерцівського району 6 березня 1992 р.

Воював у складі 51-ї ОМБр, військове звання сержант.

Спочатку навесні 2014 р., як і усіх солдатів, Миколу викликали у Ківерцівський військкомат. Через декілька днів йому сказали уже збиратися. Проходив військово-професійну підготовку у Володимир-Волинському, пізніше у Дніпропетровську. З часом їх перевели в Миколаїв на полігон «Широкий лан». І на завершальний етап довелося потрапити на Донеччину в «посьолок» Дачне.

Місцеве населення не мало однозначного ставлення до українського війська. Військовик вважає, що половина місцевих жителів були раді бачити тут Збройні сили України. За період свого перебування на сході України він помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами. У період свого перебування на фронті. Серед оберегів мав хрестик.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

солдат
Мельник
Роман
Петрович

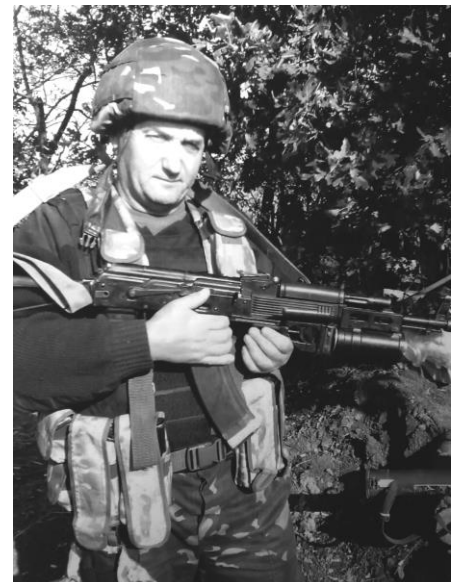

Мельник Роман Петрович народився в с. Угриничі Любешівського району 6 жовтня 1989 р.

Брав участь у бойових діях в зоні АТО в Донецькій області в Ілловайську. Отримав легку контузію.

Атмосфера була напруженою, а в період затишшя тим більше – мало чого можна чекати. Основним оберегом був хрестик.

солдат
Мельничук
Руслан
Олександрович

Мельничук Руслан Олександрович житель смт. Цумань мобілізований до лав української армії 28 січня 2015 р. (це був час, коли був «котел» під Іловайськом).

Проходив навчання на Яворівському полігоні Львівської області. Після підготовки (40 днів) в складі 14-ї ОМБр був відправлений в Донецьку область в складі групи вогневої підтримки (мінометник). У червні 2015 р. їхня частина прийняла присягу на вірність Україні.

Спочатку служив під м. Горлівка Донецької області, через деякий час відбулася ротація – відведення з передової. Охороняли висотку між м. Іловайськом і Дебальцевим Донецької області.

Після цього служив біля м. Красногорівка Донецької області, яке не раз обстрілювалося і було частково зруйноване сепаратистами.

При патрулюванні необережно, зачепив «розтяжку» і був поранений 6 вересня 2015 р. Оперативно був перев'язаний товаришем і доставлений в медсанчастину м. Курахове, потому переведений в лікарню м. Красноармійськ, а потім в м. Дніпропетровськ (базовий військовий госпіталь). У ході оперативного втручання з ноги був видалений осколок, дрібніші залишились в тілі.

Живуть побратими в бліндажах, через кожні шість годин виходять з автоматами, тепловізорами, в бронжилетах на пости спостереження.

Він говорить: « Я не герой – я просто служу своїй Вітчизні».

солдат
Мерчук
Сергій
Юрійович

Мерчук Сергій Юрійович народився в с. Холоневичі Ківерцівського району 21 березня 1991 р. Закінчив Волинський обласний ліцей із посиленою військово-фізичною підготовкою. Вищу освіту за фахом юрист здобув у Чернігівському національно-технологічному університеті.

Приймав участь в бойових діях у зоні проведення АТО – Маріуполь, Павлопілля, Широкине. Доброволець, військове звання солдат. Після Маріуполя був в Іловайську, потім перевели до складу Національної гвардії України.

Місцеве населення не мало однозначного ставлення до українського війська. Військовик вважає, що половина місцевих жителів були раді бачити тут Збройні сили України. За період свого перебування на сході України він помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами, друзями. До мобілізації сам був волонтером. У період свого перебування на фронті, помітив незадовільне медичне обслуговування. Допомогали священики, які іноді приїжджали в розташування частини. Серед оберегів мав хрестик.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

солдат
Несторик
Віталій
Миколайович

Несторик Віталій Миколайович народився в с. Радошинка Камінь-Каширського району 12 жовтня 1988 р. Навчався у Радошинківській восьмирічній школі. Після її закінчення здобував освіту у Луцькому педагогічному училищі. Після навчання протягом року проходив військову службу у місті Чернігові. У 2010 р. одружився та продовжив навчання у Луцькому педагогічному коледжі на заочній формі навчання.

Повістка на службу прийшла у квітні 2014 р. Упродовж одного місяця проходив військово-професійну підготовку у Володимир-Волинській військовій частині, згодом – у місті Рівне.

Після цього опинився у Миколаївській області, де перебував на блокпостах, які контролювали головну дорогу. Потім – у Донецькій області, поблизу гори Савур-Могила. Майже три місяці перебував на блокпостах під Волновахою. Був поранений, потрапив у госпіталь.

старший солдат
Некрасов
Дмитро
Сергійович

Некрасов Дмитро Сергійович (позивний «Пісатель») народився смт Колки Маневицького району 22 лютого 1992 р. Освіта середньо-спеціальна, спеціальність: оператор комп'ютерного набору. Строкову службу проходив в Миколаєві, був на навчанні, військове звання старший солдат; посада – старший кулеметник. Після служби в армії повернувся додому, працював в Луцьку на фірмі «Модерн-Експо».

До лав ЗСУ потрапив добровольцем, підписавши контракт під час першої хвилі мобілізації, служив у 1-му БТрО «Волинь». Військова спеціальність: «старший кулеметник». Проходив військово-професійну підготовку на полігоні у Володимирі-Волинському впродовж двох місяців.

Під час першої ротації був Дебальцевому. Брав участь у захопленні «сепаратистів», які здавали позиції української армії. Поряд дислокувалися підрозділи 80-ї ОАМБр, 24-ї ОМБр, 25-го БТрО «Київська Русь».

Українським бійцям протистояв підрозділ ворожого ватажка «Мотороли». Ворогом були і російські солдати. про це свідчила російська техніка. Погляди місцевого населення змінювались, але вкрай рідко, на

мою думку це пов'язано з тим, що вони на той час до кінця не розуміли «хто є хто» насправді.

Матеріально-технічне забезпечення було добрим завдяки волонтерам. Від волинських волонтерів, щотижня отримували допомогу. В період затишшя було добре і можна було трохи відпочити.

Головною традицією є традиція збиратися на День народження батальйону. Найкращим живим талісманом був собака, «коли він спить-то все буде добре, а якщо не спав, то це символ того, що скоро почнуться обстріли», – говорить військовик.

Ставлення до АТО в бійця не змінилося. Найважчим випробуванням було, пережити перший тиждень перебування в зоні АТО. Деякі друзі були поранені, а двоє з них загинуло. Найбільше підтримували рідні і близькі люди.

Змінилися деякі звички. Дмитро сьогодні дуже рідко згадує про ті події, однак каже, що якщо буде війна, то не вагаючись піде на захист своєї країни».

Найбільше враження під час перебування в зоні АТО справила на Дмитра його мама, яка вірила в нього найбільше.

СОЛДАТ
Нікітюк
Андрій
Андрійович

Нікітюк Андрій Андрійович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 14 листопада 1971 р. У 1986 р. закінчив вісім класів Берестянської неповної середньої школи. У 1988 р. – закінчив Цуманську ЗОШ. Від 1993 до 2006 р. – вчитель музики ЗОШ I-II ст. с. Берестяне, с. Журавичі.

22 квітня 2015 р. був призваний до лав ЗСУ. Військове звання солдат, учасник бойових дій.

На власному досвіді переконався в тому що Росія вже давно планувала цю війну, а ми до неї не були готові зовсім. Переконався, що з початку подій на сході України, це не була АТО, це була – війна, яку вже давно пора оголосити і вживати конкретних дій.

Люди на сході України проживають різні і настрої у них різні, та більшість об'єднує бажання, як найшвидшого припинення бойових дій, бажання просто жити в мирі. Допомога була від різних волонтерських організацій, були медичні працівники, які як могли надавали допомогу, хоча її не завжди було достатньо.

Яка може бути атмосфера на війні? Жах, картини навкруги страшні, навіть в період затишшя, коли ти бачиш навколо руїни та налякані обличчя дітей та дорослих й у самого мурашки по шкірі.

Оберегом Андрія була фотографія дітей та натільний хрестик.

Підтримували друзі, рідні, побратими. Рідні хвилювалися звичайно, часто телефонували, розпитували як я там, як взагалі там живуть люди і т.д. І дуже чекали повернення. Після демобілізації намагався жити так, як жив до мобілізації, але поки це вдається дуже важко.

солдат
Никитюк
Сергій
Валентинович

Никитюк Сергій Валентинович (позивний «Хатабич») народився в смт Торчин Луцького району 1 серпня 1985 р. Має повну середня освіту. Строкову службу проходив у прикордонник військах у 2003–2005 рр.

Мобілізований до лав ЗСУ у 2014 р., стрілець – командир відділення. Впродовж одного місяця проходив військово-професійну підготовку на полігоні.

Брав участь в боях поблизу с. Степанівка, с. Тарани, Савур-Могили, с. Мануйлівка. Поряд стояли підрозділи 24-ї ОМБр, 28-ї ОМБр, 30-ї ОМБр,

«Правого сектору», БТрО «Дніпро-1». Запам'яталось як офіцер витягав із палаючої машини солдата.

Отримували матеріальну допомогу від волонтера (священик із с. Маяки (тепер – Княгинінок). Основним оберегом були хрестик, іконка.

Найбільше болісним було, розтавання з рідними. Завжди підтримувало в складну хвилину, дзвінок коханої.

На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу. З часом Сергій сподівається забути все, що бачив в зоні проведення АТО. Але якщо буде потреба, готовий знову стану на захист Батьківщини.

солдат Новосад Богдан

Новосад Богдан народився в с. Коритниця Локачинського району. У 2010 р. закінчив місцеву загальноосвітню школу I-II ст. Закінчив Луцький КТБП СНУ ім. Лесі Українки в 2013 р. Пішов служити на контрактну службу.

Прибув на схід України 7 квітня 2014 р. Службу проходив у 24-й ОМБр. Служив у Ямполі, Лутугіно, Лисичанську, Новому Айдарі, біля Слов'янська та на багатьох блокпостах Луганської й Донецької областей. Приймав участь у боях біля Ямполь, Лутугіна і під обстрілами на блокпостах. Допомога була, з різних волонтерських організацій.

Рідні хвилювалися, телефонували, дуже чекали повернення.

солдат
Папезук
Тарас
Вікторович

Папезук Тарас Вікторович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 21 липня 1987 р. Закінчив ЗОШ I-II ст. с. Берестяне. 14 жовтня 2010 р. підписав контракт із ЗСУ, солдат, учасник бойових дій.

Місцеве населення мало різні погляди, в кожній людині на одну й ту ж саму подію чи ситуацію можуть виникнути різні думки, погляди, настрої, так само і тут.

Допомога надходила з різних волонтерських організацій, за останні роки навіть із-за кордону.

Випробування для Тараса сама ця війна. Його завжди підтримували друзі, рідні, побратими. Дуже хвилювалися батьки. Став сміливішим, витривалішим, проте перебування в зоні АТО негативно позначилося на психіці.

солдат
Пащук
Петро
Георгійович

Пащук Петро Георгійович народився в с. Борохів Ківерцівського району 14 жовтня 1969 р.

Доброволець, 24-й ОШБ «Айдар». Воював у Донецьку, Луганську, Щасті, Лутугіно.

Петро Пащук зазначає: «Якби не Самооборона і волонтери нам би був на фронті - «гаплик». Вмирили би і від куль, і від голоду. Держава практично нічим не забезпечує, навіть належної зброї нема. Виживаємо лише за рахунок патріотично налаштованих простих людей, що збирають і віддають останнє. На фронті ділимося усім і з бойовими товаришами з інших підрозділів, і місцевим населенням».

На фронті мав оберіг – натільний хрестик.

**молодший сержант
Пясецький
Віталій
Анатолійович**

Пясецький Віталій Анатолійович (позивний «Турист», «Філософ») народився в с. Мирків, Горохівського району 13 травня 1982 р. Проживав у місті Ковель, освіта – незакінчена вища. Підприємець, працював в рекламному бізнесі. Проходив альтернативну невійськову службу за релігійними переконаннями. Військово-облікової спеціальності нема.

Мобілізований 19 серпня 2014 р. Добровільно під час мобілізації, влився в новосформований підрозділ ВДВ ЗСУ. Навідник АГС-17. Перед відправленням у зону проведення АТО проходив навчання три місяці на Яворівському полігоні.

Службу проходив у 80-й ОДШБр, 3-й батальйон. Потім батальйон став 122-м ОАмДб 81-ї ОДШБр. Пройшов шлях від рядового навідника до молодшого сержанта-командира відділення.

У 2014–2015 рр. брав участь у військових операціях поблизу м. Костянтинівка, с. Опитне, с. Водяне, в Донецькому аеропорту. З 28

грудня 2014 р. охороняв мінометну батарею поблизу с. Опитне, що біля ДАПу. Від 14 січня до 19 січня 2015 р. перебував в складі оборонців ДАПу. Безпосередньо перебував у Новому терміналі аеропорту, приймав участь у вогневих зіткненнях, евакуації поранених, загиблих, гасінні пожеж.

Поряд несли службу військові підрозділи 93-ї ОМБр, 74-ї ОРБ, 90-ї ОАЕМБ.

Рівень бойової підготовки та моральний дух нашого підрозділу був, достатньо високий для виконання поставлених завдань. Доводилося протистояти ворожим підрозділам «Спарта» та «Сомалі» НЗФ сепаратистів.

Нагороджений орденом «За мужність» 3-го ступеня, медалями «За воїнську доблесть», «За оборону Донецького аеропорту» та іншими.

Настрої місцевого населення у зоні АТО різні – від відвертої ворожості до відвертої підтримки. Відверто ворожі відсотків 20. Стільки ж приблизно патріотично налаштованих. Інші коливаються, в залежності від ситуації. Були серед місцевого населення люди, які підкормлювали і допомагали. Причиною зміни поглядів місцевого населення є об'єктивна оцінка наслідків приходу «руського міра» і можливість пересвідчитись, що нема ніяких «карателів».

Побут наш був достатнім для виконання поставлених завдань. Форма, броня, зброя надавалось державою. Хто хотів щось краще, легше, красивіше купував сам, або діставали через знайомих волонтерів.

Атмосфера в період затишшя і під час бойових операцій кардинально відрізнялися: постійний сон в кубрику в тилу і холод, сирість, неможливість виспатись під час бойових виїздів.

Сформувалися фронтові традиції, зустрічатись, провідувати полеглих товаришів, третій тост за тих, кого нема. Обереги – фото дітей військовика, їхній лист.

Був свідком героїчної поведінки, бо не всі так себе вели, можу згадати Володю Бузенка, Сашу Бороду, обидва загинули. Те як вони, поки ми сиділи і відстрілювались за барикадами, кошмарили сепаратистів з РПГ.

Десять хлопців із роти, в якій служив Віталій, загинуло. Шість в ДАПі і чотири під час підриву на міні в Авдіївці. Багато отримало поранення різного ступеня тяжкості.

Допомагали Віталію підтримувати бойовий дух віра в Бога, молитва і бажання повернутись. Дружина та діти підтримують. Всі інші – або не розуміли, або взагалі з осудом.

Пясецький Віталій зазначає: «Чи змінився я за час служби? Так. От прямо зараз, після заповнення цієї анкети, я знову довго не зможу заснути. Нормальний сон – це рідкість. Я менше зациклююсь на матеріальних речах. Сім'я на першому місці. Побратими на другому. Друзі з цивільного життя, відійшли на третій план. Нема такого дня, щоб я це не думав про війну. Я би і не повертався з війни, якби не сім'я.

Зберігаю фото з терміналу 18 січня 2015 р. Є деякі речі, які дорогі мені. Мій спогад про службу є найсильнішим, особливо ті кілька днів, які провів в терміналі ДАПу. Справив враження на мене Стас Стовбан, який був зі мною в ДАПі, підрив, полон, ампутація, далі служить. І всі мої загиблі. Кожен в пам'яті. Бо живу за них».

солдат
Раті
Михайло
Степанович

Раті Михайло Степанович народився в с. Пугачівка Млинівського району Рівненської області 23 грудня 1994 р. Освіта середня-спеціальна, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування. Строкової служби не проходив.

8 жовтня 2013 р. підписав контракт на службу в ЗСУ. Військову службу проходив у 80-й ОДШБр, гранатометник. На сході України перебував у с. Піщане Старобільського району, що на Луганщині. Проходив військово-професійну підготовку у Чугуєві. Але не навчались, ми не знали куди і навіщо ми їдемо, нам сказали, що ми їдемо на

навчання. А як потім виявилось, що ми їздимо вздовж кордону з Росією по населеним пунктам України.

Потому був у Слов'янську, далі проривалися на Луганський аеропорт до своїх, бо вони стояли в оточені. Пробыли там 142 дні з 31 серпня по 1 вересня, потім відходили з Луганського аеропорту. Виїхали в с. Победа, переночували і, за свої кошти замовивши автобуси, виїхали в Чугуїв.

У зону АТО було чотири ротації. Слов'янськ – охорона блокпоста № 1, Луганський аеропорт – охорона, Піски – стояли в першій лінії, Лутугіно – штурм, оборона, зачистка, Щастя – тримали позицію, перша лінія, Трьохізбинка – перша лінія оборони, виявлення груп ДРГ.

Проти нас воювали професійні військові Росії в Луганському аеропорту, а також військові ДНР і ЛНР. Ми це розуміли, тому що їх дії були точні, професійні. Затримані солдати, прапорщики, офіцери мали військові квитки Російських збройних сил.

Місцеве населення до нас відносилось негативно, відвернешся можуть пальнути тобі в спину чи здати. Деякі місцеві нам допомагали техніку ремонтувати.

Багато було проявів агресії до нас. Одного разу ми їхали з завдання, зупинились біля магазину, жінка дала ящик печива, спитавши «хлопці ви откуда?» Коли ми відповіли, що ми зі Львова, вона тримаючи другий ящик в руках, розвернулась і пішла. А друга жінка, старша, яка стояла з боку почувши це, перехрестила нас, і сказала, «щоб ви здохли суки».

Але з часом місцеве населення змінюється в кращу сторону, бо українські військові допомагали продуктами, водою, допомагали ремонтувати будинки.

Нам допомагали волонтери – львівські, херсонські, рівненські. Привозили форму, броніжилети, каски, розгрузки, продукти харчування, теплові зори інші необхідні речі.

Оберегом і талісманом був пес «Сармат», в Слов'янську якого показали по телебаченню. Він за один день набрав 70000 лайків.

Ставлення до АТО негативне. Спочатку був патріотизм – хотілось і думалось, що щось зміниться, але немає змін. Під час АТО було важко морально, психологічно все витримати і пережити. Підтримка була батьків, коханої дружини, рідних. Героїчні вчинки в підрозділі були – у хлопців, які не мали достатнього озброєння, але при цьому бились до

останнього. Загиблих друзів багато і це дуже важко пригадувати і ще раз переживати.

Змінився в кращу сторону, став морально стійкий, відповідальний. На думку мами подорослішав, став на 20 років старший.

Згадки є часом негативні, але більше позитивні. Бажання повернутись в АТО немає.

Фіксував на відео, робив фотографії в зоні проведення АТО. Наприклад, яким був Луганський аеропорт і яким залишали його. Згадую людей і своїх друзів з якими служив пліч-о-пліч. Велике враження безпосередньо на військовика справив його командир.

старший солдат
Ришко
Микола
Петрович

Ришко Микола Петрович (позивний «Планшет») народився в с. Іванчі Володимирецького району Рівненської області 28 березня 1982 р. Освіта неповна вища. Юрист. Молодший інспектор відділу охорони ПВК № 76. Строкову службу проходив з 25 квітня 2000 р. до 7 листопада 2001 р. в м. Дубно, рядовий, стрілець-зенітник.

Мобілізований (IV хвиля мобілізації) у Національну гвардію України, де перебував з 22 липня 2015 р. до 10 жовтня 2016 р., старший солдат, кулеметник. Упродовж двох тижнів проходив військово-професійну підготовку в Кривому Розі перед відправленням в зону АТО.

По ротаціях: 23.08.2015 – 26.11.2015; 06.12.2015 – 20.01.2016; 04.02.2016 – 10.10.2016 перебував на сході України в м. Маріуполі, Чемарлику, Виноградному, Широкіному.

Поряд несли службу: 36-та ОБМПСП, 128-ма ОГШБр, частини НГУ: 3011, 3036, 3057.

Серед місцевого населення в зоні АТО ми зустрілися як і з тими хто нас підтримував і допомагав, так із вороже налаштованими людьми. Проте ставлення людей поступово змінювалися на пощитивне.

Під час проходження служби у нас сформувалися фронтові традиції. Однією з таких стали збори на День захисника України. Головним оберегом був натільний хрестик.

Психологічно важко було втрачати побратимів. Найбільше, що підтримувало під час проходження служби – це рідні і друзі. Мій бойовий дух підтримували рідні, особливо мама.

Микола каже: «Я дуже часто згадую час, проведений в зоні АТО, особливо побратимів. Всі події АТО зафіксовані в пам'яті. Найбільш позитивною згадкою є відпустка на мамине день народження».

**солдат
Ройко
Степан
Анатолійович**

Ройко Степан Анатолійович народився в с. Липне Ківерцівського району 7 травня 1986 р. Закінчив ЗОШ І-ІІ ст. у с. Берестяне Ківерцівського району.

Мобілізований до лав ЗСУ 4 серпня 2014 р. військово звання солдат. Проходив військово-професійну підготовку на полігоні, перед відправленням в зону АТО. Учасник бойових дій.

Основним ворогом були найманці РФ, місцеві наймані сепаратисти.

Настрої у місцевого населення були різні, в основному позитивне ставлення до ЗСУ. Багато місцевих жителів допомагали чим могли. Деякі жителі неодноразово проявляли вороже ставлення.

Матеріально-технічне забезпечення було на нормальному рівні, а медичне забезпечення слабе, не вистачало медикаментів. Оберегом був натільний хрест, час від часу приїздив священник.

Ройко С. згадує: «Найбільшим випробуванням для мене було, втрата друзів. Під час одного бойових завдань, було поранено багато моїх друзів. Все це згадувати дуже складно. Думка про моїх рідних, допомагала в складних ситуаціях. На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу. Збереглося дуже багато фотографій цих подій».

солдат Романець Віктор

Романець Віктор народився в с. Пітушків Млинівського району Рівненської області 29 листопада 1973р. Закінчив ЗОШ I-II ст. с. Пітушків.

Мобілізований до лав ЗСУ 5 березня 2015 р., військове звання солдат. Проходив військово-професійну підготовку на полігоні у Львівській області перед відправленням в зону АТО. Учасник бойових дій. Приймав участь у звільненні Біловодська.

Основним ворогом були найманці РФ, місцеві наймані сепаратисти.

Найбільшим випробуванням була втрата друзів. Все це згадувати дуже складно. Думка про рідних, допомагала в складних ситуаціях.

солдат
**Рудик
Тарас
Васильович**

Рудик Тарас Васильович (позивний «Таксист») народився в м. Ковель 30 березня 1993 р. Закінчив середню школу № 13 в м. Ковель. Навчався у Ковельському промислово-економічному коледжі. Згодом працював головним механіком на СТО.

На початку літа 2014 р. пішов добровольцем в 24-й окремий штурмовий батальйон «Айдар». Брав участь у штурмових операціях зі звільнення восьми населених пунктів у Луганській області, зокрема: Щастя, Георгіївка, Лутугине, Успенка, Новосвітлівка, Хрящувате.

30 жовтня 2014 р. під час оборони 29 блокпосту, поблизу села Трьохізбенка, напорвся на розтяжку противника, в результаті чого отримав осколкове поранення руки. Був доправлений у військовий госпіталь, де проходив подальше лікування.

26 березня 2015 р. повернувся додому. Нагороди: медаль «За оборону рідної держави», відзнака «За службу державі».

Матеріально-технічне забезпечення підрозділу було непогане, допомагали волонтери. Медичне забезпечення було слабе – не вистачало медикаментів. Оберегом був натільний хрест.

солдат
Савчук
Володимир
Федорович

Савчук Володимир Федорович (позивний «Ректор») народився в с. Лишнівка Маневицького району 28 листопада 1975 р. Освіта вища, соціальний педагог, працював директором ЗОШ I–II ст. с. Бережниця у Маневицькому районі. Строкову службу не проходив.

Мобілізований до лав ЗСУ (доброволець) у прикордонні війська (11 лютого 2015 – 22 лютого 2016 рр.), водій, помічник гранатометника.

Розпочинав службу в Мостиському прикордонному загоні (11 лютого – 9 червня 2015 р.). Проходив тиждень військово-професійну підготовку на полігоні у Черкаській області, тиждень у Великих Мостах.

Службу продовжив в оперативно-бойовій прикордонній комендатурі «Мостиська-1» (10 червня – 21 жовтня 2015 р.), ОБПК «Сартана» (22 жовтня 2015 – 22 лютого 2016 р.).

Охороняли контрольно-пропускний пункт «Гнутово». Відбивали атаки ворожих підрозділів з ДРГ, недопущення їх у наш тил. Наш підрозділ займався затриманням підозрілих осіб, біля блокпосту із подальшою передачею розвідці ОБПК. Отримав нагрудний знак Голови Державної прикордонної служби України.

У підрозділі був високий рівень бойової підготовки та моральний дух. Вразили слова офіцера прикордонного загону, сказані на другий день після відбиття нападу ДРГ на нулю, про те, що ми там, на передку, не стоїмо. З нами воювали регулярні війська РФ. Були легкі поранення від вибухових пристроїв.

Забезпечення формою та захисним спорядження були в нормі. Харчування, побутові умови влаштовували з допомогою волонтерів зі Львівської, Волинської областей (їжу, одяг, будматеріали, медикаменти).

Оберегом були хрестики, один на шиї, другий у бронезилеті.

Найбільше в складну хвилину підтримувала сім'я, думка про неї, що вони чекають, а також побратими. Близькі переживали, але багато людей крутило біля скроні.

Найбільше запам'ятався перший постріл по ворогу, та бійці які пройшли війну у 2014 р.

солдат
Самчук
Тарас
Олегович

Самчук Тарас Олегович (позивний «Цитрамон») народився в м. Луцьку 9 листопада 1986 р.

У 2014 р. Тарас Самчук добровольцем пішов на війну, аби не на словах, а на ділі захищати нашу Україну. Став військовослужбовцем протитанкового дивізіону 51-ї ОМБр.

Тарас Самчук – один із тих, хто усвідомлює всю серйозність непростой ситуації на сході та не може стояти осторонь, коли велика «лапа» ворога суне на Україну. Тож, не довго думаючи, він пішов до військкомату. «Усе почалося в березні, коли анексували Крим. У нас по Україні пішла така хвиля – відмітитися у військкоматі та піти добровільно служити. Він став одним із таких добровольців.

Т. Самчук згадує: «20 березня пішов у військкомат, відмітився, що я є, готовий служити та захищати свою країну. Сказали з'явитися 10 квітня о 8-й ранку. З собою мати запасний комплект білизни та запас харчів на добу. Мобілізують. Навіть і не знаю, що мене тоді мотивувало. Я просто чітко знав, що маю піти захищати Україну. Думаю, великий внесок у мене, як патріота своєї держави, зробили у 72-й ОМБр у Білій Церкві, де я проходив строкову службу. Коли я вже все для себе вирішив, повідомив на роботі. Колеги були в шоці, але мене підтримали.

Тоді я міркував, як повідомити рідним. По дорозі додому зайшов у перукарню, підстригся по-військовому, взяв пляшку вина, торт, прийшов і кажу: «Мамо, я йду на війну!». Мама з сестрою поплакали трохи, але все ж таки змирилися, вони розуміли, що потрібно комусь іти і як би їм боляче не було, вони вважали, що я прийняв правильне рішення».

Тарас прийшов у назначений день, його відправили на, так би мовити, «медогляд». «Ми з хлопцями пройшли його за 10 хвилин у форматі: «Здоровий-здоровий». Ми ж усі служити хотіли. Я про свої болячки не говорив, здоровий і все. Та й вони не хотіли перевіряти – підписався і до побачення. А ті, хто мав дійсно серйозні проблеми, теж були «здоровими» і їх відправили служити.

Потім нас завезли у Володимир-Волинський. «Вигрузили» біля частини. Чесно кажучи, ми очікували більш шанобливого ставлення, все-таки добровольці. Але ставлення до нас було, м'яко кажучи, як до бидла», – обурюється Тарас. Та розповідає, що це не єдині «сюрпризи».

«Біля КПП ми простояли близько 5-ти годин, а коли нас запустили і відвели до спортмайданчика біля якогось складу, ми там ще 4 години чекали. Була ніч, холодно, темно. Пощастило тим, хто взяв із собою теплі кофти чи куртки. Та такий «скарб» був далеко не у всіх.

Потім нас завезли в той склад, розподілили по підрозділам та завели на склад, вдягнули. Дали тільки форму, ніяких бушлатів, а на вулиці – майже мороз. Ніхто нічого не пояснював, чекали своєї черги і все. Зрештою, десь о 3 годині ночі всіх одягнули. Мені ще пощастило – отримав бушлат. Завезли в якусь холодну казарму, ми до шостої години поспали і зранку шикування. Десь половина, або й навіть основна частина людей була без бушлатів, а зранку – практично мінусова температура. Солдати мерзли, лише за два дні дали теплий одяг. Але на той час уже було багато хворих з температурою», – говорить Тарас Самчук.

Після шикування солдат повели в їдальню. Хлопець розповідає, що годували добре – каші, супи, борщі, булочки. Нарікає на інше – нерозуміння командування та відсутність належної організації роботи.

«До нас, військовослужбовців, відносилися похабно. Я розумію, була б це строкова служба, пацани, які ще не знають куди потрапили. А тут же були всі старші, з певним досвідом. Проте наші безпосередні командири ставилися до нас з розумінням, допомагали у всьому. А вище

командування крутило носом. Все ж таки можна було вийти та сказати, мовляв, треба, хлопці, завантажити боєприпаси чи техніку відремонтувати. Ми всі це добре розуміли, а вони не питали, хто що вміє робити, просто ділили нас – десять людей сюди, десять – туди.

Кидалися нами, хоча серед нас було багато спеціалістів різних галузей і можна ж було організувати роботу так, щоб кожен робив те, що вміє і знає. Але, не склалось – командували кожен на свій лад», – зізнається військовий.

У Володимирі-Волинському хлопці пробули близько двох тижнів, далі отримали завдання готувати техніку на виїзд.

«Ми розпочали шлях до села Овадного зранку після сніданку, обіду і вечері в нас не було. Дякувати Богу, що нагодилися місцеві жителі й підтримали нас харчами. Дві доби ми харчувалися бар щеп, картоплею, салатами – словом, усім тим, що приносили місцеві.

Збройні сили хоча б на рахунок таких простих речей, як харчі, могли б і потурбуватися, а то кинули на призволяще.

Завдяки селянам ми мали, що їсти коли нас відправили на Рівненський полігон, бо ніяких сухпайків не мали. На ночівлю нам ще й соломи принесли, то ми біля багаття спали», – розповідає Тарас.

Потім військові приїхали на полігон села Нова Любомирка Рівненської області, на рампі почали розвантажуватися. Пішов дощ, від командування прийшла команда не розходитися, хоча за метрів 200 стояв закинтий корівник і можна було сховатися.

«Хто мав плащ-палатку, хто не мав – усі намокли. Ті хлопці, які поїхали раніше вантажити палатки повернулися та кажуть, що палатки стоять, буржуйки є, а труб і дров немає. Нема чим топити, чим зігрітися. А основна маса солдат – мокрі. Черговий раз було досадно на душі – для чого я пішов.

Хлопці хворіли багато і часто. Я вам скажу, що перехворіли всі. В період з квітня до середини червня кашель, нежить, температур мав кожен і не один раз.

Хоча спеціально диплома Тарас Олегович немає, проте симпатія до медицини та неабиякий ентузіазм зробили своє діло – навчили.

Спочатку чоловіка призначили на посаду обслуги (обслуга – група військовослужбовців, які безпосередньо обслуговують артилерійську систему, кулемет і інші види зброї і техніки).

«А людей, які навіть не знають, що таке йод, зеленка, бинт, як зробити перев'язку чи зашити поранення, їх поставили на посаду санітарного інструктора.

З медициною у своєму житті стикався доволі часто, пам'ятаю в школі ходив на гурток юних медиків, багато перейняв від сестри-медика.

Я вмів перемотати, зашити солдата, як виявилось на полі бою, і ми з хлопцями попросили в командира, щоб мене перевели на посаду санітарного інструктора.

Ще у Рівному ми «затарилися» медикаментами на понад 4 тисячі гривень. І слава Богу, що усе купили, бо нам ніхто нічого не дав. Дали лише фельдшерську сумку у якій було 20-30 бинтів, вата, термометри і все. Ні джгутів – нічого», – говорить Т. Самчук.

Він працював саме в зоні тактичної медицини. Після Рівненського полігону чоловіків направили у Миколаїв, там пройшли бойове злагодження і за цих 2 місяці так згуртувалися, що стали, практично, братами.

«Формувалися блокпости та бригади швидкого реагування, до них входив протитанковий дивізіон із однією гарматою, піхота із двома БМП, один танк, зенітка, міномет. З кожного підрозділу потрошки – ось це і є БТГР (батальйонна тактична група). Функції по моїй посаді полягали в тому, щоб лишитися з командуванням у тилу, але ми попросили командира, аби записали в свій блокпост і я поїхав з усіма своїми хлопцями на передову», – розповідає Тарас.

На блокпості перед містом Рубіжне військові провели близько 1,5 місяці. Наприкінці липня 2014 р. надійшла команда зачистити місто Северодонецьк.

«Ми під'їхали на окраїну міста, а ворожий блокпост сепаратистів від нас був 600 метрів. Ми фактично бачили один одного. Коли ми приїхали, вони обстріляли нас з мінометів, у нас було двоє поранених з незначними ушкодженнями – осколками рук. А вже 22 липня о 5 ранку поїхали їх штурмувати.

Бій тривав довгих 7 годин, але ми перемогли і відстояли місто. На допомогу мав приїхати батальйон «Айдар», але чомусь їх не було. Вони прибули вже коли ми формували колону на місто Лисичанськ. Але туди ми не доїхали, бо перед нами підірвали міст.

Наш танк мало не впав у прірву. Дякувати Богу, що вчасно зупинилися. І ми стали базуватися перед містом. Ми там побули близько тижня. Наших хлопців – піхоту, танкістів увесь час «смикав» виконувач обов'язків командира бригади Пивоваренко, який відправив нас на зачистку Ілловайська.

Ми всі думаємо, що це була пастка. Тоді загинув наш бойовий командир підполковник Василь Спасьонов. Він був людиною, з якою можна було іти в бій, за ним стояли всі солдати. Ми думаємо, що його загибель була запланованою», – каже військовий із позивним «Цетрамон».

Перебуваючи в Іловайському котлі, волинські військові взяли в полон ворога, який за ними шпигував. Разом з полоненим копали окопи, його годували й дали шанс врятувати життя.

«Він був з нами, ми його годували, випускали в туалет, ставилися нормально. Мені усіх шкода, і наших, і їхніх. Потім уже і хлопці його годували, а потім Віталька й каву нам робив, допомагав окопи рити, звиклися. А перед тим, як відпустити – навчили його найголовнішої пісні країни – Гімну України», – розповідає «Цитрамон».

Військові базувалися на закинутому заводі, а навколо нього – «живого» місця немає. Стріляли і сепаратисти, і зі сторони Росії. Щодня по четверо мирних жителів ховали.

«Ближче до Дня Незалежності України йшли чутки, що Росія щось готує і десь поблизу є російські війська. Ми цього не знали, але до Дня Незалежності готувалися, бо відчували, що щось має трапитися.

24 серпня о 9-й ранку командир віддав наказ виїжджати в поле поблизу Амвросіївки. А поле було чи пшеничне чи житнє, словом щось із злаків, бо вже скошене було. Ми в тому полі розвертаємо свої гармати. Нам сказали напрямом і чекати ворога, але щойно ми розгорнулись, пройшло 15-20 хвилин приїхав якийсь джип з поважними офіцерами з великими зірками і одразу командир нам дає команду згортатися назад. Ми так і зробили, повернулися на базу. І через 5-10 хвилин почався капітальний артобстріл. Все трусилося, падало, але слава Богу в нас жодного пораненого.

Потім приїхали військовослужбовці батальйону «Донбас» на джипі і нам сказали, що рухається російська колона без розпізнавальних знаків. І тут із посадки виїжджає три БМД (бойові машини десанту).

Видно, що зверху по чоловік 15-20 піхоти сидить. У них білі кола з фарби на техніці, які було видно навіть без бінокля.

Наш командир дивізіону довго вагався, чи давати команду «Вогонь!». Зрештою ми її отримали та знищили три БМД, а за посадкою попали у КамАЗ із боеприпасами та «Град». Як з'ясувалося, це були, так би мовити, «заблукалі» псковські десантники.

Коли їх знищили, то по нас відкрили обстріл з мінометів. Тоді ми втратили свою гармату. Надійшла команда відступити ближче до Іловайська на блокпост. Нас поставили піхотним прикриття до іншої гармати. Вже через два дні після Дня Незалежності, головною дорогою рухалася колона без розпізнавальних знаків. Ми її зупинили, знищивши три МТ-ЛБ. Піхота почала втікати, навздогін ще трохи дали їм жару. Потім ми прийшли на місце обстрілу і знайшли там пораненого, який був сильно обгорілим. Він сказав що із 8-го піхотного чеченського полку, що не знали, куди їдуть, не мають документів та телефонів. Говорив чоловік, мовляв, вони їдуть на навчання. Але я його запитав, якщо ж ви їхали на навчання, то чого замість холостих патронів – у магазинах бойові і бронебійні, він промовчав.

Був ще один цікавий випадок до виходу з «Іловайського котла». Десь із 24-го серпня по 29-те серпня, ми спостерігали, як рухалися колони техніки з Російської федерації, доповідали про це, але вище командування говорило просто спостерігати, і не приймати жодних мір. Хоча ми могли б не дати їм заїхати на нашу землю».

Далі був «Іловайський котел»... вийшли не всі...

Неоголошена війна для Тараса не закінчилася після демобілізації. Він каже, що пережиті жахіття ніколи не забути, тому просто не може лишити хлопців, які зараз на передовій і робить усе, що в силах, аби прискорити час, коли про Україну знову почнуть говорити, як про країну спортсменів, науковців, а не лише воїнів, які протистоять російсько-терористичним загарбникам.

Одне врятоване життя – врятований цілий світ. На «рахунку» в Тараса таких – десятки.

«Усі мої хлопці, які допомагали з пораненими, лише з одного погляду розуміли, що мені потрібно подати, коли «витягували пораненого із того світу» і кожна секунда була безцінною. На нашому рахунку – врятованих більше 30 людей за час АТО, а це не лише солдати,

але й цивільні, «сепари» та «московіти». Також ми витягнули з «Іловайського котла» 16 чоловік з батальйону «Дніпро-1», четверо з яких були важко поранені», – пригадує волинянин.

Важко собі уявити, через які негаразди пройшов цей молодий хлопець, як його вдома чекали рідні та близькі, друзі й кохана дівчина. Багато його побратимів загинуло, багато зникло безвісті. Чимало бійців проходить лікування і реабілітацію після отриманих поранень. Та варто зазначити, що є й інша проблема, з якою зіштовхуються хлопці після воєнних дій – адаптація до мирного життя. Тарас відзначив, що важливий етап у подоланні цієї проблеми – спілкування, зокрема й зі студентами. Завдяки таким невимушеним розмовам із душі спадає тягар пережитих негараздів. Особливо вдячний Тарас волонтерам, які допомагали і на війні, і тепер підтримують у мирному житті. Зараз Тарас Самчук займається волонтерством, допомагаючи своїм військовим побратимам, а також проводить активну просвітницьку роботу. Зокрема, у Луцькому педагогічному коледжі навчає студентів клубу «Всесвіт» (керівник Кравець А.) надавати першу медичну допомогу.

старший солдат
Сацін
Сергій
Леонідович

Сацін Сергій Леонідович народився в с. Княгинінок (Маяки) Луцького району 4 січня 1978 р. Освіта вища – СНУ імені Лесі Українки, історичний факультет, кафедра політології та державного управління, випускник (спеціаліст); вихователь в Маяківському НВК.

Службу в ЗСУ проходив з 21 лютого 2015 р. до 23 квітня 2016 р. в 15-й ОГПБр. Військова спеціальність: водій-механік. Військово-

професійну підготовку на полігоні не проходив перед відправленням в зону АТО.

Служив у Луганській та Донецькій областях. Займав посади водія-механіка, командира відділення, кулеметника ДШК. Мав звання старшого солдата, входив до складу 128-ї ОГШБр. Стояв на блокпостах, перебував на першій лінії оборони, був учасником оборони Донецького аеропорту.

Поряд несли службу багато підрозділів, а саме за нами стояла артилерія, прикордонники, поліція та ін. Рівень бойової підготовки та моральний дух бійців підрозділу 4-ї хвилі мобілізації був кращим ніж попередніх.

Ворогами нашими були регулярні війська Російської Федерації, бандитські формування під керівництвом Плотницького та Захарченка. Ми воювали проти військових РФ. Ми розпізнавали їх по формі, вмінню вести бій, по влучності попадання. Ми брали людей у полон, це були підозрілі особи, яких ми передавали контррозвідці.

Сацін С. згадує: «Місцеве населення було не задоволене тим, що на їхню територію привели армію та багато чого зруйнували. Серед місцевого населення в зоні АТО були люди, які допомагали нам під час служби інформацією. Були прояви ворожого ставлення. Впродовж нашого перебування там погляди місцевого населення змінювалися. Я думаю, що однією з причин того, що люди змінювали своє ставлення було те становище, за яким вони могли спостерігати і робити висновки».

Матеріально-технічне забезпечення було задовільним. Видали взуття, форму, зимовий комплект ЗСУ. Також постійно забезпечували їжею та питною водою в баклажках. Допомогу від волонтерів не отримували.

Атмосфера в період затишшя практично не відрізнялась від тієї, що була під час бойових дій. Наші бійці були в напруженні, в постійній готовності до атаки, перебували в страху тільки різної степені.

Оберегом Сергія був камінець з Афону, який йому подарувала колега по роботі, Біблія та декілька молитов. Один раз приїздив священик на блокпост. Ставлення до віри, релігії не те, щоб змінилось, зміцнилось тільки.

Ставлення до АТО з початку участі військовослужбовця у ній і до нині не змінилось, воно в загальному позитивне до дій, які ведуться

Українською армію. Випробуванням, найважчим під час АТО, була розлука з рідними та близькими. Та найбільше під час проходження служби підтримувало те, що за нього моляться, переживають та чекають повернення.

Самчук С. каже: «Був свідком багатьох героїчних вчинків. Із моїх побратимів нашого підрозділу були такі люди, які були поранені та які загинули. Деякі з них по власній недбалості, а були такі, що під час наступу російських військ отримали поранення та фатальні травми. Я хотів би порадити своїм побратимам лиш одного, гнати від себе страх та паніку. Найбільше підтримувати мені бойовий дух, допомагало те, що я роблю хорошу справу. Деякі друзі мої перестали спілкуватись зі мною. Але виділились і такі про яких справді можна сказати що «друг пізнається в біді». За час служби я не змінився, я часто згадую, думаю про час, проведений в зоні проведення АТО. Маю бажання знову туди повернутися.

Я робив фото на фоні бойової техніки та у формі, у мене збереглися матеріали про ці події. Найбільше враження під час АТО на мене справили Мирончук Ігор та прапорщик Чучман Сергій. Запам'яталась мені братерська зустріч з старшим прапорщиком Мирончуком І. В.»

сержант
Сегет
Ігор
Леонідович

Сегет Ігор Леонідович (позивний «Батя») народився в с. Скірче Горохівського району 13 жовтня 1972 р. Освіта середня, професія водій. Строкову службу проходив у західній групі військ у Німеччині, сержант, командир відділення.

14 серпня 2014 р. у третій хвилі був мобілізований в ЗСУ. Проходив військово-професійну підготовку (десять днів) на Яворівському полігоні. Служив в 24-й ОМБр, командир відділення.

Дислокація в зоні АТО у Луганській області: 29-й блокпост, Станиця Луганська, с. Кримське. Брав участь у відбитті ДРГ, обороні Бахмутської траси. Поряд несли службу підрозділи «Айдару», та Національної гвардії України.

Основний ворог це ДРГ, військові РФ, які вели прицільний вогонь, а також бойовики, які вели хаотичний вогонь. В полон не потрапляв, але брав в полон одну людину з підробленим паспортом, здали в СБУ.

Настрої місцевого населення були різними. Причина в російській пропаганді. Серед місцевого населення в зоні АТО були люди, які приносили нам їжу. Були моменти ворожого ставлення. Місцеві жителі були зневірені.

Матеріально – технічно, ми забезпечені були погано, допомагали дуже багато волонтери. Рівень матеріального забезпечення протягом нашої служби змінювався на краще. Але більше допомоги отримували від волонтерів. Привозили спальники, взуття, медикаменти та продукти.

Оберегом був хрестик і ладанка. На позиції приїжджав капелан.

Найважчим випробування під час АТО була смерть побратимів.

Сегет І. згадує: «Моя сім'я та друзі ставилися позитивно до того, що я брав участь у АТО. За час служби багато чого змінилось. Війна примушує переоцінити все. Згадую про час проведений в АТО, особливо коли дивлюсь новини. Для радикальних дій я повернувся б в АТО. Найбільше запам'ятався обмін полонених на 29-му блокпосту та наш комбат підполковник Дяченко».

старший лейтенант
Семенюк
Олексій
Васильович

Семенюк Олексій Васильович народився в с. Вербень Демидівського району. Закінчивши Національну академію сухопутних військ ім. П. Сагайдачного (м. Львів), був розподілений на посаду командира взводу танкової бригади, місце дислокації смт Гончарівське Чернігівської області. Через півроку прийшов наказ виступити на охорону кордону. Спершу три місяці були у Сумській області, а далі направили у Луганськ. Через місяць на блокпосту, де перекривали трасу, за 4 км від Луганська, у с. Металіст взвод біля машин обстріляли із «Градів» сепаратисти.

Захищаючи Батьківщину, 10 липня під час бойових дій Олексій отримав важке поранення від БМ-21 «Град». Коли піднялися, він і сам спочатку нічого не відчув, лише коли сказали, що в нього тече кров і товариші побігли шукати фельдшера. Та коли фельдшер зробив перев'язку, уже підвестися не зміг. Під шквальним обстрілом винесли на ношах до швидкої, доправили вертольотом у м. Харків, де зробили операцію та осколок, який пошкодив внутрішні органи, знайти не змогли. Через чотири дні відправили до Львова, де відразу ж увечері знову прооперували. Боротьба молодого бійця тривала понад три місяці. Всього тринадцять операцій, лише за шостим разом знайшли осколок.

24 вересня він залишив лікарняні стіни та повернувся до повноцінного життя, неспокій не залишає. Про свої митарства Олексій говорить неохоче, що ж стосується служби на Луганщині, зазначає, що проблем у них не було, бронезилетами, харчуванням і усім необхідним

були забезпечені. На запитання про страх, відповів: «Як їхали туди – було страшно, а далі ніхто не боїться, не хоче поступатися і готовий до боротьби».

солдат
Синюк
Олександр

Синюк Олександр народився в с. Метельне Ківерцівського району 13 лютого 1987 р. Навчався в ЗОШ I-II ст. с. Личани, потім в ЗОШ I-III ст. смт Олика. Строкову службу проходив в артилерійських військах у Львівській області.

Мобілізований в ЗСУ 2 серпня 2015 р. в 15-ту ОГШБр. Приймав участь в зоні АТО, звільняли Артемівськ.

Рівень підготовки військових був низький, але бойовий дух та патріотичний настрій допомагали в особливо тяжкі хвилини.

Місцеве населення налякане, весь час насторожене, настрої різні, дехто може пожартувати навіть. До деяких людей зверталися за допомогою, а дехто сам її пропонував. Місцеві жителі дуже обережно ставилися не лише до бійців, але й один до одного.

Синюк О. Кажє: «Найцінніше, що я мав з собою це фото сім'ї».

солдат
Смоленг
Роман
Володимирович

Смоленг Роман Володимирович народився 12 лютого 1991 р.

Учасник АТО, разом із своєю бригадою воював за Савур-Могили на Донеччині. У підрозділі був високий рівень бойової підготовки та моральний дух. Забезпечення формою, захисним спорядження були в нормі. Харчування, побутові умови влаштовували з допомогою волонтерів. Оберегом був хрестик.

Найбільше в складну хвилину підтримувала сім'я, думка про неї, а також побратими. Зберіг фотографії, які для бійця дорогі, як пам'ять.

солдат
Суц
Анатолій
Васильович

Суц Анатолій Васильович народився 2 червня 1990 р. в с. Карасин Камінь-Каширського району.

Суц Анатолій згадує: «Все розпочалось в березні, коли події відбувались в Криму. Тоді поїхав і записався в добровольці. Треба було збирати різні «паперики». Ворог наступав, а з нами не знали, що робити. Нас відправили по домах, сказали ждати повістку. Призвали по мобілізації 8 квітня у Володимир-Волинський в розвідувальну роту. Потім був Рівненський полігон та відправка на схід України.

У зону АТО прибули 7 травня. З 24 травня 51-ша ОМБр відійшла з зони АТО, а там лишилися добровольці. З них було створено окремий штурмовий батальйон «Колос». Наш командир з числа розвідників, відібрав кращих і смілих та створив групу спеціального призначення «Ворон». Наша група виконувала різні завдання: ходили в розвідку, сиділи в секретах, водили і супроводжували колони, перевіряли маршрути, брали участь у боях за звільнення територій, штурмах, зачистках, посиленню блокпостів, і навіть інколи своїх вгамовували за порушення дисципліни. Коротко кажучи – нас кидали всюди.

Найзапекліші бої де брав участь, наш батальйон це був район Сніжне – Амвросіївка біля кордону.

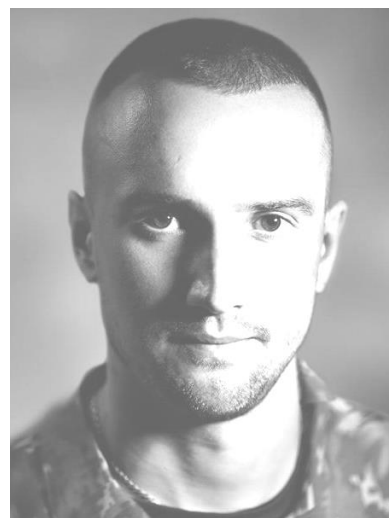
Батальйон звільнив території, розсік сили сепаратистів і підійшов до кордону. Уявити це собі можна так: з права «сепари», з ліва теж, а попереду Росія. Батальйон обстрілювали тристороннім вогнем, з «Градів», мінометів, гаубиць, танків. До обстрілів, коли ми звикли, почали називати їх будильниками. Бо реакція була така, коли чули щось вистрілило, відразу ховались. Та як спали, теж вже навчились слухати, і швидко прокидались. Дехто спав відразу в укритті, або в окопі, а якщо ні то збоку його. Про сон не думали, бо тоді було не до того. Найважчий був день 26-29 липня.

Тоді були постійні бої, сну зовсім не було їжі, води. Тоді ми потрапили спочатку в пастку, яку підготували «сепари», потім у засаду, а тоді почали розстрілювати росіяни зі своєї території. Тоді ми ледь не потрапили в оточення. Все горіло, зв'язку не було, чіткого наказу теж, закріплені не були, і сам рельєф не дозволяв зманеврувати. То було справжнє пекло, навіть не віриться що ми звідти вибрались і те пережили.

Найважчий був бій за Савур-Могилу. Її пробували брати багато частин, і ніхто не міг цього зробити. Її брали танками, десантниками, спецназ і через великі втрати на другий штурм ніхто не йшов. Наш батальйон зробив два штурми, після якого було повно поранених і вбитих. Її взяти не вдалось. Потім приїхали нові свіжі сили, і вони пішли на штурм. Перший раз пішли, і спробували що там, і більш не погодились. Вже не було кому брати її, і нас знов туди послали. Коли ми йшли на третій штурм, людей набирали добровільно. А коли йшли на четвертий, то вже й охочих мало було. Наша група «Ворон», була

основою і добровольці з «Колоса». І саме ми її взяли – розвідники «Колоса» і наша група. Але всьому є своя ціна. З нашої групи лишилось лиш два солдата цілих, а так або вбиті і поранені, когось контузило і став глухим. Тоді і я отримав поранення, біля мене зірвався снаряд близько. І мене зачепило разом із командиром. Але це була велика перемога, бо коли бачили багато згорілої і підбитої техніки, якою там врито поле, згорілі поля, руїни, обпалені дерева після градів, шматки броні, відірвані башти від танків. Навіть не вірилось, невже нам це вдалось. Але як завжди, коли там в тому районі остаточно добили наш батальйон, групи вже не було, про заслуги наші хотіли забути, і списати нас всіх. Бо ті, що нас змінили, і командування здали ті території, що визволяли в боях, і ту Савур-Могилу, яку здобували кров'ю. І ті люди що загинули виходить дарма, а тих хто залишилися живі залишили без нагород і без нічого. Й взагалі хотіли списати. Свідки подій їздили на зустріч з президентом. Від наданих фактів він визнав, і сухо подякував, а в тебе на згадку нічого за те не лишилось, тільки шрами».

лейтенант
Тарасюк
Василь
Олександрович

Герой України Тарасюк Василь Олександрович (позивний «Тайфун») народився в смт Заболоття Ратнівського району 14 січня 1994 р.

Під час війни закінчив Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного з відзнакою, факультет бойового застосування військ. За рейтингом випуску був третім і, маючи право вибору, обрав для подальшої служби 72-гу ОМБр. Випуск в Академії відбувся 28 лютого 2016 р., а вже 16 березня молодий лейтенант разом з

товаришем по Академії лейтенантом Андрієм Верхоглядом приїхав у зону бойових дій в м. Волноваха. Призначений командиром взводу 2-ї механізованої роти 1-го механізованого батальйону 72-ї ОМБр.

Через три дні лейтенант Тарасюк вже тримав оборону на териконах біля окупованого Докучаєвська, між Новотроїцьким і Миколаївкою, брав участь у своїх перших боях.

У квітні того ж 2016 р. батальйон вивели із зони АТО. З 27 червня по 8 липня 2016 р. брав участь в міжнародних навчаннях «Rapid Trident» у Старичах. У вересні військовослужбовці повернулися на схід і в жовтні зайшли на позиції в районі Авдіївки. Рота Тарасюка зайняла оборону правіше від промзони – на «Царській охоті».

Тут у бою дістав перше поранення в ногу уламком міни калібру 82 мм, прикриваючи товаришів вогнем з АГС. Поїхав у шпиталь на перев'язку й одразу ж повернувся на передову. Іншим разом Тарасюк з двома бійцями переганяли БМП на нову позицію, і в машину влучив снаряд. Всі члени екіпажу зазнали контузії, але повернулися до палаючої БМП, в якій були боєприпаси, і загасили пожежу, щоб запобігти вибуху.

29 січня 2017 р. бійці штурмової групи 1-го батальйону 72-ї ОМБр взяли позицію «Алмаз» в авдіївській промзоні, де раніше був опорний пункт противника, і підняли над нею український прапор. Вони назвали її на честь загиблого в бою командира штурмової групи Андрія Кизила – «Орел». Після цього п'ять днів там були шалені бої, але 1-й батальйон втримав позиції.

Президент України відзначив високими державними нагородами військовослужбовців 72-ї ОМБр, які відзначилися в бойових діях в районі Авдіївки. 23-річний Василь Тарасюк та 21-річний Андрій Верхогляд, які утримували позицію «Орел» у перші дні найважчих боїв, призначені командирами рот.

«Тайфун» не тільки брав участь у розробці всіх операцій, він керував боями безпосередньо в бойових порядках роти. Під час запеклих боїв у промзоні Авдіївки в перші місяці 2017 р. дістав три осколкові поранення і чотири контузії. Особисто підбив танк Т-72 противника з СПГ-9, вступивши з ним у вогневу дуель. Командування частини двічі представляло молодого офіцера до звання Герой України.

24 серпня 2017 р., під час параду до 26-ї річниці Незалежності України, Президент України Петро Порошенко вручив лейтенанту Тарасюку Золоту зірку Героя України.

Василь Тарасюк у квітні був поранений в голову, отримав важку черепно-мозкову травму, крововилив у мозок. Після тривалого лікування та реабілітації Василь Тарасюк отримав другу групу інвалідності і не міг виконувати бойові завдання. Тому спочатку його перевели в навчальний центр, а невдовзі він звільнився зі Збройних сил України. Нині Василь Тарасюк працює в концерні «Укроборонпром».

«Спочатку працював у відділі, який тестує виготовлену зброю, – розповідає Василь. – Для мене це було знайомим. Я ж добре знаю, як і що веде себе в бою, які виникали проблеми. А зараз займаюся підприємствами, які виготовляють озброєння та військову техніку».

Офіцер каже: «Звичайно, мені було прикро, що моя бойова кар'єра так швидко закінчилася. Навіть намагався повернутися. Але у мене так часто і сильно болить голова, що я просто не можу знаходитися на передовій. Особливо, коли поряд стріляють або вибухають снаряди. І зараз, вже працюючи в Києві, часто втомлююся, втрачаю увагу. Отримані контузії й поранення голови дають про себе знати».

старший лейтенант
Тітко
Ілля
Михайлович

Тітко Ілля Михайлович (позивний «Сват»), народився у м. Біробіджан Хабаровський край РФ 15 червня 1962 р. Освіта вища, закінчив Львівську політехніку в 1984 р. За фахом – інженер-електрик. В даний час – Головний інженер ТОВ «НГХ СЕРВІС». Строкову службу не проходив. Закінчив військову кафедру при Львівській політехніці в

1984 р., спеціальність – командний склад радіотехнічних частин військ ППО, командир РЛС. звання – лейтенант.

Мобілізований у шостій хвилі 31 липня 2015 р. Демобілізувався 20 жовтня 2016 р. Проходив курси офіцерів по роботі з особовим складом в Національній академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного (31 липня – 20 вересня 2015 р.).

Служив у 9-му батальйоні 59-ї ОМПБр від 23 вересня 2015 р. до 20 жовтня 2016 р. Виконуючий обов'язки заступника командира 9-го окремого мотопіхотного батальйону по роботі з особовим складом, заступник командира батальйону – начальник бойової підготовки, командир оперативного резерву батальйону, командир мобільної офіцерської групи оперативного реагування.

Нагороди: медалі «За військову доблесть», «За досягнення у військовій службі II ст.», «За участь в АТО». Почесна нагрудна відзнака «Звитяга та Честь». Подяка Начальника Генерального Штабу ЗСУ.

23 вересня 2015 р. – 20 жовтня 2016 р. (без ротацій) – 9-й ОМПБ, 59-ї ОМПБр, м. Попасна, Луганської області, перша лінія оборони. Район Золоте – Попасна – Новоолександрівка – Троїцьке.

Рівень бойової підготовки хороший. Упродовж перебування на першій лінії оборони рівень підвищувався. Моральний дух особового складу – високий, хоча були дисциплінарні проблеми із окремими мобілізованими бійцями і молодшими командирами – вживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин і, як наслідок, – порушення військової дисципліни. Такі випадки були під постійним контролем командирів підрозділів, вживались необхідні попереджуючі заходи та міри дисциплінарного впливу аж до кримінальної відповідальності та звільнення із лав ЗСУ.

З нами воювали 2-й армійський корпус, 6-й окремий козачий полк війська Донського. На нашій ділянці фронту (безпосередньо на лінії розмежування) регулярних військ РФ нами не зафіксовано, хоча у більшості бойових зіткнень та операцій (спроб прориву) відчувалося керівництво кадрових військових радників. З отриманих радіоперехватів також було зрозуміло, що керують так званими «ополченцями» та «козачками» професійні воєнні з РФ.

У листопаді 2015 р. було знищено диверсійну групу, яка маскувалася під працівників Попаснянського РЕМу і мала на меті підри-

ліній електромереж в с. Степове («сіра зона») та скоєння інших диверсій. При цьому двох диверсантів було знищено, а одного – жителя м. Первомайська, вдалось захопити в полон. Захоплено також автомобіль, на якому група пересувалась. В салоні автомобіля було знайдено вибухівку, протитанкові міни, детонуючі шнури та стрілецьку зброю – автомат АКС-74, пістолет ПМ та набої до них. Усе захоплене та полоненого диверсанта після проведення попереднього допиту передали представникам контррозвідки.

Окрім майже щоденних бойових зіткнень, подібні групи перехоплювалися також в грудні 2015 р., в березні та в липні 2016 р. Під час вказаних операцій полонених не було, усі учасники ДРГ ворога були знищені, їх тіла та документи (деякі з них були громадянами РФ) і зброя були передані представникам контррозвідки та СБУ.

До ворога зникло будь яке співчуття та людське відношення до них. З'явилося бажання знищувати їх безкомпромісно і безжально (це – чесно, без прикрас).

На початку нашого перебування в АТО (осінь 2015 р.), відчувалось приховане вороже ставлення до нас значної кількості місцевого населення, що обумовлювалось загальною атмосферою посиленої російської пропаганди та місцевим менталітетом, а також, тимчасовим перебуванням населення під владою сепаратистів. Значна кількість місцевого чоловічого населення перебували в лавах сепаратистських угруповань. З часом, ставлення до ЗСУ та взагалі до України покращувалась одночасно із підвищенням рівня життя людей та усвідомленням суті тих процесів, що відбувались загалом в Україні та у цьому районі зокрема. Важливим чинником зміни ставлення жителів в кращу сторону було наше (бійців ЗСУ) доброзичливе ставлення до місцевих жителів, повсякчасна практична допомога та спілкування з ними. Значна частина місцевих жителів відразу добре ставилась до нас, правда приховуючи це від оточуючих. З весни 2016 р. відбувалося збільшення кількості місцевих жителів за рахунок повернення тих хто виїхав із початком воєнних дій. Збільшилася кількість дітей дошкільного і шкільного віку, що говорить про наростання впевненості людей в стабільності та безпеці. Від зими 2016 р. значно збільшилась у м. Попасна та у м. Золоте кількість чоловіків призовного віку, що частково пояснювалось тим, що вони кидали службу в сепаратистських

угрупованнях та поверталися додому. Таким людям особлива увага приділялася з боку спеціальних силових служб. А ми – бійці ЗСУ ставилися до них з обережністю та особливою пильністю.

Хоча і в невеликій кількості – відчутним був страх перед бойовиками та можливими зрадниками серед знайомих та сусідів. В 2016 р. кількість таких людей в рази збільшилася. Нам часто допомагали інформацією, підтримкою наших суспільних заходів. Допомогу в побутових питаннях надавала місцева військово-цивільна адміністрація.

Матеріально-технічне забезпечення по усім напрямкам в нашій частині було хорошим. Усе необхідне надходило вчасно та у необхідній кількості. Проблем ні зі спорядженням, ні з продуктами, ні зі зброєю у нас не було. Служби військового постачання нашої бригади працювали добре. Невеликі труднощі були тимчасово із постачанням деяких видів набоїв, зокрема до АГС-17 та підствольних гранатометів, але вони швидко були вирішені.

Волонтерська допомога надходила постійно. В основному це були продукти харчування та побутові предмети, які не входили в номенклатуру військового постачання – свіжі домашні закрутки, свіжі та квашені, мариновані овочі, домашні консервовані фрукти, домашнє печиво, до свят – вареники та голубці, торти. З побутових речей – в основному предмети особистої гігієни, теплі речі ручної роботи – шкарпетки, рукавиці, светри. В якості допомоги волонтерами з Вінниці нашому батальйону було передано два автомобілі, будівельні матеріали, дизель-генератори, пічки-буржуйки та багато іншого.

Медичне забезпечення нашого батальйону було відмінним. Були в наявності усі необхідні медикаменти. Частими гостями у нас були волонтерські медичні групи, які проводили навчання і надавали медичну допомогу бажаячим. Кілька разів приїжджали мобільні стоматологічні групи з технікою та відповідним оснащенням.

Атмосфера увесь час була напруженою. Бойова робота під час війни не залежить від того затишшя чи загострення. Розслаблення не допустиме. Пильність та постійна увага, ретельне несення служби, відповідальність на усіх рівнях – ось це зумовлює успішність військової служби в умовах війни. Завдяки цьому наш батальйон під час перебування в АТО не зазнав значних втрат у порівнянні із сусідніми підрозділами.

Перебування на першій лінії оборони вже є героїчним вчинком. Поранених було за весь час (13 місяців) лише троє – в основному при обстрілах та через підрив на мінах. Загинув один борець в серпні 2016 р. під час ворожого обстрілу, прикриваючи вогнем кулемета своїх товаришів, які займали бойові позиції.

Рік служби не такий уже і достатній час, для створення традицій, але традиції звичайно формувались і вони продовжують формуватися і зараз. Традиційно у день заснування батальйону – 12-го травня ми спілкуємось та відзначаємо його де б ми не були. Є у нас свої поети та автори пісень.

Тітко Ілля говорить: «Оберіг, який я завжди мав при собі це ікона із зображенням пророка Іллі та св. Михайла. В батальйоні постійно перебували військові капелани. Один час їх було навіть двоє – один з православної автокефальної церкви інший із греко-католицької. В штабі батальйону та на усіх ВОПах були власноруч зроблені та оснащені невеличкі каплички. Релігійність та віра у допомогу і захист Всевишнього за час перебування на війні в мене значно посилилась.

Я тепер знаю, що таке АТО не за розповідями, а із власного важкого досвіду. Відповідно впродовж служби ставлення змінювалося в сторону переконаності у нашій правоті та в невідворотності краху наших ворогів.

Найважчим була розлука з рідними та близькими людьми, розуміння того, скільки страждань я їм приніс. А ще дуже важким особисто для мене було розуміння того, що в даній ситуації я не належу собі – усе життя підпорядковано єдиній меті – перемогти і повернутися додому. Найбільш підтримувало мене спілкування з моєю сім'єю та рідними. Розуміння того, що мене чекають і моляться за мене».

Із кожним місяцем помилок чи прорахунків командування ставало усе менше. Змінювалось у кращу сторону тактичне планування та стратегічні задуми, покращувалася логістика та управління. Недоліком армії вважаю величезну кількість різноманітних паперів – звітності, ведення кадрового обліку, оформлення подань на нагородження та ін.

Офіцери батальйонного рівня підвищували свою фаховість із кожним днем та із кожними бойовими зіткненнями. Рівень професіоналізму та військовий досвід наших офіцерів є достатньо високим. Воювати вчать, як правило, на війні. Це рівнозначно стосується як офіцерів батальйонів, бригад так і вищого командування.

Ілля переконаний: «За час перебування в АТО я змінився. Став стриманішим в розмовах, мабуть злішим і безкомпроміснішим. Сім'ю та рідних безмежно люблю, оточення – поважаю (якщо є за що). Ненавиджу брехунів і лицемірів. Мені остогидлий популізм та дешевий урапатріотизм. Віддаю перевагу виваженості й відповідальності при прийнятті рішень. Особливо ціную вірність та справжню дружбу. За рідних людей та справжніх друзів справді готовий померти.

Про час проведений на війні думаю постійно. Своїми згадками напевно вже «замордував» своїх рідних. З огляду на вік та об'єктивну оцінку своїх можливостей (передусім фізичних) нестримного бажання повернутись туди в мене немає. Але завжди готовий при необхідності знову взяти в руки зброю.

Мав при собі планшет і постійно фотографував і фільмував усе що вважав необхідним та можливим. Фото-відео матеріалів достатньо багато.

Найсильніший спогад це перша ніч на фронті. Я в групі новоприбулих офіцерів тільки дістався на місце – на південну окраїну м. Попасна, було вже темно. Навкруги звуки стрілянини та вибухів. В небі – вогневі траси прольотів снарядів і кулеметних черг. Метрів за триста чути крики та щось яскраво горить. Там вороги. А ми ще не отримали зброю. Щем та страх – це нормально. А ще – ясне та пронизливе до болю розуміння – Я НА ВІЙНІ! Усі побратими, що мене оточували (за рідким виключенням) достойні уваги та поваги».

солдат
Трефілов
Володимир
Борисович

Трефілов Володимир Борисович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 27 травня 1977 р. Закінчив школу ЗОШ І-ІІ ст. с. Берестяне.

29 січня 2015 р. був мобілізований до лав ЗСУ. Матеріальне забезпечення в підрозділі було задовільним: видавали форму і спорядження, але для власної безпеки мусли щось докуповувати або з дому висилати. Жили в бліндажах, які облаштовували самі для себе, в кожному була буржуйка. Зробили свій душ. Допомогали волонтери.

Спогади залишилися самі найсвітліші. Переконався, що бойові друзі – це друзі на все життя.

солдат
Тутейко
Сергій
Миколайович

Тутейко Сергій Миколайович народився в с. Жорнище Ківерцівського району. Закінчив ЗОШ І-ІІІ ст с. Жорнище.

Призваний на службу в 128-ту ОГПБр, військове звання солдат. Підрозділ перебував у Луганській області.

Рівень підготовки був різний, але бойовий дух, любов до Батьківщини, допомагали вести боротьбу проти ворога. Допомогали волонтери.

Мав фото рідних та звичайно ж натільний хрестик, вони й служили для воїна оберегами й талісманами.

Тутейко С. каже: «Рідні, друзі дуже хвилювалися за мене, але найголовніше підтримували як могли, що мені дуже допомагало. Це досить складний період в моєму житті, час від часу нагадує про себе й сьогодні».

солдат
Устимчук
Юрій

Устимчук Юрій народився в с. Метельне Ківерцівського району 2 травня 1986 р. Навчався в коледжі № 12, м. Луцька.

Після мобілізації службу почав у навчальній частині м. Львова, освоюючи навички десантника, потім був Хмельницький. Сім місяців служив на кордоні з Білорусією. Далі бойовий шлях солдата проліг на Східну Україну: з лютого по липень 2015 р. – м. Курахово, м. Маріуполь.

Місцеве населення не мало однозначного ставлення до українського війська. Військовик вважає, що половина місцевих жителів були раді бачити тут Збройні сили України. За період свого перебування на сході України він помітив, що погляди місцевого населення поступово змінювалися під впливом бойових дій.

Окрім військового спорядження, яке видавала держава, користувався обмундируванням, наданим волонтерами. Серед оберегів мав іконки, хрестик. Навчився цінувати чоловічу дружбу.

солдат
Федоришин
Андрій
Володимирович

Федоришин Андрій Володимирович народився в с. Знамирівка Ківерцівського району 15 листопада 1987р. Закінчив Холоневицьку ЗОШ.

9 квітня 2014 р. був мобілізований в ЗСУ, військове звання солдат.

Настрої місцевого населення були різними. В зоні АТО були люди, які нам допомагали. Матеріально-технічне забезпечення підрозділу покращувалося з часом. Від волонтерів отримували продукти та деякі медикаменти. Оберегом був хрестик.

солдат
Федоришин
Олег
Васильович

Федоришин Олег Васильович народився в с. Метельне Ківерцівського району 2 вересня 1989 р. Закінчив ЗОШ I-III ст. смт Олика. У 2007 р. призваний до армії. Службу проходив у Львівській області.

15 травня 2015 р. мобілізований до до лав ЗСУ. Проходив військово-професійну підготовку у спецвідділі ВСП у Львові. 4 вересня 2015 р. солдата направили на схід України, де воював на території Луганської області – м. Старобільськ, м. Щастя.

Матеріально-технічно були забезпечені добре: частину надала держава, частину допомагали волонтери. Мав обереги та талісман, зберігає їх до сьогодні.

Федоришин О. констатує: «Мої рідні мене завжди підтримували і завжди були зі мною, а на фронті мав сімейне фото. Військовий дух підтримувала думка, що я захищаю свою Батьківщину. Почав більше цінувати родину. Згадую своїх побратимів, зустрічаємося з ними. Пам'ятаю усе від першого до останнього дня, кожен спогад про АТО є цінним для мене».

солдат
Федоришин
Олександр
Володимирович

Федоришин Олександр Володимирович народився в с. Знамирівка Ківерцівського району 20 червня 1981 р. У 1998 р. закінчив ЗОШ І-ІІ ст. в с. Берестяне.

Був мобілізований 28 липня 2015 р., проходив військово-професійну підготовку.

Побут на рівні можливого. Сьогодні армія готова до подальшого ведення війни як ніколи раніше.

Військовослужбовець говорить: «Мої рідні мене завжди підтримували. Під час проходження служби найбільше підтримувала думка про рідних та віра».

сержант
Цепловський
Олександр
Миколайович

Цепловський Олександр Миколайович народився в с. Метельне Ківерцівського району 25 жовтня 1991 р. Навчався у Яворівському коледжі, професія – «кухар». На строкову службу призваний у жовтні 2010 р. і зарахований у 24-му ОМБр, снайпер, потім навчальний центр «Десна». У січні 2014 р. був на перепідготовці на сержанта.

З березня 2014 р. мобілізований до ЗСУ. Спочатку були Суми, потім Слов'янськ. На Луганському напрямі командир Котельніков (м. Рівне) здав бригаду росіянам. Керували чеченці, загнали в яму, знущаючись та тримаючи цілу ніч. Пізніше, коли бригаді дали коридор направились на Луганськ, де стояли живим коридором між сепаратистами, що перекидали зброю.

У Луганську з 24 по 28 серпня їх знову здали командири, під обстрілом було 300 чоловік, з яких вижило 60. Олександр отримав контузію. З Луганська на Донецьк колона техніки виходила під обстрілами, без командирів, які втекли й покинули бійців напризволяще. Солдати були розкидані і групами добиралися до Донецька.

Нашими ворогами були військовослужбовці РФ. За час перебування на службі, ворогів став більше зневажати. Побут, як коли, було по-різному. Бували моменти, коли не вистачало елементарного. Великим випробуванням під час АТО були поранення та смерть наших побратимів.

Цепловський Олександр каже: «АТО дуже змінило моє життя, погляд на життя. Я намагаюся жити так, як жив до мобілізації, але ж пам'ять не стерти, і цей досить складний період в моєму житті час від часу нагадує про себе».

**старший сержант
Цісарук
Сергій
Миколайович**

Цісарук Сергій Миколайович народився в с. Яблунівка Млинівського району Рівненської області 19 квітня 1993 р. Проходив

строкову військову службу в 72-й ОМБр, військове звання старший сержант.

Найбільше Сергію запам'ятався випадок, коли їхня колона виїхали з м. Волноваха Донецької області і їх накривали «Гради». З бойової машини вибиралися через люк з бойовими товаришами за лічені секунди, щоб врятувати життя. Той момент не забуду ніколи, – з тремтінням у голосі говорить військовик.

Наприкінці вересня остання батальйонно-тактична група 72-ї ОМБр відправилася у район виконання завдань. Таким чином, бригада після відновлення боєздатності знову повернулася до зони проведення АТО.

На початку листопада 2017 р. Сергій приїздив додому на декілька днів, а з 9 листопада повернувся назад на службу у Донецьку область.

**СОЛДАТ
ЧІЧІНА
ЮРІЙ
ЮРІЙОВИЧ**

Чічіна Юрій Юрійович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 9 травня 1977 р. Закінчив ЗОШ І-ІІ ст. с. Берестяне.

19 березня 2015 р. був мобілізований до лав ЗСУ, військове звання – солдат, учасник бойових дій.

За час служби багато чого змінилось. Війна примушує переоцінити все. На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

старший сержант
Ховайло
Леонід
Васильович

Ховайло Леонід Васильович народився в смт Цумань Ківерцівського району 19 квітня 1966 р. Проживає смт Цумань, освіта – середня, працював – столяром.

З 28 жовтня 1984 р. до 12 листопада 1986 р. проходив строкову службу телеграфістом, командиром відділення радіотелеграфістів, військове звання – старший сержант. Присягу на вірність Україні прийняв 11 квітня 1992 р. в Ківерцівському райвійськкоматі.

З 11 липня 2015 р. до 6 жовтня 2016 р. брав участь в АТО, артилеристом. Проходив навчання на Яворівському полігоні Львівської області до 1 вересня 2015 р.

Перебував у Донецькій області м. Константинівка, брав участь в бойових діях (1 вересня – 1 грудня 2015 р., 14 грудня 2015 р. – 4 квітня 2016 р.), командир гармати.

молодший сержант
Швиднюк
Анатолій
Іванович

Швиднюк Анатолій Іванович (позивний «Швед») народився в с. Тоболи Камінь-Каширського району 17 квітня 1995 р. Освіта середня.

Строкову службу проходив з 22 квітня 2013 р. в 101-й Окремій бригаді охорони ГШ ЗСУ, на посаді стрільця 3-го відділення 3-го зводу 8-ї роти, військове звання – солдат. Звільнився в липні 2015 р.

Після завершення строкової служби, підписав контракт. Спочатку був стрільцем, згодом гранатометником, а пізніше командиром відділення. Проходив військово-професійну підготовку на території бригади. Декілька занять по тактиці, організації блокпостів і відпрацювання відбиття умовних атак противника.

Два рази там у зоні проведення АТО: 3 серпня – 6 грудня 2014 р., 4 січня – 25 лютого 2015 р.: Донецька область м. Краматорськ (1 місяць), Донецька область м. Дебальцеве (решта часу, близько 5-ти місяців). Були і загиблі, і поранені, різні обставини були, було на конвоях потрапляли в засідки, було на позиціях, на рейдах, під час виходу з під Дебальцевого.

Поряд несли службу 128-ма ОГПБр, 30-та ОМБр., 11-й БТрО «Київська Русь», 1-й БТрО «Волинь».

Бойова підготовка в більшості була слабенька, за винятком людей які самі щось намагались вчитися. Було багато вмотивованих хлопців, потім саме з таких склався кістяк підрозділу. За інших сказати складно. Власне про добровальчі батальйони і про підрозділи ВДВ і спецпризначенців, там із бойовою підготовкою і з моральною все було краще, набагато.

Настрої населення у зоні АТО, як де, дехто добре ставиться, а в декого, совок у голові. Є нормальні, а є неадекватні, яким треба якесь ДНР або ЛНР і більше нічого, ніяких аргументів не сприймають. Пояснити неможливо, голова вибухне. Були серед місцевого населення в зоні АТО люди, які допомагали нам. Були і прояви ворожого ставлення до ЗСУ.

Рівень матеріального забезпечення протягом служби, змінився в кращу сторону, навіть від держави почали видавати нормальні броніки і каски, а не те, що спочатку. Побут недостатньо впорядкований, допоки не взяли волонтери. Продуктами допомагали люди із села.

Допомагали нам багато, починаючи від простих людей, односельців, так і великі волонтерські організації. Запам'яталася допомога від Мартинюка Віктора і Давидюка Богдана з села Тоболи, від батьків, колективу школи с. Тоболи і просто односельців. Всім їм треба

дякувати, адже саме завдяки таким людям та війна залишилась там і не прийшла сюди. Без них ми не втримали б тої «саранчі» там на сході.

Оберегом був натільний хрестик, іконки в бліндажі. Можливість спілкуватись з священником була, до нас регулярно приїжджав наш капелан.

Швиднюк А. з боєм говорить: «Не змінилося моє ставлення до АТО, то не є АТО, то є війна. Треба відселити звідти всіх хто за Україну, а потім провести зачистку. Більше там нічого не допоможе. Тюрем не вистачить».

Військовослужбовець згадує: «Моя сім'я, друзі ставились до АТО і до того, що я брав участь у ній, нормально. Щоправда мама коли дізналась, що я там, сказала: «Що дурний?» і вибила (по телефону говорили), а потім передзвонила і згадала те, що я у 8 класі говорив. Сказала: «Ти хотів у 8 класі з Росією війну почати от тобі й маєш те що хотів». Потім все було добре, з розумінням ставилася до того всього.

Я дуже змінилися за час служби. А ще почав краще говорити українською і став уникати всього російського, а найбільше російського кіно. Воно мені стало не те, що просто безтолковим, а огидним. На мою думку, слід всім відмовитись від вживання російської мови, в тому числі фільмів і музики. Адже майже все воно низькосортне і зроблене так, щоб людина тупішала. Можна почати з елементарного привітання і замість москальського «Привет» казати наше, українське «Привіт». Саме тоді Україна стане українською і по-справжньому самостійною.

Маю бажання знову повернутися в АТО, скоріше всього так і станеться в недалекій перспективі. Найбільше запам'яталося, мабуть, звільнення, бо сталося це із усіх подій в кінці служби, через це і запам'ятав, а ще друзів багато залишилось, не просто знайомих, а справжніх друзів. Наш комбат, в той час підполковник Малахов Сергій Сергійович. Зараз, якщо не помиляюсь, то уже полковник, справжній командир».

**сержант
Шевчик
Сергій
Валерійович**

Шевчик Сергій Валерійович (позивний «Шева») народився в с. Соснівка Камінь-Каширського району 2 жовтня 1993 р. Повна загальна середня освіта. У 2012 р. закінчив Любешівський технічний коледж ЛНТУ, Луцький інститут розвитку людини, університет України (спеціальність – «правознавство»).

Строкову службу проходив від 8 жовтня 2012 р. до 3 жовтня 2013 р., інструктор, військове звання сержант. Службу проходив у Київській області, Переяслав-Хмельницький район смт Дівички в 6-му Навчальному артилерійському полку, командир відділення.

Мобілізований у шостій хвилі (3 серпня 2015 – 5 жовтня 2016 р.). Збирався на контракт в державну прикордонну службу, але прийшла повістка і пішов по мобілізації. Проходив військово-професійну підготовку у Володимир-Волинську на полігоні 14-ї ОМБр (менше 1 місяця).

Обійняв посаду інспектора II-категорії, (дезаметрист) від 8 жовтня 2015 р. до травня 2016 р. Луцький прикордонний загін, інспектор III-категорії, гранатометник, Донецька область, м. Краматорськ. (м. Новогродовка). З травня 2015 р. до 5 жовтня 2016 р. проходив службу на ОБПК «Курахівка» (Мар'їнка), займав посаду ІПС III-категорії, кулеметник. Нагороджений орденом «За мужність» III ст.).

Російські війська з нами воювали, після бою знаходили військові російські квитки. Ставлення до противника змінилося в гіршу сторону. Погляди місцевого населення змінювались і причиною їх зміни стало: телебачення (більше українських каналів), багато правдивої інформації.

Допомагали волонтери Богдан Талик – доброволець із Камінь-Каширського, прислав берци і форму. Волонтери із Одеси передали: біноклі, глушители, побутову хімію, пральну машинку.

Оберегами були хрестики, іконки, малюнки від дітей, була капличка, приїжджав до нас священник.

Шевчик Сергій каже: «Я підтримую хлопців, що на передовій і переживаю за них. Були геройські вчинки наших бійців, після відбиття атаки сепаратистів. Солдат пішов в тил до сепаратистів і викрав крупнокаліберного кулемета і станка, коли вони спали п'яні. Солдат з Рівного, позивний «Янтар». Поранений був під час снайперського обстрілу. Найбільше мене підтримувало те, що близькі вдома. І думки про те, щоб агресор не прийшов додому, щоб не почалася війна вдома.

Часто з друзями зустрічаємося, переглядаємо фотографії, згадуємо, що було в АТО. Якщо прийде повістка, повернусь і якщо наші підуть на сепаратистів теж піду».

солдат
Шевчук
Ігор
Вікторович

Шевчук Ігор Вікторович народився в с. Метельне Ківерцівського району 16 червня 1984 р. Закінчивши ЗОШ І-ІІст. с. Личани, продовжив навчання в Олицькій школі. В 2001 р. отримав атестат про повну загальну середню освіту.

На військову службу був призваний 14 липня 2015 р., військове звання солдат. Учасник бойових дій.

Рівень підготовки військових був різний, тому що більшість тих хлопців, які були поряд із Ігорем не служили в армії, дехто навіть ніколи не тримав в руках зброю, але бойовий дух та патріотичний настрій допомагали в особливо важкі хвилини.

Місцеве населення налякане, весь час насторожені, настрої різні. Люди обережно ставляться не лише до бійців, але й один до одного.

Шевчук І. каже: «Найцінніше, що я мав з собою це фото сім'ї. Зберіг фотографії своїх побратимів, багато спогадів про побратимів».

СОЛДАТ Яконюк Тарас

Яконюк Тарас народився в с. Княгинине Демидівського району Рівненської області 13 вересня 1992 р.

Проходить службу за контрактом у 80-й ОАМБр. Виконує бойові завдання у с. Довгеньке Харківської області, неподалік від Слов'янська. Перебував на блокпостах, або в «секретці». Рідше стояв на вахті військової артилерії, охороняв гаубиці – гармати, призначені для навісної стрільби із закритих вогневих позицій поза видимістю цілі.

Перебуваючи на службі, Тарас вивчив саперну справу, оволодів навиками встановлення мін та розмінування, став фахівцем інженерної розвідки, що призначена для добування даних про місцевість, інженерне обладнання, стан і можливості військ противника. Проходив тактичні заняття за різними напрямками військової підготовки та стрільби.

«Для солдата повноцінний сон занадто велика розкіш. На війні не спати – значить жити. Якщо ж і випала нагода подрімати – пояснює у телефонній розмові Тарас, – то це уже де і на чому ніч застане та й то під відкритим небом. І це сном не назвеш, адже нас періодично сепаратисти обстрілюють із гранатометів РПГ-16 та ГП, а останнім часом – танків».

Не завжди у цій місцевості працює мобільний зв'язок, щоб можна було частіше спілкуватися з батьками. Його або глушать, або прослуховують. Не привітно ставляться до українських захисників місцеві жителі, називають бандерівцями. Допомога приходить від волонтерів, Тарас отримав посильну допомогу від мешканців рідного села: нову військову форму, одяг для захисту від дощу, продукти харчування.

Найбільше Тарас мріє про поїздку додому, хоче побачити й обійняти рідних та близьких йому людей.

солдат
Яцик
Борис
Михайлович

Яцик Борис Михайлович народився в с. Берестяне Ківерцівського району 16 січня 1991 р. Закінчив ЗОШ І-ІІ ст. с. Берестяне.

6 серпня 2015 р. був мобілізований до ЗСУ, військове звання солдат, учасник бойових дій.

За час служби багато чого змінилось. Війна примушує переоцінити все. На сході України навчився цінувати справжню чоловічу дружбу та взаємодопомогу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

- АД 242. Історія мужності, братерства і самопожертви. – К., 2015. – 352 с.
- Дем'янюк Олександр Волинський пантеон: Схід – 2014–2017 / Олександр Дем'янюк, Геннадій Гулько. – Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 248 с.
- Гулько М. Герої не вмирають!: метод. розроб. / М. Гулько. – Луцьк, 2019. – 68 с.
- Каліновська О. Неоголошена війна. Невідомі факти і хроніки АТО / О. Каліновська, О. Криштопа та ін. – Х. : КСД, 2015. – 512 с.
- Лазарович М. Російсько-українська війна [2014–2017 роки]: короткий нарис / Микола Лазарович. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2017. – 240 с.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Авдіїка 8, 28, 62, 103
Андріївка 25
Амвросіївка 10, 101
Артемівськ 99
Березове 56, 68
Біловодськ 85
Василівка 10
Волноваха 14, 18, 48, 61, 74, 115
Вуглегірськ 30
Велика Новосілка 43
Водяне 79
Виноградне 83
Горлівка 11, 72
Георгіївка 86
Донецьк 7, 14
Дебальцеве 10, 11, 30, 72, 74, 117
Дачне 48
Золоте 105
Іловайськ 29, 63, 71, 72, 73, 92
Красногорівка 14, 72
Краматорськ 50, 117
Кримська 18, 97
Костантинівка 79, 116
Курахово 42, 72, 111
Луганськ 34
Лутугіне 59, 67, 77, 86
Лисичанськ 91
Мар'їнка 14, 25, 41, 62
Мануйлівка 17
Маріуполь 18, 29, 37, 38, 68, 73, 83, 111
Металіст 98
Новоселівка 18
Новотроїцк 18
Новотошківське 18
Новосвітлівка 59, 67, 86
Новоолександрівка 105
Ольховатка 10
Оленівка 40

Опитне 79
Павлопілля 73
Петровськ 17
Первомайськ 106
Пішане 81
Піски 82
Побєда 10, 82
Попасна 11, 60, 105
Прохідне 60
Рідкодуб 31
Рубіжне 91
Станиця Луганська 60, 97
Савур–Могила 17, 29, 76, 100, 101
Слов'янськ 10, 35, 82
Старобешеве 29
Старобільськ 112
Степанівка 17, 52, 76
Сокольників 18
Селідове 42
Сєверодонецьк 91
Сніжне 101
Тошківка 18
Талаківка 37
Тарани 76
Трьохізбенка 86
Троїцьке 105
Успенка 86
Хрящувате 59, 86
Чемарлик 18, 83
Червоний Жовтень 27
Широкіне 37, 73
Щастя 25, 82, 86, 112
Ямполь 77

Довідково-біографічне видання

Дем'янюк Олександр Йосипович
Кравець Анатолій Іванович

**ВОЛИНСЬКІ ВОЯКИ НА ЗАХИСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ (2014–2017)**
біографічні нариси

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку 25.11.2020. Формат 60×84^{1/16}
Ум. друк. арк. 8,0. Замовлення № 115. Наклад 200.
Папір офсетний Гарнітура Times. Друк офсетний.

Друк ПП Іванюк В. П.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 65.
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн № 31 від 04.02.2004 р.

Дем'янюк О. Й., Кравець А.І.

Д 32 Волинські вояки на захисті територіальної цілісності України (2014–2017): біографічні нариси / О. Й. Дем'янюк, А.І. Кравець. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2020. – 128 с.

У збірці зібрано й опрацьовано спогади дев'яносто одного учасника антитерористичної операції на сході України, які боронили територіальну цілісність та державний суверенітет у 2014–2017 роках, а потому повернулися до мирного життя. Після вороття додому вони, з власного бойового досвіду, намагаються оцінити складні перипетії функціонування військових підрозділів в умовах проведення АТО, волонтерську діяльність земляків, ставлення місцевого населення до українського війська.

Це видання розраховане на увагу істориків, краєзнавців, дослідників сучасної військової історії Волинського краю, студентів, небайдужих громадян.